

III. FORELÆSNINGER, ØVELSER OG EKSAMINER

a. *Oversigt over de studerende, der i året fra 1. oktober 1947 til 30. september 1948 er blevet immatrikulerede.*

Dimitteret i 1930	1
— i 1932	1
— i 1933	2
— i 1934	1
— i 1936	5
— i 1937	2
— i 1938	3
— i 1939	8
— i 1940	14
— i 1941	15
— i 1942	26
— i 1943	24
— i 1944	20
— i 1945	29
— i 1946	44
— i 1947	125
— i 1948	1013
Fra islandske skoler	9
Fra fremmede universiteter eller skoler	41
Officersskolens afgangseksamen	1
Ialt... 1284	

Iøvrigt henvises til den i efteråret 1948 udkomne »Liste over de immatrikulerede studerende, der følger undervisningen ved Københavns universitet i det akademiske år 1948-49«.

b. *Afholdte eksaminer.*

1. TILLÆGSEKSAMEN I HENHOLD TIL KGL. ANORDNING AF
8. FEBRUAR 1908 MED SENERE ÆNDRINGER

Januar 1948: Latin: Der indstillede sig 4 stud. theol., af hvilke 3 bestod og 5 stud. mag., af hvilke 3 bestod. Græsk: Der indstillede sig 27 stud. theol., af hvilke 23 bestod og 6 stud. mag., som alle bestod.

Juni 1948: Latin: Der indstillede sig 5 stud. theol., af hvilke 3 bestod og 31 stud. mag., af hvilke 23 bestod. Græsk: Der indstillede sig 9 stud. theol., af hvilke 7 bestod og 11 stud. mag., af hvilke 10 bestod.

2. ALMINDELIG FILOSOFISK EKSAMEN EFTER KGL. ANORDNING AF
11. APRIL 1927

I året 1947-48 indstillede sig 1231, af hvilke 1017 bestod.

3. SÆRSKILT PRØVE I HEBRAISK

Januar 1948: Der indstillede sig 21, af hvilke 15 bestod.

Juni 1948: Der indstillede sig 51, af hvilke 39 bestod.

4. PRØVE I NYTESTAMENTLIG GRÆSK

Januar 1948: Der indstillede sig 1, som bestod.

Juni 1948: Der indstillede sig 2, af hvilke 1 bestod.

5. TEOLOGISK EMBEDSEKSAMEN

Vinteren 1947-48: Der indstillede sig 22, 20 fuldendte eksamen.

Sommeren 1948: — — — 17, 15 — —

Ialt indstillede sig 39, 35 fuldendte eksamen.

Af disse fik 3 laudabilis quidem egregie, 18 laudabilis og 14 haud illaudabilis.

<i>Vinteren 1947-48.</i>		Vig, Ejvind Laursen (1937) ..	76 haud.
Andersen, Johannes (1941) ...	82 laud.	Ørberg, Carl Peter (1936)	66 haud.
Bernsted, Arne Bernhard		Østergaard, Georg (1941).....	79 laud.
Jørgen (1941)	70 haud.	<i>Sommeren 1948.</i>	
Bækgaard, Jens Vagner Torkil		Banning, Knud Ole (1943) ...	91 laud.
(1939)	67 haud.	Ellilsgaard, Frede Madsen (1942)	121 laud.
Christensen, Erik Carli (1941).	105 laud.	et quidem egregie	
Dierks, Viggo Alex (1941) ...	92 laud.	Hauge, Ingvard Marinus (1940)	61 haud.
Finsen, Ole (1939).....	71 haud.	Jensen, Axel Konstantinus	
Hansen, Tage Johannes		(1942)	95 laud.
Bertelsen (1938).....	72 haud.	Jørgensen, Jørgen Henrik (1940)	68 haud.
Heigaard, Holger Erling (1940)	99 laud.	Koch, Andreas Dahlerup	67 haud.
Holst-Jensen, Johannes (1941)	77 laud.	Meisner, Poul Victor Theodor	
Juul, Jon Asgeresson (1933)...	101 laud.	Carl (1941)	110 laud.
Kleierstrup, Paul Ejnar (1940)	68 haud.	Mortensen, Arent (1940)	81 laud.
Konggaard, Svend (1941) ...	101 laud.	Nielsen, Frimodt Krogh (1942)	103 laud.
Lyksholm, Kaj (1941)	74 haud.	Nissen, Hans Troels (1940)...	66 haud.
Rasmussen, Hans Frede (1941)	107 laud.	Opstrup, Morten (1941)	75 laud.
Simonsen, Hejne (1941).....	119 laud.	Pedersen, Orla (1939).....	87 laud.
et quidem egregie		Rørskou, Henning (1941).....	72 haud.
Storebjerg, Erik Christian (1941)	95 laud.	Vejborg, Knud Arne (1940) ..	80 laud.
Wernberg-Møller, Preben		Wolf, Jens Christian Kolding	
Christian Heiberg (1941) ...	122 laud.	(1942)	81 laud.
et quidem egregie			

Skriftlige opgaver.

Vinteren 1947-48.

1) Nye testaments bifag: Hvilke oplysninger får vi fra de 9 ældre (almindeligt anerkendte) Paulusbreve om de modstandere, apostlen bekæmper?

2) Kirkehistorie: a) (gl. ordning og maksimum) En oversigt over den protestantiske teologi i Tyskland i tiden fra 1870 til 1914. b) (minimum) »Indre mission« og dens betydning for dansk kirkeliv i tiden indtil den første verdenskrig.

3) Nye testaments eksegese: Apokalypsen 13, 11-18 (incl.).

4) Gamle testaments eksegese: a) (gl. ordning) Oversættelse og fortolkning af salme 8. b) (maksimum) Oversættelse og fortolkning af salme 98. c) (minimum) Oversættelse og fortolkning af genesis, kap. 1, 24-kap. 2, 3 (incl.).

5) Dogmatik: I hvilke henseender adskiller protestantisk opfattelse af kirkens væsen sig fra romersk-katolsk kirkesyn?

6) Religionsfilosofi: En fremstilling og vurdering af Hegels tanker om religion.

Sommeren 1948.

1) Nye testaments bifag: Hvorvidt kan de nytestamentlige breve karakteriseres som epistler?

2) Kirkehistorie: a) (gl. ordning og maksimum) Den kirkepolitiske nyorientering i det 14. og 15. århundrede. b) (minimum) Den lutherske reformations grundtanke belyst gennem Luthers personlige udvikling og hans reformatoriske hovedskrifter i 1520.

3) Nye testaments eksegese: Romerbrevet 6, 12-23 (incl.) oversættes og fortolkes.

4) Gamle testaments eksegese: a) (gl. ordning) Amos 4, 1-10 (incl.). b) (maksimum) Jesaja 43, 12-44, 5 (incl.). c) (minimum) Salme 20.

5) Dogmatik: En fremstilling af Ny Testaments dåbs syn med særligt henblik på, om kirkens nutidige dåbs praksis er forenelig med dette.

6) Etik: En redegørelse for kristen etiks stilling til henholdsvis legatistisk etik, formålsetik og sindelagsetik.

6. JURIDISK EMBEDSEKSAMEN, STATSVIDENSKABELIG EKSAMEN
SAMT EKSAMEN I FORSIKRINGSVIDENSKAB OG STATISTIK

α. Juridisk embedseksamen.

Vinteren 1947-48: Der indstillede sig 123, 120 fuldendte eksamen.

Sommeren 1948: — — — 176, 166 — —

Ialt indstillede sig 299, 286 fuldendte eksamen.

Af disse fik 192 første karakter, 79 anden karakter 1 og 15 anden karakter 2.

Vinteren 1947-48.

Efter kgl. anordning af 13. juli 1937.
Abildgaard, Hans Fabricius
(1941) . . . . . 11,93 første
Andersen, Hans Morten
Raahauge (1941) . . . . . 13,00 første

Andersen, Povl Mandrup
(1940) . . . . . 11,71 første
Barlebo, Niels Jørgen
(1941) . . . . . 11,79 første
Bartels, f. Stahlschmidt,
Esther (1939) . . . . . 11,86 første

Juni 1948: Latin: Der indstillede sig 5 stud. theol., af hvilke 3 bestod og 31 stud. mag., af hvilke 23 bestod. Græsk: Der indstillede sig 9 stud. theol., af hvilke 7 bestod og 11 stud. mag., af hvilke 10 bestod.

2. ALMINDELIG FILOSOFISK EKSAMEN EFTER KGL. ANORDNING AF
11. APRIL 1927

I året 1947-48 indstillede sig 1231, af hvilke 1017 bestod.

3. SÆRSKILT PRØVE I HEBRAISK

Januar 1948: Der indstillede sig 21, af hvilke 15 bestod.

Juni 1948: Der indstillede sig 51, af hvilke 39 bestod.

4. PRØVE I NYTESTAMENTLIG GRÆSK

Januar 1948: Der indstillede sig 1, som bestod.

Juni 1948: Der indstillede sig 2, af hvilke 1 bestod.

5. TEOLOGISK EMBEDSEKSAMEN

Vinteren 1947-48: Der indstillede sig 22, 20 fuldendte eksamen.

Sommeren 1948: — — — 17, 15 — —

Ialt indstillede sig 39, 35 fuldendte eksamen.

Af disse fik 3 laudabilis quidem egregie, 18 laudabilis og 14 haud illaudabilis.

<i>Vinteren 1947-48.</i>		Vig, Ejvind Laursen (1937) ..	76 haud.
Andersen, Johannes (1941) ...	82 laud.	Ørberg, Carl Peter (1936)	66 haud.
Bernsted, Arne Bernhard		Østergaard, Georg (1941).....	79 laud.
Jørgen (1941)	70 haud.	<i>Sommeren 1948.</i>	
Bækgaard, Jens Vagner Torkil		Banning, Knud Ole (1943) ...	91 laud.
(1939)	67 haud.	Ellilsgaard, Frede Madsen (1942)	121 laud.
Christensen, Erik Carli (1941).	105 laud.	et quidem egregie	
Dierks, Viggo Alex (1941)....	92 laud.	Hauge, Ingvard Marinus (1940)	61 haud.
Finsen, Ole (1939).....	71 haud.	Jensen, Axel Konstantinus	
Hansen, Tage Johannes		(1942).....	95 laud.
Bertelsen (1938).....	72 haud.	Jørgensen, Jørgen Henrik (1940)	68 haud.
Heigaard, Holger Erling (1940)	99 laud.	Koch, Andreas Dahlerup.....	67 haud.
Holst-Jensen, Johannes (1941)	77 laud.	Meisner, Poul Victor Theodor	
Juul, Jon Asgersson (1933)...	101 laud.	Carl (1941)	110 laud.
Kleierstrup, Paul Ejnar (1940)	68 haud.	Mortensen, Arnt (1940)	81 laud.
Konggaard, Svend (1941)	101 laud.	Nielsen, Frimodt Krogh (1942)	103 laud.
Lyksholm, Kaj (1941)	74 haud.	Nissen, Hans Troels (1940)...	66 haud.
Rasmussen, Hans Frede (1941)	107 laud.	Opstrup, Morten (1941).....	75 laud.
Simonsen, Hejne (1941).....	119 laud.	Pedersen, Orla (1939).....	87 laud.
et quidem egregie		Rørskou, Henning (1941).....	72 haud.
Storebjerg, Erik Christian (1941)	95 laud.	Vejborg, Knud Arne (1940) ..	80 laud.
Wernberg-Møller, Preben		Wolf, Jens Christian Kolding	
Christian Heiberg (1941) ...	122 laud.	(1942).....	81 laud.
et quidem egregie			

Skriftlige opgaver.

Vinteren 1947-48.

1) Nye testaments bifag: Hvilke oplysninger får vi fra de 9 ældre (almindeligt anerkendte) Paulusbreve om de modstandere, apostlen bekæmper?

2) Kirkehistorie: a) (gl. ordning og maksimum) En oversigt over den protestantiske teologi i Tyskland i tiden fra 1870 til 1914. b) (minimum) »Indre mission« og dens betydning for dansk kirkeliv i tiden indtil den første verdenskrig.

3) Nye testaments eksegesi: Apokalypsen 13, 11-18 (incl.).

4) Gamle testaments eksegesi: a) (gl. ordning) Oversættelse og fortolkning af salme 8. b) (maksimum) Oversættelse og fortolkning af salme 98. c) (minimum) Oversættelse og fortolkning af genesis, kap. 1, 24-kap. 2, 3 (incl.).

5) Dogmatik: I hvilke henseender adskiller protestantisk opfattelse af kirkens væsen sig fra romersk-katolsk kirkesyn?

6) Religionsfilosofi: En fremstilling og vurdering af Hegels tanker om religion.

Sommeren 1948.

1) Nye testaments bifag: Hvorvidt kan de nytestamentlige breve karakteriseres som epistler?

2) Kirkehistorie: a) (gl. ordning og maksimum) Den kirkepolitiske nyorientering i det 14. og 15. århundrede. b) (minimum) Den lutherske reformations grundtanke belyst gennem Luthers personlige udvikling og hans reformatoriske hovedskrifter i 1520.

3) Nye testaments eksegesi: Romerbrevet 6, 12-23 (incl.) oversættes og fortolkes.

4) Gamle testaments eksegesi: a) (gl. ordning) Amos 4, 1-10 (incl.). b) (maksimum) Jesaja 43, 12-44, 5 (incl.). c) (minimum) Salme 20.

5) Dogmatik: En fremstilling af Ny Testaments dåbssyn med særligt henblik på, om kirkens nutidige dåbspraksis er forenelig med dette.

6) Etik: En redegørelse for kristen etiks stilling til henholdsvis legatistisk etik, formålsetik og sindelagsetik.

6. JURIDISK EMBEDSEKSAMEN, STATSVIDENSKABELIG EKSAMEN
SAMT EKSAMEN I FORSIKRINGSVIDENSKAB OG STATISTIK

α. Juridisk embedseksamen.

Vinteren 1947-48: Der indstillede sig 123, 120 fuldendte eksamen.

Sommeren 1948: — — — 176, 166 — —

Ialt indstillede sig 299, 286 fuldendte eksamen.

Af disse fik 192 første karakter, 79 anden karakter 1 og 15 anden karakter 2.

Vinteren 1947-48.

Efter kgl. anordning af 13. juli 1937.
Abildgaard, Hans Fabricius
(1941) . . . . . 11,93 første
Andersen, Hans Morten
Raahauge (1941) . . . . . 13,00 første

Andersen, Povl Mandrup
(1940) . . . . . 11,71 første
Barlebo, Niels Jørgen
(1941) . . . . . 11,79 første
Bartels, I. Stahlschmidt,
Esther (1939) . . . . . 11,86 første

Juni 1948: Latin: Der indstillede sig 5 stud. theol., af hvilke 3 bestod og 31 stud. mag., af hvilke 23 bestod. Græsk: Der indstillede sig 9 stud. theol., af hvilke 7 bestod og 11 stud. mag., af hvilke 10 bestod.

2. ALMINDELIG FILOSOFISK EKSAMEN EFTER KGL. ANORDNING AF
11. APRIL 1927

I året 1947-48 indstillede sig 1231, af hvilke 1017 bestod.

3. SÆRSKILT PRØVE I HEBRAISK

Januar 1948: Der indstillede sig 21, af hvilke 15 bestod.

Juni 1948: Der indstillede sig 51, af hvilke 39 bestod.

4. PRØVE I NYTESTAMENTLIG GRÆSK

Januar 1948: Der indstillede sig 1, som bestod.

Juni 1948: Der indstillede sig 2, af hvilke 1 bestod.

5. TEOLOGISK EMBEDSEKSAMEN

Vinteren 1947-48: Der indstillede sig 22, 20 fuldendte eksamen.

Sommeren 1948: — — — 17, 15 — —

Ialt indstillede sig 39, 35 fuldendte eksamen.

Af disse fik 3 laudabilis quidem egregie, 18 laudabilis og 14 haud illaudabilis.

Vinteren 1947-48.

Andersen, Johannes (1941) ...	82 laud.
Bernsted, Arne Bernhard	
Jørgen (1941)	70 laud.
Bækgaard, Jens Vagner Torkil (1939)	67 laud.
Christensen, Erik Carli (1941).	105 laud.
Dierks, Viggo Alex (1941)....	92 laud.
Finsen, Ole (1939).....	71 laud.
Hansen, Tage Johannes	
Bertelsen (1938).....	72 laud.
Heigaard, Holger Erling (1940)	99 laud.
Holst-Jensen, Johannes (1941)	77 laud.
Juul, Jon Asgeresson (1933)...	101 laud.
Kleierstrup, Paul Ejnar (1940)	68 laud.
Konggaard, Svend (1941) ...	101 laud.
Lyksholm, Kaj (1941)	74 laud.
Rasmussen, Hans Frede (1941)	107 laud.
Simonsen, Hejne (1941)	119 laud.
et quidem egregie	
Storebjerg, Erik Christian (1941)	95 laud.
Wernberg-Møller, Preben	
Christian Heiberg (1941) ...	122 laud.
et quidem egregie	

Vig, Ejvind Laursen (1937) ..	76 laud.
Ørberg, Carl Peter (1936)	66 laud.
Østergaard, Georg (1941).....	79 laud.

Sommeren 1948.

Banning, Knud Ole (1943) ...	91 laud.
Ellilsgaard, Frede Madsen (1942)	121 laud.
et quidem egregie	
Hauge, Ingvard Marinus (1940)	61 laud.
Jensen, Axel Konstantinus	
(1942)	95 laud.
Jørgensen, Jørgen Henrik (1940)	68 laud.
Koch, Andreas Dahlerup	67 laud.
Meisner, Poul Victor Theodor	
Carl (1941)	110 laud.
Mortensen, Arent (1940)	81 laud.
Nielsen, Frimodt Krogh (1942)	103 laud.
Nissen, Hans Troels (1940)...	66 laud.
Opstrup, Morten (1941)	75 laud.
Pedersen, Orla (1939).....	87 laud.
Rørskou, Henning (1941)....	72 laud.
Vejborg, Knud Arne (1940) ..	80 laud.
Wolf, Jens Christian Kolding	
(1942)	81 laud.

Skriftlige opgaver.

Vinteren 1947-48.

1) Nye testaments bifag: Hvilke oplysninger får vi fra de 9 ældre (almindeligt anerkendte) Paulusbreve om de modstandere, apostlen bekæmper?

2) Kirkehistorie: a) (gl. ordning og maksimum) En oversigt over den protestantiske teologi i Tyskland i tiden fra 1870 til 1914. b) (minimum) »Indre mission« og dens betydning for dansk kirkeliv i tiden indtil den første verdenskrig.

3) Nye testaments eksegese: Apokalypsen 13, 11-18 (incl.).

4) Gamle testaments eksegese: a) (gl. ordning) Oversættelse og fortolkning af salme 8. b) (maksimum) Oversættelse og fortolkning af salme 98. c) (minimum) Oversættelse og fortolkning af genesis, kap. 1, 24-kap. 2, 3 (incl.).

5) Dogmatik: I hvilke henseender adskiller protestantisk opfattelse af kirkens væsen væsen sig fra romersk-katolsk kirkesyn?

6) Religionsfilosofi: En fremstilling og vurdering af Hegels tanker om religion.

Sommeren 1948.

1) Nye testaments bifag: Hvorvidt kan de nytestamentlige breve karakteriseres som epistler?

2) Kirkehistorie: a) (gl. ordning og maksimum) Den kirkepolitiske nyorientering i det 14. og 15. århundrede. b) (minimum) Den lutherske reformations grundtanke belyst gennem Luthers personlige udvikling og hans reformatoriske hovedskrifter i 1520.

3) Nye testaments eksegese: Romerbrevet 6, 12-23 (incl.) oversættes og fortolkes.

4) Gamle testaments eksegese: a) (gl. ordning) Amos 4, 1-10 (incl.). b) (maksimum) Jesaja 43, 12-44, 5 (incl.). c) (minimum) Salme 20.

5) Dogmatik: En fremstilling af Ny Testaments dåbssyn med særligt henblik på, om kirkens nutidige dåbspraksis er forenelig med dette.

6) Etik: En redegørelse for kristen etiks stilling til henholdsvis legatistisk etik, formålsetik og sindelagsetik.

6. JURIDISK EMBEDSEKSAMEN, STATSVIDENSKABELIG EKSAMEN
SAMT EKSAMEN I FORSIKRINGSVIDENSKAB OG STATISTIK

α. Juridisk embedseksamen.

Vinteren 1947-48: Der indstillede sig 123, 120 fuldendte eksamen.

Sommeren 1948: — — — 176, 166 — —

Ialt indstillede sig 299, 286 fuldendte eksamen.

Af disse fik 192 første karakter, 79 anden karakter 1 og 15 anden karakter 2.

Vinteren 1947-48.

Efter kgl. anordning af 13. juli 1937.
Abildgaard, Hans Fabricius
(1941) . . . . . 11,93 første
Andersen, Hans Morten
Raahauge (1941) . . . . . 13,00 første

Andersen, Povl Mandrup
(1940) . . . . . 11,71 første
Barlebo, Niels Jørgen
(1941) . . . . . 11,79 første
Bartels, I. Stahlschmidt,
Esther (1939) . . . . . 11,86 første

Behrend, Carl Joachim (1939).....	11,67 første	Madsen, Birgit Dorete Byrch (1941).....	11,71 første
Bjerregaard, Mogens (1936)	11,71 første	Madsen, Henning Nordby (1939).....	11,86 første
Bjørng, Knud (1941) ...	12,29 første	Madsen, Ove (1940)	12,29 første
Bjørnow, Ester Emilie Bodil (1937)	11,21 anden 1.	Mathiesen, Hilda (1939)...	11,79 første
Bohr, Ole (1940).....	13,21 første	Melbye, Poul Henrik (1941)	12,14 første
Borchorst, Thora Sophie (1939).....	11,87 første	Moltke, Kay Aage Greve (1931).....	11,29 anden 1.
Christensen, Aage John (1941).....	11,93 første	Nielsen, Inger (1940)	11,36 anden 1.
Christensen, Niels Emil (1938).....	10,80 anden 1.	Nielsen, Jørgen (1941) ...	11,71 første
Christiansen, Stig Kiær (1941).....	12,14 første	Nikolajsen, Kjeld Steen- berg (1940).....	12,07 første
Dalin, Louis Emil Nikolaus (1930).....	11,07 anden 1.	Oldam, John William (1940).....	12,13 første
Due, Mogens (1940)	11,47 anden 1.	Olsen, Poul Rovsing (1940)	12,21 første
Ejs, Hans Eyvind (1937).	10,80 anden 1.	Oxholm, Jørgen Christian (1940).....	10,71 anden 1.
Fredsted, Arne Didriksen (1934).....	10,71 anden 1.	Pedersen, Hans Børge (1938).....	11,36 anden 1.
Fürstnow-Sørensen, Bent (1941).....	11,93 første	Riis, Robert (1941).....	12,79 første
Hansen, Gerner Ib (1938)	11,79 første	Rydeng, Oiva Runo Jonas (1934).....	12,00 første
Hansen, Holger Rud (1941)	13,14 første	Schilder, Preben Mogens Wiggo (1936).....	11,86 første
Hansen, Jytte Sylvest (1941).....	11,71 første	Schmidt, Torben Svénné (1941).....	12,57 første
Hansen, Knud Mogens Balle (1940).....	9,86 anden 2.	Schreiber, Jørgen (1940) .	11,50 anden 1.
Hansen, Svend Philip Clau- dius Wiegand (1941)...	11,29 anden 2.	Skjødt, Karl Vilhelm (1941)	11,93 første
Hansen-Stavnsbjerg, Ruth (1941).....	12,71 første	Smidt, Ellen Emma Hørbye (1940).....	11,50 anden 1.
Haxthausen, Henrik Holger (1941).....	12,43 første	Sørensen, Sven Erik (1941)	11,57 anden 1.
Henriksen, Niels Kristian Knud (1930).....	11,53 anden 1.	Thranov, Hans Christian (1939).....	12,00 første
Hesseldahl, Niels Garde (1940).....	11,71 første	Trier, Gajus (1940).....	11,40 anden 1.
Holstein-Rathlou, Hans Christian Bent Høeg von (1937).....	12,00 første	Vibe-Hastrup, Kirsten (1940).....	12,43 første
Hvedstrup, Hannes Vedel Dan (1932).....	10,21 anden 2.	Vigerslev, Kaj (1941)	12,36 første
Jacobsen, Arne Skjold (1941).....	11,36 anden 1.	Efter kgl. anordning af 19. juli 1944.	
Jakobsen, Ellinor Margrethe Brøndt (1939)	12,33 første	Åkerlund, Sonja Ruth (1938).....	12,21 første
Jensen, Bent Erik Engel- hard (1941).....	13,07 første	Andersen, Ejler (1942)...	12,21 første
Jensen, Doris Rigborg Margit Østergaard (1941)	11,21 anden 2.	Andersen, Kirsten Lund, f. Troidahl (1942).....	11,21 anden 1.
Jespersen, Henrik Frode Helge (1932).....	10,71 anden 1.	Andreasen, Hans Erik (1941).....	11,93 første
Johnsen, Anna Elisabeth (1941).....	12,43 første	Basse, Else Marie Oline (1942).....	12,36 første
Lange, Harri Walther (1940).....	11,53 anden 1.	Behrendt, Jørgen (1942) .	12,57 første
Larsen, Troels (1941)	12,79 første	Bjerre, Erik (1941).....	11,86 første
Larsen, Uffe Ramsøe (1941)	11,93 første	Blom, Arne Gram (1942)...	12,07 første
Lauritzen, Ivar Krogh (1940).....	10,71 anden 1.	Bodenhagen, Eva Bodil (1942).....	11,71 første
Lund, Ebbe Lorentzen (1938).....	10,57 anden 2.	Boll, Arne Harring, Møl- gaard (1942).....	12,79 første
Løkkegaard, Knud Kristian (1941).....	11,71 første	Christensen, Rigmor, f. Kongsbøll (1940)	10,57 anden 2.
		Christensen, Willy Hoppe (1939).....	11,07 anden 1.
		Deichmann, Johan Henrik (1942).....	12,14 første
		Dithmer, Jørgen Gott- schalck (1942).....	11,79 første
		Falck, Alice (1933).....	11,86 første

Fentz, Ole (1942)	12,93 første	Arnstedt, Niels Peter (1939)	10,86 anden 1.
Hansen, Ingeborg Thom- sen (1940)	11,00 anden 1.	Asmussen, Leif Bering (1939)	11,36 anden 1.
Hermann, Gudrun Gautier, f. Schmit (1942)	13,64 første	Basse, Mogens Angell Krarup (1940)	11,50 anden 1.
Hjermov, Svend Aage (1940)	12,29 første	Bastiansen, Jens Leif (1941)	10,86 anden 1.
Hohwy, Henning Simon (1942)	12,71 første	Boel, Niels (1941)	12,86 første
Horsager, Jens Christian (1941)	11,93 første	Borch, Otto Rose (1940) . .	13,07 første
Høilund, Børge Ernfred (1940)	11,71 første	Breum, Poul Buch (1941)	10,71 anden 1.
Iversen, Iris Lundholm (1942)	12,00 første	Broge, Jørgen (1939)	11,07 anden 1.
Jenning, Carl Johan (1941)	12,07 første	Buemann, Birte Marie (1941)	12,71 første
Jensen, Helge (1938)	11,14 anden 1.	Byberg, Karen Annie (1932)	12,71 første
Joensen, Hans Christian Andreas (1937)	10,57 anden 2.	v. Bülow, Inge Annelise Dorothea, f. Ohrt-Chri- stensen (1940)	11,57 anden 1.
Karstens, Leif Mogens Trolle (1940)	10,50 anden 2.	Bøggild, Kai Andreas (1940)	12,14 første
Kjær, Sigurd (1937)	12,71 første	Christensen, Erling Tage (1939)	9,79 anden 2.
Koefoed, Kirsten (1941) . .	12,14 første	Christensen, Henning Bay (1936)	12,07 første
Kroigaard, Jørgen (1942) .	12,71 første	Christensen, Henry (1941)	11,79 første
Larsen, Preben Hans (1942)	12,79 første	Christensen, Sven Drewsen (1940)	12,21 første
Lauridsen, Edith (1942) . .	12,00 første	Christensen, Carl Aage (1942)	13,43 første
Lomholt, Kate Ingeborg, f. Hvidberg (1942)	12,21 første	Christiansen, Leif (1939) . .	11,79 første
Møller, Ingrid (1942)	12,43 første	Dan-Jensen, Ib (1940)	12,36 første
Olsen, Jørgen Birch (1942)	12,57 første	Elling, Jørgen (1938)	11,67 første
Orholm, Helge (1941)	11,79 første	Enevoldsen-Elsing, Harald Carsten (1928)	11,53 anden 1.
Pedersen, Knud (1936)	10,79 anden 1.	Eriksen, Erling Vilhelm Rosenberg (1939)	11,36 anden 1.
Polack, Ernst (1941)	13,14 første	Faurholdt, Jes Henning (1939)	11,87 første
Ramlau-Hansen, Bjørn Andreas (1941)	12,71 første	Frantzen, Alfred Bisgaard (1941)	12,36 første
Reeh, Rasmus Henrik (1941)	13,21 første	Frederiksen, Ib (1940)	13,29 første
Riis, Vilhelm Merrild (1941)	11,71 første	Frohling, Kaj Erik (1941)	13,07 første
Rosenkrantz, Niels Oluf Vilhelm (1941)	12,00 første	Giødesen, Flemming Sten (1941)	11,00 anden 1.
Skjoldager-Nielsen, Arne (1941)	12,57 første	Giødesen, Inger, f. Hessel- berg (1941)	11,14 anden 1.
Smitt, Harald (1941)	11,86 første	Göransson, Kai Eyvind (1940)	12,86 første
Stagaard, Jan (1941)	11,93 første	Hansen, Bengt Arnold (1938)	10,07 anden 2.
Storm, Geert (1939)	12,29 første	Hansen, Erik Daniel (1940)	11,79 første
Søeberg, Johan Frederik (1942)	12,29 første	Hansen, Svend Philip Claudius Wiegand (1941)	11,43 anden 1.
Sørensen, Birte Enevold (1942)	12,07 første	Harpsoe, Carl Heinz (1941)	11,86 første
Thorsen, Søren Magdahl (1942)	12,36 første	Hedin, Fjell Mogens (1929)	11,21 anden 1.
Torffing, Henning Boeg (1941)	12,57 første	Hvedstrup, Hannes Vedel Dan (1932)	10,43 anden 2.
Trolle-Christensen, Axel Johannes (1939)	11,86 første	Jakobsen, Jørgen Carl (1936)	10,73 anden 1.
Wendler, Jørgen Erik (1941)	11,79 første	Jensen, Bendt Friis (1938)	10,29 anden 2.
Østergaard, Poul Christian (1941)	13,64 første	Jensen, Folmer Ruggaard (1940)	10,93 anden 1.
		Jensen, Johannes Thorkild (1941)	12,29 første
		Jensen, Jens Jørgen (1933)	11,67 første
		Jensen, Kai Ernst Dam- gaard (1937)	11,07 anden 1.
		Jensen, Kaj Preben (1940)	11,86 første

Sommeren 1948.

Efter kgl. anordning af 13. juli 1937.	
Abrahamson, Erling Birger (1938)	11,71 første

Jørgensen, Jens Eigill (1940)	12,29 første	Andersen, Kirsten Lund, f. Troidahl (1942)	12,07 første
Jørgensen, Kjeld Helge (1936)	10,29 anden 2.	Andersen, Nils Bugge (1942)	13,36 første
Jørvang, Svend Egon (1937)	10,86 anden 1.	Andersen, Ruth Merete Lund (1941)	11,29 anden 1.
Kenholt, Louis Charlo (1929)	10,36 anden 2.	Berner, Anne-Lise (1942) .	12,29 første
Kiil, Per (1941)	13,07 første	Black, Birgit (1941)	12,07 første
Koefoed, Sigfred Orlov Mathias (1931)	11,29 anden 1.	Blinkenberg, Torben Kruse (1941)	11,71 første
Lomholdt-Pedersen, Knud Ejvin Christian (1939) .	12,64 første	Borch, Inga (1942)	11,93 første
Madsen, Poul (1934)	10,27 anden 2.	Brigsted, Johannes (1942)	12,50 første
Madsen, Poul Harry (1940)	13,00 første	Brixtofte, Kjeld (1942) . . .	11,71 første
Malchau, Per (1941)	12,29 første	Bruhn, Vibeke, f. Nygaard (1941)	11,86 første
Melson, Bent Paludan (1941)	10,86 anden 1.	Christensen, Bent Johan Viggo Holst (1941)	11,86 første
Mikkelsen, Else Kathrine (1940)	12,57 første	Christensen, Rigmor, f. Kongsbøll (1940)	10,93 anden 1.
Mortensen, Jens-Christian Pram (1940)	11,14 anden 1.	Christensen, Svend Flem- ming (1942)	11,71 første
Møller, Jørgen Eithz (1941)	12,64 første	Christiansen, Hans Erik Boje (1942)	10,71 anden 1.
Møller, Svend Harald (1940)	12,57 første	Damm, Knud-Peter (1942)	12,43 første
Mørkeberg, Bent Schiøtt (1941)	12,36 første	Dons, Preben (1941)	11,07 anden 1.
Ninn-Hansen, Erik (1941)	11,36 anden 1.	Drejer, Frederik Christian (1938)	10,71 anden 1.
Nøhr, Børge Folmer (1941)	11,79 første	Dul, Páll Jóannes á (1939)	11,57 anden 1.
Nørager, Anton (1940) . . .	12,71 første	Ehlers, Karl Axel (1942) .	11,57 anden 1.
Pagh, Poul Christian Wen- delboe (1934)	11,50 anden 1.	Eigenbrod, Inge (1942) . .	11,71 første
Petersen, Jens Christian (1940)	12,71 første	Elleboe-Labritzen, Willy Louis (1942)	12,43 første
Raith, John (1940)	12,36 første	Ellenderson, Jens Pauli Martin Egil (1940)	11,00 anden 1.
Raunskov, Ernst Korup (1941)	11,79 første	Engell, Johan Peter (1943)	12,50 første
Schrøder, Flemming (1941)	11,86 første	Erichsen, Knud Martin Helm (1941)	11,71 første
Selmer, Rigmor Fleng, f. Nielsen (1941)	11,71 første	Folkmar, Hans Torben Harboe (1942)	12,64 første
Skjødsholm, Søren Emil (1940)	11,07 anden 1.	Færch, Ejner (1941)	12,07 første
Svanholt, Henning (1941) .	12,79 første	Galatius, Mogens Karl Christian (1939)	11,36 anden 1.
Sørensen, Jenny Margit (1941)	11,71 første	Gjournals, Birthe Agnethe (1942)	12,29 første
Sørensen, Sven Erik (1941)	11,86 første	Hansen, Anna Elisabeth Victor, f. Strøm (1943) .	13,21 første
Tang, Jørgen Leonhard (1941)	11,50 anden 1.	Hansen, Astrid Nottelmann (1942)	12,00 første
Thomsen, Mogens Wilhelm (1940)	12,21 første	Hansen, Poul Nygaard (1939)	12,07 første
Thomsen, Svend (1941) . .	11,29 anden 1.	Hansen, Vagn Victor (1942)	13,21 første
Tillisch, Holger (1940) . . .	10,36 anden 2.	Helm, Erik (1942)	12,00 første
Trier, Gunvor Giskan f. Meldal (1939)	12,87 første	Henningsen, Vagn Fridal (1942)	12,14 første
Wolfson, Michael Ivan Leon (1938)	11,50 anden 1.	Hjuler, Eugen Thorbjørn (1940)	12,21 første
Vrist, Aksel (1941)	13,00 første	Hornum, Bent-Erik Johansen (1942)	10,71 anden 1.
Wørmer, Poul Erik (1941)	11,93 første	Hoegh, Preben (1942)	11,71 første
Ørum, Carl Erik Beyer- holm (1941)	10,71 anden 1.	Jarl, Edvin (1941)	11,29 anden 1.
Efter kgl. anordning af 19. juli 1944.		Jensen, Aage Egan Oluf (1940)	11,21 anden 1.
Albrechtsen, Kristian (1942)	11,93 første	Jensen, Ellinor Winther, f. Andersen, (1942)	12,14 første
Andersen, Johannes (1942)	11,71 første		

Jensen, Jørgen Eckhardt (1941)	10,71 anden 1.	Meiland, Knud Christen Elmelund (1942)	11,50 anden 1.
Jensen, Niels Stissing (1942)	12,00 første	Mikkelsen, Osvald, Inge- mann (1942)	12,21 første
Jensen, Olaf Peter (1942)	10,71 anden 1.	Møller, Arley Søren (1942)	12,00 første
Johansen, Arne Karl (1944)	11,93 første	Nielsen, Erik Nikolaj (1942)	12,36 første
Jørgensen, Torben Rimond Wallentin (1942)	12,64 første	Nielsen, Gudrun (1940) . . .	11,86 første
Kahlke, Sigurd August Heinrich (1943)	11,93 første	Nissen, Bent Lave (1942) . .	12,36 første
Karstens, Leif Mogens Trolle (1940)	10,93 anden 1.	Odel, Helge (1943)	12,64 første
Kielberg, Ib (1942)	12,43 første	Osborg, Bent Ole (1942) . .	12,07 første
Kjørboe, Jørgen (1942) . . .	10,43 anden 2.	Pedersen, Grethe (1942) . .	11,07 anden 1.
Knudstrup, Kai Torben (1932)	12,50 første	Poulsen, Kresten Keld (1942)	10,71 anden 1.
Kock, Hans Jørgen Christian (1942)	12,07 første	Reiter, Maximilian Joseph (1940)	12,00 første
Kofoed, Erik (1941)	12,50 første	Richter, Else (1942)	13,21 første
Kristiansen, Ingolf Børge Martin Kornmaaler (1936)	10,71 anden 1.	Schack, Aksel Marcussen (1941)	11,93 første
Larsen, Flemming Georg (1942)	11,43 anden 1.	Schack, Kirsten, f. Elmholt (1942)	12,79 første
Larsen, Ib Lind (1941) . . .	12,57 første	Schmidt, May (1942)	12,57 første
Larsen, Jørgen Christian (1942)	12,86 første	Sundbo, Jens Peter Arnes- sen (1942)	11,71 første
Larsen, Knud (1940)	11,57 anden 1.	Svensson, Carl Vilhelm (1941)	11,86 første
Ludvigsen, Lise Kranold . .	11,07 anden 1.	Sørensen, Kaj Wagner (1942)	13,43 første
Lund, Ebbe Lorentzen (1938)	10,71 anden 1.	Thomsen, Hakon (1939) . .	11,64 anden 1.
Løsbye, Astrid (tidl. Larsen) (1942)	11,50 anden 1.	Thomsen, Jørn Svarrer (1942)	11,71 første
Madsen, Johannes Kristian (1942)	11,79 første	Thorberg, Bent (1941) . . .	11,36 anden 1.
		Vilstrup, Hans Bruun (1942)	11,86 første

Skriftlige opgaver.

Vinteren 1947–48.

Eksamens Iste del.

- En i U.S.A. født kvinde *K* indgår i 1938 ægteskab med en dansk statsborger uden derved at miste sin amerikanske statsborgerret. Ægteparret tager fast ophold i Danmark. I efteråret 1945 anholdes *K* og fængsles ved kendelse af Københavns byret som sigtet for overtrædelse af straffelovstillægget af 1. juni 1945. Under efterforskningen i sagen viser det sig imidlertid, at sigtelsen beror på en personforveksling, og *K* løslades straks. Hun henvender sig til det amerikanske gesandtskab i København, der i en note til udenrigsministeriet kræver erstatning for den tort, der er tilføjet *K* ved den uberettigede fængsling.
 Ud fra hvilke synspunkter vil denne note kunne besvares?
- At fortolke udtrykket »dog under ansvar for domstolene« i grundlovens §84.
- Ved en skrivelse af 11. januar 1946 til bygningskommissionen i A købstad pålægges indenrigsministeriet kommissionen ikke at meddele tilladelse til anbringelse af vinduer af nogen art i brandgavle, jfr. § 8 i bygningslov for købstæderne, lovebekendtgørelse nr. 210 af 1. august 1912.

Den 1. februar giver bygningskommissionen desuagtet *N* tilladelse til at opføre en bygning med en fastmuret mat rude i den mod en ubebygget nabogrund vendende brandgavl. Huset opføres i løbet af sommeren og tages i brug den 20. september 1946.

Indenrigsministeriet, der erfarer det passerede, meddeler i en skrivelse af 6. oktober *N*, at den af bygningskommissionen givne tilladelse er ugyldig, og at vinduesåbningen derfor må tilmures. Da *N* vægrer sig herved, foranlediger indenrigsministeriet, at der rejses tiltale mod *N* for overtrædelse af byggelovgivningen. *N* påstår sig frifundet, idet han påberåber sig, at huset er opført i henhold til en gyldig dispensation fra den ovennævnte lovbestemmelse.

Hvorledes bør sagen afgøres?

4. Et amt meddelte i 1944 *A* en femårig bevilling til i en stationsby at drive en nyoprettet biograf. *A* udnyttede straks bevillingen. I 1947 bliver filmsrådet, som mener, at *A* ikke har de fornødne kunstneriske kvalifikationer, opmærksom på, at bevillingssagen ikke har været forelagt for rådet, jfr. lov nr. 117 af 13. april 1938 §§ 1 og 3, og gør herefter gældende, at bevillingen er ugyldig.

Hvilke betragtninger kan der i denne anledning fremføres, og hvorledes må spørgsmålet afgøres?

5. Er borgerne forpligtede til at modtage valg som medlemmer af kommunalbestyrelser? Kan en kommunalbestyrelse med eller uden godkendelse af tilsynsmyndigheden vedtage at tillægge sine medlemmer vederlag for hvervets udførelse? Hvilke myndigheder er almindelige tilsynsmyndigheder med kommunerne?

Eksamens 2den del.

1) Teoretisk opgave:

Der ønskes en redegørelse for fejlkilderne ved den tidligere tinglæsningsordning og en påvisning af, hvorvidt og i bekræftende fald ad hvilke veje manglerne er afhjulpet ved tinglæsningsloven.

2) Almindelig opgave:

1. På grund af styrmandens uagtsomhed påsejlede en damper jernbanebroen over Limfjorden ved Aalborg med den følge, at broen i en uge ikke kunne åbnes, og at adskillige skibe måtte vente en eller flere dage. Et af skibene, der ved spærringen blev sinket 6 dage, krævede af damperens rederi erstatning det tab af fortjeneste, som forsinkelsen havde påført det.

Bør dette krav godkendes?

2. I maj 1936 købte ingeniør Carlsen af entreprenør Berg en bil, som Berg havde købt af malermester Andersen. Carlsen fik 6 måneders henstand med betaling af de sidste 1000 kr. af købesummen. Nogle uger senere transporterede Berg sit krav til Landbobanken, som anmeldte sin ret for Carlsen. Kort efter fik Berg og Carlsen at vide, at Andersen, mens han ejede vognen, havde påkørt en fodgænger og var ifaldet en erstatning på 1500 kr. Ansvarsforsikreren havde betalt beløbet, men gjorde nu i henhold til motorlovens § 39, stk. 7 krav på at få de 1500 kr. dækket af Andersen, der havde kørt groft uagtsomt. Da Andersen ikke kunne betale, meddelte selskabet Carlsen, at det ville holde sig til vognen. Carlsen betalte da de 1500 kr. og krævede dem erstatet af Berg, og da han ikke ville betale, tilskrev Carlsen banken, at han modregnede 1000 kr. af kravet i bankens fordring på ham. Både Berg og banken bestred, at Carlsen kunne kræve erstatning af Berg, der ikke havde haft nogen grund til Mistanke om kravet, og banken påberåbte sig subsidiært, at modregningsbetingelserne ikke var til stede.

Hvorledes må disse tvistepunkter afgøres?

3. Proprietær Sørensen, der ved skøde, indført i tingbogen den 3. januar 1936, havde købt gården »Egedal« af proprietær Ulrich, videresolgte ved skøde af 10. samme måned ejendommen til gårdejer Krog, der ifølge skødet skulle berigtige købesummen dels ved overtagelse af pantegælden dels ved udbetaling den 11. juni 1936 af restbeløbet. Krogs skøde blev gjort betinget af denne udbetaling.

Den 11. januar 1936 anmeldte Krog sit betingede skøde til tinglysning, hvorpå han foretog en række dispositioner og afholdt en del udgifter med henblik på overtagelsen af »Egedal«. Inden skødet var blevet indført i tingbogen, rejste Ulrichs væрге krav om tilbagegang af den af Ulrich med Sørensen indgåede ejendomshandel, idet det viste sig, at Ulrich, da han på egen hånd med sædvanlig sagførerattestation underskrev skødet til Sørensen, endnu ikke var fyldt 21 år, hvilket forhold ikke fremgik af tingbogen, ligesom Krog ikke iøvrigt havde haft nogen anledning til at regne hermed.

Hvorledes bør i denne situation Krogs retsstilling bedømmes?

4. Den 30. april lånte grosserer Davidsen 300 kr. hos sagfører Olsen, der til sikkerhed for lånet fik underpant i Davidsens ubehæftede flygel. Underpantebrevet blev tinglyst den 2. maj 1945.

Den 1. september 1945 foretog Købmand Kristensen udlæg i flygelet for et forfaldent vekselkrav på 700 kr., og den 2. september gjorde Davidsens husvært direktør Primholt ligeledes udlæg i flygelet for et forfaldent huslejekrav for kvartalet april-juni 1945 på 800 kr. Ved den af Primholt derefter foranledigede tvangsauktion indbragte flygelet 1600 kr.

I hvilken rækkefølge bør de ovennævnte 3 kreditorers krav mod Davidsen dækkes af dette provenu?

5. Under et ferieophold august 1946 hos deres mormoder i Brønderslev får Peter og Poul Larsen, der er født henholdsvis 25. september 1928 og 17. januar 1931, at vide, at de kan få plads hos købmand Aage Svendsen som henholdsvis karl og bud.

Drengene skriver til deres moder og spørger, om de må tage pladsen. Uden at rådføre sig med faderen, der er på tørvearbejde, sender moderen dem et brev af 26. august, hvori er indlagt en seddel af følgende indhold:

»Peter og Poul må gerne tage plads hos købmand Svendsen.

Deres moder.«

Under forevisning af seddelen fra moderen aftaler drengene med købmand Aage Svendsen, at de skal tiltræde pladsen den 1. september. De skal have kost og logi; Peter skal have en løn af 90 kr. og Poul en løn af 60 kr. månedlig; de skal efter aftalen blive til 1. maj 1947.

Midt i september kommer det frem, at moderen, da hun skrev brevet, slet ikke tænke på købmand Aage Svendsen, som hun ikke kendte, men på købmand Ole Svendsen, der allerede havde forretning i Brønderslev, da hun boede der. Hun skriver til drengene, at hun aldrig ville have givet dem tilladelse til at tage plads i Brønderslev hos nogen anden end købmand Ole Svendsen.

Da frengene hører det, opsøger de købmand Ole Svendsen, der tilbyder at give dem hver 30 kr. mere om måneden. Efter at have fået lønnen for oktober udbetalt, forlader de uden varsel den 1. november købmand Aage Svendsen og flytter til købmand Ole Svendsen.

Kan købmand Aage Svendsen gennemføre et erstatningskrav mod drengene efter medhjælperlovens § 28?

6. Ved bevilling af 26. august 1944 separeres detailhandler Jens Petersen og

hustru Karen, født Sørensen, bl. a. på vilkår, at fællesbarnet Kaj, der er født 12. marts 1939, undergives moderens forældremyndighed, og at manden i separationstiden svarer bidrag til hustruens og barnets underhold efter overøvrighedens bestemmelse.

Petersen besøger hustruen hver fredag aften for at aflevere bidraget; ved disse besøg giver hun ham sædvanlig middag og har jævnlig samleje med ham, sidste gang i begyndelsen af august 1946.

Den 30. maj 1947 føder fru Petersen et barn, til hvilket hun udlægger grosserer Poul Hansen som fader. Hansen indrømmer at have haft et fast forhold til hende siden maj 1946, men påstår sig frifundet under henvisning til, at hun også har haft samleje med sin fraseparerede mand.

Petersen, der intet har kendt til hustruens forhold til Hansen, er villig til at anerkende barnet som sit på betingelse af, at det fastslås, at separationen er bortfalden. Fru Petersen benægter, at separationen er brudt og kræver i henhold til § 54 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning af 30. juni 1922 skilsmisse på separationsvilkårene og med bidrag også til det i 1947 fødte barn.

For det tilfælde, at hans principale standpunkt ikke kan gennemføres, kræver Petersen skilsmisse efter samme lovs § 59 uden bidrag til hustruen eller børnene, idet han kræver at få forældremyndigheden over Kaj, som han vil anbringe hos sin moder.

Avlingstiden er ifølge embedslægens erklæring fra begyndelsen af august til begyndelsen af oktober 1946. Efter blodtypeundersøgelse kan både Petersen og Hansen være fader til det i 1947 fødte barn. Antropologisk undersøgelse giver intet sikkert resultat.

Der ønskes en kort redegørelse for, hvorledes de omhandlede tvistepunkter bør løses.

7. Den 5. juli 1945 dør husejer Frandsen, der har levet i formuefællesskab med hustruen Katrine, født Andersen; der er ingen fællesbørn, og intet testamente. Af hensyn til indgåelse af nyt ægteskab skifter enken med mandens børn af første ægteskab, politibetjent Jørgen Frandsen, modehandlerinde Dagny Frandsen og en afdød datters to voksne sønner.

Under det private skifte giver datteren afkald på sin arv efter faderen til fordel for nevøerne, og boets væsentligste aktiv, ejendommen Valhallagade 23, sælges til tørvehandler Olsen ved skøde af 7. februar 1946, hvorefter repartition udfærdiges, og boet slutes den 25. april. Af faderen havde sønnen modtaget arveforskud svarende til halvdelen af hans arv.

Da bygningsmyndighederne meddeler tørvehandler Olsen, at den af afdøde i 1934 foretagne indretning af ejendommens tagetage til beboelse er ulovlig, og at det forbydes ham at lade den benytte hertil, tilkendes der ham efter et i juni 1946 rejst krav en erstatning hos arvingerne på 2000 kr.

Hvorledes hæfter arvingerne for denne erstatning?

Eksamens 3die del.

Efter kgl. anordning af 13. juli 1937.

1) Teoretisk opgave:

Samme opgave som ved eksamens anden del efter kgl. anordning af 19. juli 1944 (se ovenfor s. 77).

2) Almindelig opgave:

Samme opgave som ved eksamens 2den del efter kgl. anordning af 19. juli 1944 (se ovenfor s. 77).

Efter kgl. anordning af 19. juli 1944.

1) Almindelig opgave:

1. En tømrermester *A*, der skyldte en trælasthandler *B* 1500 kr., betalte à conto 700 kr. og fik ved en fejltagelse udleveret to kvitteringer for dette beløb. Han benyttede sig heraf til i en senere retssag, i hvilken han fremlagde kvitteringerne, at påstå, at han havde betalt 1400 kr.

Hvorvidt, eventuelt hvorledes kan han straffes?

2. *A*, der var dømt til at betale *B* 500 kr., overførte i maj 1940 pro forma en ham (*A*) tilhørende bankbog, hvorpå der indestod 1000 kr., til en ven *C*, der straks efter modtagelsen i strid med den trufne aftale hævdede og forbrugte beløbet til dækning for et påstået tilgodehavende hos *A*. Den 1. juli 1940 foretog *B* forgæves udlæg hos *A*. 1. juni 1945 blev der i anledning af nævnte forhold indledet retslig forundersøgelse mod *A* og *C*.
Hvorvidt, eventuelt efter hvilke bestemmelser kan der pålægges *A* og *C* strafansvar?

3. Ved en af østre landsret under medvirken af nævninger afsagt dom er *A* fundet skyldig i flere brandstiftelser. Nævningerne har besvaret et spørgsmål, om en af de i straffelovens § 17, stk. 1, omhandlede tilstande har foreligget, bekræftende, men retten har fundet *A* egnet til påvirkning af straf, og han er blevet idømt almindelig fængselsstraf i 2 år. Efter en henimod slutningen af straffetiden foretaget fornyet lægeundersøgelse findes *A* at være et stærkt psykopatisk præget individ, der på fri fod vil frembyde betydelig fare for retssikkerheden.

Kan han overflyttes til psykopatforvaring?

4. En trikotagehandler *T* i Rudkøbing havde efter telefonisk ordre sendt en trøje til en gårdejer *G*, Strynø. *T* sendte trøjen med en fragtmand, der lagde den i et uaflåset kammer i en gammel mølle, hvor øens beboere plejede at hente fragtgods. Et halvt år efter modtog *G* en regning, som han brændte. *T* sagsøgte herefter *G*, der påstod sig frifundet, idet han hævdede, at han hverken havde bestilt eller modtaget nogen trøje. Fragtmanden forklarede som vidne, at han kunne huske, han havde pakken med, men at han ikke plejede at give øens beboere meddelelse om, at der var ankommet pakker til dem. *T* forklarede som part, at han under en senere telefonsamtale med *G*'s hustru havde genkendt den stemme, der havde bestilt trøjen. Hun bestred som vidne at have talt med *T*.

Efter hvilke processuelle synspunkter må sagen afgøres?

5. Hvorvidt kan vidneførsel finde sted, uden at der er anlagt nogen retssag?

2) Konkret opgave:

Bagermester Hans Nielsen havde i 1932 lejet et bagerilokale med tilhørende bagerovn og kedel i en ejendom på Frederiksberg. Denne ejendom var en 3 etages beboelsesejendom, der tilhørte andelsboligforeningen »Godthaab«.

I 1934 ønskede Nielsen at få ovnen og kedelen, der var en del slidt og af en forældet type, ombyttet med nye og anmodede derfor andelsboligforeningen om at lade sådanne anskaffe. Foreningen ville imidlertid ikke afholde denne bekostning, men tillod Nielsen at foretage ombytningen og erklærede sig villig til at betale $\frac{2}{3}$ af installationsomkostningerne. Nielsen anskaffede derefter ovnen, der med tilhørende kedel kostede 2000 kr. Herfra gik dog 200 kr. som godtgørelse for den gamle ovn og kedel, der blev taget i bytte, således at Nielsen kontant betalte 1800 kr. Af installationsudgifterne, 600 kr., betalte foreningen i henhold til aftalen 400 kr. Året efter, i 1935, blev Nielsen optaget som medlem af andelsboligforeningen.

Ovnen var opført af jern med murværk udenom som isolation og anbragt på cementgulvet i et hjørne af bagerirummet. Nogen sammenføjning mellem ovnens murværk og selve bygningen fandtes ikke, hvorimod der var aftræk fra ovnen til skorstenen gennem et jernrør. Til ovnen hørte en dampkedel af jern stående frit i kælderen under bagerirummet, og fra kedelen førte en rørledning gennem gulvet til ovnen.

Bagermester Nielsen solgte i juni 1936 sin bageriforretning til bagermester Bonnesen, og siden skiftede forretningen indehaver flere gange. Ovn og Kedel medfulgte, som det udtrykkelig hed i overdragelsesdokumenterne, hver gang i det stedfundne salg, medens hver køber afsluttede lejemål med andelsboligforeningen om bagerilokalerne. Lejekontrakterne lød på at omfatte inventar, men det var ikke specificeret.

Den sidste indehaver, bagermester H. P. Eriksen, var kommet i gæld til en af sine leverandører, mejeriejer H. Schmidt, og overdrog til afvikling af denne gæld forskellige effekter, deriblandt den nævnte ovn med kedel, til Schmidt.

Det hedder herom i overdragelsesdokumentet:

»Underskrevne bagermester H. P. Eriksen overdrager herved til mejeriejer H. Schmidt følgende mig tilhørende løsøreffekter beroende Lollandsvej nr. . . . . en bageriovn, en dampkedel . . . . Som vederlag for overdragelsen kvitterer mejeriejer Schmidt ethvert krav på mig.

Den 14. oktober 1942.

(sign.) H. P. Eriksen.«

Umiddelbart efter denne overdragelse måtte Eriksen opgive sin forretning og fraflyttede ejendommen. Bageriovnen og kedelen var imidlertid forblevet stående på stedet. Andelsboligforeningen bortlejede herefter den 22. oktober 1942 bagerilokalerne til bagermester Th. Thomsen, der tog ovnen og kedelen i brug.

Den 29. oktober 1942 henvendte mejeriejer Schmidt sig til foreningen og begærede sig ovnen og kedelen udleveret under påberåbelse af, at han ved nævnte overdragelse fra bagermester Eriksen til ham var blevet ejer af disse effekter. Foreningen nægtede udlevering, idet den bestred, at Schmidt havde ret dertil, og Schmidt har herefter, da forhandling mellem parterne ikke førte til resultat, anlagt retssag mod foreningen med påstand om, at denne tilpligtes at udlevere ham ovnen og kedelen.

Foreningen påstår sig frifundet. Rent subsidiært nedlægger den påstand om, at udlevering af ovnen og kedelen gøres betinget af, at Schmidt erstatter foreningen de med fjernelsen forbundne udgifter.

Ostifternes kreditforening, der ifølge pantebrev, lyst 14. marts 1936, er panthaver i ejendommen for et beløb af 60.000 kr., er under påberåbelse af, at den af mejeriejer Schmidt påstaaede udlevering af ovn og kedel vil være i strid med foreningens ret som panthaver, indtrådt i processen som intervenient og har protesteret mod udleveringen.

Mejeriejer Schmidt anfører til støtte for sin påstand, at han ved overdragelsen d. 14. oktober 1942 er blevet ejer af ovnen og kedelen, som i sin tid ved anskaffelsen må antages at være blevet bager Nielsens ejendom, og som de følgende indehavere af bageriet i hvert fald i god tro har købt og betalt, samtidig med at de overtog forretningen.

Andelsboligforeningen gør heroverfor gældende, at den altid havde lejet bageriet ud med tilhørende ovn og kedel, og at bagermester Nielsen efter alt

foreliggende måtte være på det rene med, at den nyanskaffede ovn og kedel skulle tilhøre foreningen. De vekslende indehavere af bageriet, i hvis kontrakt med foreningen der stod, at de overtog bageriet med inventar, uden at dette var nærmere specificeret, måtte også være klar over, at ovnen og kedelen tilhørte foreningen. At de købekontrakter, der var blevet udstedt ved salg af bageriet, udtrykkelig medtog ovn og kedel blandt det inventar, der blev overdraget, havde foreningen været uvidende om, da købekontrakterne ikke var blevet forevist den.

Mejeriejer Schmidt bestrider, at de af foreningen anførte omstændigheder viste, at ovn og kedel tilhørte foreningen.

Endelig gør foreningen gældende, at uanset om ovnen og kedelen var overgået i dens eje eller ikke, er den i hvert fald i en sådan besiddelse af disse ting, at den i medfør af D. L. 5-5-3 ikke er pligtig at udlevere dem til Schmidt, så længe denne ikke har bevist sin bedre ret til dem. Dette bevis har Schmidt ikke ført, idet der ikke kan tillægges overdragelsen fra Eriksen til ham af 14. oktober 1942 retsgyldighed.

Schmidt protesterer herimod og hævder, at han i fuldt mål har præsteret det efter D. L. 5-5-3 fornødne bevis for sin ret fremfor andelsboligforeningen.

Hvad andelsboligforeningens subsidiære påstand angår, da er denne begrundet med den betragtning, at det efter samtlige omstændigheder måtte stå de vekslende indehavere af bageriet klart, at de, uanset hvilken ret de måtte have til ovnen og kedelen, kun ville kunne fjerne disse effekter mod at yde den pågældende ejendoms ejer godtgørelse for deraf følgende skade og ulempe.

Mejeriejer Schmidt protesterer herimod.

Østifternes kreditforening begrundet sin indsigelse mod, at ovnen og kedelen udleveres til Schmidt, med en henvisning til tinglysningslovens § 38. Denne bestemmelse må komme til anvendelse under hensyn til effekternes beskaffenhed, uanset at de ikke er mur- og sømfaste, og uanset at bageriet, hvori de er anbragt, kun udgør en del af den pantsatte ejendom. Kreditforeningen fremhæver særligt, at bagermester Nielsen, da lånet blev stiftet i 1936, som andelshaver var medejer af den pantsatte ejendom, og at det hverken af tingbladet eller af den foreviste lejekontrakt om bageriet fremgik, at han var ejer af ovnen og kedelen. Til disse betragtninger slutter andelsboligforeningen sig, mens Schmidt bestrider deres rigtighed.

Det er under sagen oplyst, at der ved udleje af bagerier i Stor-København i reglen medfølger bagerovn og kedel, men at det dog i en række tilfælde er bageren selv, der indsætter disse genstande.

Hvorledes bliver den foreliggende retstvist at afgøre, og hvilke omstændigheder og betragtninger bliver bestemmende for afgørelsen?

Sommeren 1948.

Eksamens 1ste del.

1. Hvorvidt er en person pligtig at efterkomme et administrativt pålæg, hvis gyldighed han bestrider, når han enten har bragt sagen for domstolene eller påklaget det til højere forvaltningsmyndighed?
2. I en sølvrævefarm konstateres der udbrud af en hidtil ukendt ondartet sygdom, der kan angribe dyr og mennesker. De veterinære myndigheder indstiller til landbrugsministeriet, at der tilvejebringes lov hjemmel til at beordre principalt hele farmens bestand slået ned, subsidiært de af syg-

dommen angrebne dyr, i begge tilfælde principalt uden erstatning, subsidiært mod fuld erstatning af statskassen.

Kan sådanne bestemmelser, dersom rigsdagen ikke er samlet, udfærdiges ved foreløbig lov?

3. Hvorvidt kan individet være subjekt for folkeretlige rettigheder eller pligter?
4. I henhold til kongelig fuldmagt undertegner udenrigsministeren en overenskomst med U.S.A., hvorved den amerikanske regering yder Danmark et lån på 50 mill. dollars, der skal anvendes og tilbagebetales efter nærmere fastsatte regler.

Hvorvidt er rigsdagens medvirken nødvendig, for at denne overenskomst folkeretligt kan forpligte Danmark?

5. A, der er bosat i S sognekommune, beliggende i politikreds X, indgiver i begyndelsen af juli 1947 andragende til politimesteren i den nævnte kreds om næringsadkomst på handel samt begæring om navneforandring, jfr. lov nr. 89 af 22. april 1904 § 4. Ved kgl. anordning af 15. juni 1947 var det i henhold til rpl. § 108 bestemt, at S kommune fra og med den 1. juli s. å. henlægges til politikreds Y. Den 20. juli udfærdiger politimesteren i politikreds X såvel næringsbrev som navnebevis for A.

Er disse forvaltningsakter gyldige?

Eksamens 2den del.

1) Teoretisk opgave:

Fremstilling og kritisk vurdering af de vigtigste danske teorier om betingelserne for forudsætningers relevans ved formueretlige løfter.

2) Almindelig opgave:

1. Mens agent Berg var til selskab hos sin ven Lassen, der boede til leje hos husejer Hansen, kom han til skade ved at blive ramt af wc-cisternen, der faldt ned, da han trak i snoren. Det blev oplyst, at cisternen halvandet år før på Hansens bestilling til erstatning for en utæt cisterne var leveret af vandmester Walther, hvis svend havde opsat den på en måde, der vel var sædvanlig ved almindeligt murværk, men ikke betryggende, når væggen var af den særlige art som væggen her. Ulykken påførte Berg 1000 kr.s udgifter til sygebehandling og et indtægtstab på 1500 kr. Berg krævede nu Lassen og Hansen dømt til solidarisk at betale ham i erstatning 2500 kr.

Kan Lassen og Hansen kræve sig frifundet?

2. Murermester Madsen, der ønskede at sælge et ham tilhørende 5 pct.'s pantebrev med 3. prioritets pant i fast ejendom, udbød det skriftligt til forskellige, dels selv, dels gennem sagfører Svendsen, hvem han telefonisk havde givet fuldmagt til at sælge pantebrevet til kurs 96. Den 1. marts fik Madsen fra grosserer Christensen et købstilbud, som tilfredsstillede ham, og han akcepterede det ved brev afsendt kl. 13, modtaget og læst af Christensen næste morgen. Samtidig tilbagekaldte han Svendsens fuldmagt ved telegram. Dette blev afleveret på Svendsens kontor kl. 14¹/₂, umiddelbart efter at Svendsen havde forladt kontoret i forretningsanliggender. Svendsen fik derfor først kendskab til dets indhold næste morgen. Svendsen havde imidlertid den 1. marts kl. 14 tilskrevet købmand Karl- sen, at han akcepterede hans tilbud om at købe pantebrevet til kurs 96¹/₄. Dette brev modtog og læste Karl- sen samme aften.

Hvilken af køberne har erhvervet ret til pantebrevet?

Kan den anden køber kræve erstatning?

3. Ved et indbrud hos grosserer *A* stjæles bl. a. et maleri, som trods ihærdig eftersøgning først findes efter 25 års forløb hos *B*, der for 22 år siden i god tro købte det i en kunsthandel. Kan *A* vindicere maleriet fra *B*?
4. Et under ejendomsforbehold solgt ruteautomobil bliver af køberen, *K*, gentagne gange indleveret til reparation hos mekaniker, *M*, der ved hver udlevering tager forbehold om sin tilbageholdsret. *K* overholder ikke sin forpligtelse til at betale afdrag til sælgeren, *S*, men da denne vil tage automobilet tilbage, beror det hos *M*, der nægter at udlevere det under påberåbelse af den forbeholdte tilbageholdsret.

Hvorledes bør tvisten afgøres?

5. I november 1935 forstrakte grosserer Hans Sørensen hustruens søstersøn Jørgen Hansen med 15.000 kr. til indkøb af en cigar- og vinhandel. For beløbet, der skulle forrentes med 5 pct. p. a., udstedtes en kvittering, der senere bortkom. Den 19. oktober 1936 oprettede ægtefællerne et gensidigt testamente, hvori de, der var barnløse, bestemte, at den længstlevende skulle arve den førstafdøde, og at hele formuen ved den længstlevendes død skulle deles lige mellem mandens og hustruens arvinger ifølge loven, samt at testamentet ikke skulle kunne ændres af den længstlevende efter den førstafdødes død.

Den 22. april 1939 døde manden. Den 17. september 1940 oprettedes der sålydende dokument med hensyn til den ydede forstrækning:

»Gældsbrief.

Underskrevne cigarhandler Jørgen Hansen anerkender herved ved kontant modtaget lån at være bleven skyldig til enkefru Marie Sørensen, født Hansen, den sum 15.000 kr., hvilke femten tusinde kroner jeg forpligter mig og mine arvinger til, sålænge kreditrix lever, at forrente med 5 pct. p. a.

Ved kredittrixis død bortfalder skyldforholdet i dets helhed.

I ovenstående er jeg, enkefru Marie Sørensen, enig.«

Cigarhandleren betalte mosteren renter, indtil hun døde i januar 1947.

Dødsboet afkrævede cigarhandleren de 15.000 kr. under henvisning til bestemmelserne i testamentet af 19. oktober 1936, mens cigarhandleren afviste kravet under påberåbelse af, at der forelå en gyldig livsgave.

Hvilket udfald må sagen få?

6. Kan en i uskiftet bo hensiddende moder ved testamente bestemme, at børnenes arv efter forældrene skal være deres særeje og båndlægges i medfør af arvefr. 1845 § 28?
7. Ingeniør Iversen, der er indehaver af en større virksomhed og en velstående mand, køber ved slutseddel af 8. august 1937 en landejendom på 150 hektarer for en pris af 530.000 kr.

Han fortæller ikke hustruen – eller nogen anden – noget om købet. Hustruen bliver først bekendt hermed, da hun 8 dage senere finder et udkast til skøde på hans skrivebord. På hendes forespørgsel erklærer han ikke at kende noget til købet. Da manden længe har været underlig, foranlediger hun, at han kommer under hospitalsbehandling. Ifølge erklæring af 20. november 1937, udstedt af en anset psykiater, lider han af en fremskreden sindssygdom, der må antages i hvert fald i det sidste halve år at have påvirket hans handlinger og gjort ham uegnet til på egen hånd at fatte vigtige beslutninger.

Hans personale forklarer, at han siden januar 1937 kun har taget sig lidt af virksomheden, hvis drift han helt har overladt til de overordnede

funktionærer. De har nok talt om, at det var en mærkelig forandring, der var foregået med chefen, men at han var egentlig sindssyg, har de ikke tænkt.

Sælgeren og hans mægler forklarer, at ingeniøren, som de er kommet i forbindelse med gennem en annonce, den 8. august optrådte helt normalt. Efter en kort besigtigelse af ejendommen begyndte de at handle. De forlangte 530.000 kr. for ejendommen. Ingeniøren spurgte, om den ikke kunne fås billigere. Da han fik et benægtende svar, accepterede han straks prisen med en bemærkning om, at det længe havde været hans ønske at få en sådan ejendom.

Det er oplyst, at den højeste pris, der kan fås fra anden side, er 475.000 kr.

Kan sælgeren fastholde køberen ved handelen eller eventuelt kræve erstatning?

Eksamens 3die del.

Efter kgl. anordning af 13. juli 1937.

1) Teoretisk opgave:

Samme opgave som ved eksamens 2den del efter kgl. anordning af 19. juli 1944 (se ovenfor s. 83).

2) Almindelig opgave:

Samme opgave som ved eksamens 2den del efter kgl. anordning af 19. juli 1944 (se ovenfor s. 83).

Efter kgl. anordning af 19. juli 1944.

1) Almindelig opgave:

1. P, der havde et ejerpantebrev på 35.000 kr. i håndpant, lod uden dom eller forlig foretage udlæg i den pantsatte ejendom, idet han som bevis for gældens størrelse henviste til to domme for vekselgæld på ialt ca. 40.000 kr. Rekvisitus appellerede udlægsforretningen, idet han gjorde gældende, at hverken betingelserne efter rpl. § 478 nr. 3 eller nr. 4 var opfyldt.
  - a) Hvilket retsmiddel må rekvisitus benytte?
  - b) Hvor vidt må der gives rekvisitus medhold?
2. Under hvilke betingelser vil fordringer, der tilkommer en udlænding, kunne danne grundlag for værneting her i landet?
3. Der ønskes en kortfattet redegørelse for reglerne om singulærsuccession i Processen.
4. En tiltalt, hvis cykle var blevet ham frastjålet, havde en dag lagt mærke til en i nærheden af hans bopæl henstillet cykle, der ganske lignede hans egen, og han havde taget denne cykle med sig i den tro, at det var hans egen. Efter rengøring af cyklen blev han klar over, at han havde taget fejl. Han besluttede sig nu til at afhænde den fremmede cykle, og med dette for øje udsløb han det i cyklestellet indhuggede nummer og forfalskede købebeviset for sin egen cykle for at forevise det som legitimation ved salget som stemmende med den tilegnede cykles fabrikat. Men da han ved falbydelsen af cyklen blev spurgt om købebevis, turde han ikke benytte sig af det, da han frygtede, at forfalskningen skulle blive opdaget.

Hvorvidt, eventuelt hvorledes kan der, når tiltaltes forklaring lægges til grund, pålægges ham strafansvar?
5. Der ønskes en kortfattet redegørelse for begrebet berigelsesforbrydelser i modsætning til andre straffbare formuekrænkelser.
6. A, der gentagne gange havde gjort sig skyldig i uforsvarlig ridning på

offentlig vej, red i spirituspåvirket tilstand en sagesløs fodgænger *B* omkuld, med den følge, at *B* led alvorlig legemsbeskadigelse. Anklagemyndigheden gjorde strafansvar gældende mod *A* og påstod tillige, at hesten skulle fratages ham i medfør af straffelovens konfiskationsregler. Det oplystes under sagen, at hesten tilhørte hans hustru som særeje.

Efter hvilke bestemmelser i straffeloven kan der være tale om at pålægge strafansvar eller andre retsfølger, og hvorvidt kan konfiskationspåstanden tages til følge?

2) Konkret opgave:

Den 10. januar 1914 oprettede fru Karen Thomsen, f. Smidt af Brønderslev, der kort forinden havde ophævet samlivet med sin mand, følgende testamente:

»Da jeg står i begreb med at opløse mit ægteskab, bestemmer jeg endeligt og uigenkaldeligt, at min barndomsveninde, frk. Clara Winther, som tak for, hvad hun har været for mig, navnlig i det sidste halve år, ved min død forlods af mit bo skal have udbetalt 15.000 kr. Iøvrigt skal alt, hvad der måtte falde i arv efter mig, deles lige imellem de ved min død i live værende børn af mine brødre Karl og Alfred Smidt. Disse arvebeløb skal for hver af arvingerne bestyres under overformynderiet til rentenydelse for deres fader, således at de først udbetales dem ved dennes død. Det bemærkes, at min samlede formue ikke udgør over 35.000 kr.«

På testatrixens opfordring var frk. Winther til stede ved testamentets oprettelse og hørte det blive læst op inden underskriften.

I sommeren 1914 genoptog fru Thomsen samlivet med sin mand. Hun ophævede derefter ved et testamente af 11. december 1914 det fornævnte testamente »som bortfaldet ved ægteskabets genoptagelse« og indsatte påny manden som universalarving. Meddelelse herom til frk. Winther skete ikke.

Efter at manden var afgået ved døden, oprettede fru Thomsen, der havde overtaget hans bo som eneste arving, den 1. august 1927 et nyt testamente, hvori bl. a. bestemtes: »Iøvrigt skal alt, hvad der måtte falde i arv efter mig, deles lige imellem min brodersøn bogholder Axel Smidt, eneste barn af min afdøde broder Alfred Smidt, og de ved min død i live værende af følgende af min broder Karl Smidts børn: Helga, Hans, Anna og Niels. De fire sidstnævnte tilkommende arvelodder skal båndlægges for dem i overformynderiet for deres livstid, således at renten udbetales deres fader, så længe han lever. Dersom nogle af de i dette testamente nævnte broderbørn afgår ved døden før jeg, træder deres livsarvinger i deres sted. Bogholder Axel Smidt skal forlods have udleveret min faders guldur, der beror i mit smykkeskrin.«

Endelig oprettede testatrix, hvis formue i årenes løb var steget betydeligt, den 12. juli 1942 en kodicil, der ordret gentager den foran citerede bestemmelse i testamentet af 1927, dog at »Helga« er udgået og »fire« er ændret til »tre«. Hun tillagde derhos sin gudson Kaj Jensen et legat på 10.000 kr.

Den 2. februar 1947 blev fru Thomsen, der om morgenen havde haft 5–6 opspytninger af frisk blod og i nogle måneder havde lidt af en hårdnakket bronchitis, indlagt på sygehus. Der stødte hurtigt en lungebetændelse til, men sygdommen udviklede sig tilsyneladende gunstigt. Den 27. februar fik patienten en enkelt blodspytning. Hun følte sig urolig herover og anmodede om, at hendes husbestyrerinde frk. Holm måtte blive tilkaldt. Samtidig udtalte hun, at hun ønskede at ændre sit testamente. Frk. Holm kom straks til stede, hvorefter hun af fru Thomsen fik overrakt et af denne underskrevet, den 1. marts 1947 dateret gavebrev, der var sålydende: »Da frk. Else Holm i dag har været 25 år i min tjeneste, skænker jeg hende hermed den i min

bankboks beroende 4 % jydsk landkreditforenings obligation 8. serie litra A nr. 2764 stor 2000 kr. Obligationen skal bero i min boks, så længe jeg lever, således at jeg hæver renten og udbetaler den til frk. Holm i hver termin. Såfremt frk. Holm skulle afgå ved døden før jeg, tilfalder obligationen mig.« Fru Thomsen meddelte frk. Holm, at hun skulle have haft gavebrevet på jubilæumsdagen, men at hun »for en sikkerheds skyld« overgav hende det allerede nu.

Den følgende formiddag kom landsretssagfører Larsen til stede tillige med dommerfuldmægtig Kruse som notarius publicus. Fru Thomsen forklarede dem, at det var hendes ønske, at det legat på 10.000 kr., som hun havde tillagt sin gudsøn, i stedet skulle tilfalde frk. Clara Winther, hvorefter der påførtes testamentet en i overensstemmelse dermed affattet kodicil. Inden denne var oplæst for testatrix, fik hun en ny blodspytning og afgik umiddelbart derefter ved døden. Til den testamentet påførte påtegning føjedes derefter følgende: »Inden underskriften af denne kodicil er testatrix afgået ved døden. Underskrevne dommerfuldmægtig Kruse, der har været tilkaldt som notarius publicus, og underskrevne landsretssagfører E. A. Larsen, der har affattet foranstående kodicil, attesterer herved under eds tilbud, at kodicillen er affattet i overensstemmelse med afdødes klart udtalte og endelige vilje, og at det er vor bestemte opfattelse, at hun, da hun tilkendegav os denne, var ved sin fornufts fulde brug.«

Under boets behandling oplyste Kruse og Larsen, at afdøde over for dem havde forklaret, at hun ofte havde følte samvittighedsnag over, at hun havde slettet frk. Winther af sit testamente uden at give denne, som hun iøvrigt i de sidste 10 år praktisk talt ikke havde haft forbindelse med, meddelelse derom. Hun ønskede, at hun skulle indtræde i stedet for gudsønnen, som havde udviklet sig uheldigt og »ikke fortjente at komme i betragtning som arving efter mig.« Det oplystes endvidere, at afdøde havde fremsat tilsvarende udtalelser indenfor sin omgangskreds både inden og under sygehusopholdet. Sygehuslægen udtalte, at han var tilbøjelig til at mene, at afdøde, der de første dage efter indlæggelsen havde været noget uklar, havde været klar den 27. og 28. februar, hvor hun var feberfri. Først natten mellem den 27. og 28. februar undergik sygdommen en afgørende forværring, således at han den 28. om morgenen var indstillet på, at døden kunne indtræde nærsomhelst.

Endvidere oplystes det ved vidneforklaringer, at afdøde i årene 1930-35 gentagne gange har udtalt, at størstedelen af arven efter hende skulle tilfalde hendes broder Karl og nogle af dennes børn, medens hun i de sidste år jævnlig har givet udtryk for, at bogholder Axel Smidt skulle arve halvdelen af hendes efterladenskaber. Kæmmer Kjeldsen, der er en søstersøn af afdøde, har forklaret, at han var til stede ved oprettelsen af kodicillen af 1942, og at afdøde ved denne lejlighed udtalte, at Axel skulle have halvdelen. Hun ville nævne en bestemt sum, men dette frarådede landsretssagfører Larsen, »da det jo kan veksle«. Kjeldsen har set testamentet, og i de sidste 5-6 år drøftet det mange gange med afdøde, der stedse udtalte, at Axel skulle arve halvdelen. Det er oplyst, at medens Axel Smidt jævnlig kom i afdødes hjem og havde bistået hende på mange måder, var forbindelsen med den i 1946 afdøde broder Karl og de øvrige broderbørn, der alle er bosatte i København, yderst ringe.

Under bobehandlingen er der opstået tvist om, hvorledes der skal forholdes med afdødes efterladenskaber.

Frk. Winther påstår sig principalt tillagt 15.000 kr. i henhold til testamentet af 10. januar 1914 og subsidiært 10.000 kr. i henhold til kodicillen af 1947. Heroverfor gør de øvrige arvinger gældende, at ophævelsen af testa-

mentet af 1914 efter det foreliggende har været gyldig, uanset at der ikke er sket meddelelse til frk. Winther.

Endvidere hævder gudsonnen – men ikke broderbørnene –, at der må bortses fra kodicillen af 1947, og at han har krav på legatet på 10.000 kr. Han hævder, at den nævnte kodicil overhovedet ikke kan anses for en testamentsakt, at der i alt fald ikke foreligger noget skriftligt testamente, at betingelserne for oprettelse af et mundtligt testamente ikke har været til stede, at bestemmelserne i arveforordningens § 25 om overværelse af tvende særlig tilkaldte vidner ikke er iagttaget, og at afdøde ikke ved oprettelsen var i besiddelse af fornuftens fulde brug. Frk. Winther bestrider rigtigheden af disse anbringender, idet hun iøvrigt hævder, at der ikke kan tages hensyn til en af gudsonnen fremsat indsigelse mod testamentet.

Frk. Holm fremsætter krav på udlevering af den i gavebrevet omhandlede kreditforeningsobligation, der viste sig at være noteret på afdødes navn og forsynet med en unoteret transportpåtegning til frk. Holm. Broderbørnene påstår obligationen inddraget i boet, da der foreligger en ugyldig døds gave, der tilmed er oprettet på dødslejet.

Axel Smidt påstår sig udleveret halvdelen af den broderbørnene tilfaldende arv og henviser herved til afdødes udtalelser ved oprettelsen af kodicillen af 1942 og senere samt til sin nære tilknytning til afdøde og til, at en sådan forståelse af kodicillen af 1942 er vel forenelig med dens ordlyd. De øvrige broderbørn gør gældende, at Axel kun er berettiget til $\frac{1}{4}$ af arven. Også disse arvinger henviser til kodicillens ordlyd, som de anser for afgørende i deres favør, særlig på baggrund af testamenterne af 1914 og 1927 og oplysningerne om afdødes udtalelser omkring 1930–35.

Der ønskes en vurdering af de af parterne anførte påstande samt en udtalelse om, hvorledes tvistighederne bør afgøres. Det bemærkes, at parternes anbringender ikke kan anses for udtømmende, men at alle relevante omstændigheder bør tages i betragtning.

β. Statsvidenskabelig eksamen.

Vinteren 1947–48:	Der indstillede sig 20,	20	fuldendte eksamen.
Sommeren 1948:	— — — 26,	25	— — —
Ialt indstillede sig 46,		45	fuldendte eksamen.

Af disse fik 27 første karakter, 11 anden karakter.

Vinteren 1947–48.

Barfod, Annemarie (1936) ..	196 $\frac{1}{2}$	første	Milhøj, Birte Ragnhild, f. Kristensen (1940)	206 $\frac{1}{2}$	første
Bloch, Erik Arnfred Laurits (1939)	184 $\frac{1}{2}$	anden	Milhøj, Poul Erik (1940) ...	212	første
Bruun-Pedersen, Ove (1940)	195	første	Mygind, Kjeld Holger (1939)	184 $\frac{1}{2}$	anden
Brøndum, Arne Christian (1941)	207 $\frac{1}{2}$	første	Pedersen, Jens Martin Øster- gaard (1937)	176 $\frac{1}{2}$	anden
Dyrberg, Gunnar (1940)	183 $\frac{1}{2}$	anden	Rasmussen, Hans Tabor (1940)	207	første
Elmholt, Erik (1940)	207	første	Rasmussen, Knud (1937) ...	207 $\frac{1}{2}$	første
Hansen, Anna Marie (1940).	199	første	Reinseth, Poul Fritjof (1939)	186 $\frac{1}{2}$	anden
Hedemann, Carry Sophie (1936)	186	anden	Svarre, Anders (1940)	202	første
Hjorth, Niels Jørgen Anker Skov (1942)	193 $\frac{1}{2}$	anden	Vesterdal, Fritz Jens (1937).	195	første
Holle, Svend Otto (1942) ..	191 $\frac{1}{2}$	anden			
Kaae, Erik Palle Fink (1938)	199	første			

Sommeren 1948.

Ascanius, Kjeld Erik Mørck (1942)	186	anden
--	-----	-------

Bentzen, Erik Valdemar				Jensen, Orla Brandt (1941).	204 ¹ / ₂ første
Daugaard (1941)	196	første		Jonassen, Børge Jens Vilts-	
Bov, Harry Preben (1938)	215 ¹ / ₂	første		borg (1933)	190 ¹ / ₂ anden
Halck, Niels Theodor (1941)	195 ¹ / ₂	første		Klavsen, Gunnar (1939)	204 ¹ / ₂ første
Hamtoft, Henry Martin				Knudsen, Tage Immanuel	
(1928)	201 ¹ / ₂	første		(1930)	205 ¹ / ₂ første
Hansen, Knud Christen (1941)	210	første		Larsen, Heinrich Schlebaum	
(1941)	192	anden		(1942)	224 ¹ / ₂ første
Hansen, Ulla, f. Preisler				Lindsteen, Jens Jørgen (1939)	183 ¹ / ₂ anden
(1941)	191 ¹ / ₂	anden		Madsen, Jørgen Johannes	
Henriksen, Frands Brännich				(1942)	200 første
(1940)	188	anden		Nielsen, Axel Elin (1937)	189 ¹ / ₂ anden
Hoff, Søren William (1940)	202 ¹ / ₂	første		Schultz, Patrick August	
Houmark-Nielsen, Svend				Theodor (1940)	171 anden
(1935)	175 ¹ / ₂	anden		Sigurdsson, Olafur (1941)	199 ¹ / ₂ første
Jensen, Holger Harald (1940)	198	første		Stenhus, Poul (1938)	167 ¹ / ₂ anden
Jensen, Max Folke Vester-				Storgaard-Sørensen, Søren	
gaard (1941)	185	anden		Ejler (1941)	196 første

Skriftlige opgaver

Eksamens 1ste del.

Vinteren 1947-48.

1) Nationaløkonomi:

1. Prisdannelsen for mærkevarer.
2. Kan man bekæmpe arbejdsløshed ved lønsækning?

2) Borgerlig ret:

1. Den 1. september 1944 lader frk. Else Petersen, der er født den 23. oktober 1928, sig med sine forældres samtykke for et tidsrum af 2 år engagere som ekspedient i bagermester Bertelsens bageri i Slingerup, hvor hun får kost og logi samt en passende kontant løn.

I sommeren 1945 får hun tilbud fra en anden bager i Slingerup om en bedre gageret plads. Kan hun herefter i begyndelsen af august 1945 opsiges sin plads hos Bertelsen til fratræden d. 1. september s. å.?

2. Kan en ægtefælle forlange sit ægteskab opløst på grund af udvist svig fra den anden ægtefælles side?
3. A udsteder d. 7. januar 1933 til B et gældsbevis, der lyder på betaling d. 1. januar 1934 til B eller ordre af 500 kr. Den 2. februar 1933 afgår A ved døden, og hans børn X og Y, der er henholdsvis 27 og 22 år gamle overtager boet til privat skifte, og udsteder derefter d. 10. marts 1933 proklama med 3 måneders varsel. Den 1. august lader B, som ikke har bemærket A's dødsfald eller det udstedte proklama, gældsbeviset diskontere i banken C, som d. 3. januar 1934, efter at være blevet bekendt med forholdene, og efter straks at have konstateret, at X er ude af stand til at opfylde sine forpligtelser, kræver Y for betaling af de 500 kr. med renter 6 % p. a. Kan C gennemføre sit krav, eller kan C eventuelt kræve Y for et mindre beløb?
4. A udsteder d. 11. juli 1940 et pantebrev i sin faste ejendom til B lydende på 30.000 kr. at forrente med 4¹/₂ % og at afdrage med 750 kr. pr. termin, således at renter og afdrag første gang skal erlægges 11. december 1940. Der skal desuden afdrages 10.000 kr. ved hvert ejerskifte.

Samtidig udsteder A til C et pantebrev på 20.000 kr. med oprykkende prioritet næst efter foranstående pantebrev.

A betaler hverken afdrag eller renter, og d. 11. december 1941 sælger

A ejendommen til *D*, som for at skaffe de 10.000 kr. til *B*, der forfalder ved ejerskifte, låner beløbet hos *E* mod et pantebrev med prioritet efter *B*'s men forud for *C*'s. Denne sidste protesterer herimod og kræver bedst mulig prioritetsstilling efter sit pantebrevs lydende og lovgivningens regler.

Hvilken prioritetsstilling får *C*?

Sommeren 1948.

1) Nationaløkonomi:

1. Forbindelsen mellem vareprisdannelsen og indkomstfordelingen.
2. Ligheder og forskelligheder mellem banker og sparekasser.

2) Borgerlig ret:

1. En københavnsk grosserer bestilte et parti varer hos et firma i Chicago. Varerne nåede imidlertid ikke frem, idet det skib, hvormed de forsendtes fra New York, gik under på Atlanterhavet.

Hvorvidt skal køberen betale købesummen for varerne

- a) hvis varerne er solgt *cif* København?
- b) hvis de er solgt *job* New York?
- c) hvis de er solgt *franco* København?

2. Viktualiehandler Petersen har på torvet i Odense købt 50 julegæs af en landmand. Efter at alle gæssene er solgt, oplyses det, at de var stjålne fra en gård i omegnen; men det lykkes dog ejeren at finde køberne til halvdelen af gæssene, inden de er spist.

Kan ejeren kræve udlevering af de stjålne gæs, og påhviler der viktualiehandleren noget erstatningsansvar over for den bestjålne ejer eller køberne af gæssene?

3. Under en d. 14. september 1937 hos arbejdsmand Petersen foretaget udlægsforretning protesterer hans hustru mod, at der foretages udlæg i et til 200 kr. vurderet radioapparat, idet hun gør gældende, at apparatet, der er givet hende som gave af manden, tilhører hende som særeje. Hun henviser til støtte herfor til indholdet af en d. 9. marts 1930 mellem ægtefællerne oprettet ægtepagt, hvorefter alt, hvad hun fremtidig erhvervede af møbler og indbøgenstande, være sig ved arv, gave eller på hvilken som helst anden måde, skulle være hendes særeje. Kreditor forlanger forretningen fremmet, idet han hævder, at gaven er ugyldig.

Kan der gives hustruen medhold i den fremsatte protest?

4. Hvorledes afgøres det, om en person er arving eller legatar, og hvilken betydning har denne sondring?

Eksamens 2den del.

Vinteren 1947-48.

1) Nationaløkonomiens teori:

Sammenspillet mellem deduktion og erfaringsmæssig undersøgelse i nationaløkonomien.

2) Nationaløkonomiens politik I:

Sammenlign sporvejes, omnibussers og S-baners driftsøkonomi.

eller

Nævn de vigtigste forudsætninger for, at de bestræbelser, der for tiden udfoldes for at skabe friere internationale handelsforhold, skal lykkes.

eller

Den »rigtige« valutamodus.

3) Nationaløkonomiens politik II:

En vurdering af de almindeligt fulgte principper for opgørelsen af landbrugets rentabilitet.

eller

Hvilke virkninger må man vente, ifald der pålægges virksomhederne en varig skat på 10 % af udgifterne til arbejdsløn, og provenuet heraf anvendes til generel nedsættelse af statsindkomsts-katten?

4) Statistik:

Ved et valg fordelte landets vælgerbefolkning sig efter køn og landsdele på følgende måde:

	Mænd	Kvinder	Ialt
København	240.000	320.000	560.000
Provinsen	265.000	300.000	565.000
Landdistrikter	595.000	560.000	1.155.000
	1.100.000	1.180.000	2.280.000

Blandt disse udtoges følgende stikprøver på 1,2 % af befolkningen:

	Mænd	Kvinder	Ialt
København	288	384	672
Provinsen	318	360	678
Landdistrikter	714	672	1.386
	1.320	1.416	2.736

Heraf opgav følgende antal, at de agtede at stemme på parti H:

	Mænd	Kvinder	Ialt
København	144	172	316
Provinsen	112	120	232
Landdistrikter	107	134	241
	363	426	789

Hvor mange personer kunne ud fra dette ventes at stemme på parti H?

Ved valget stemte 31,2 % af vælgerbefolkningen på parti H. Havde tilrettelæggelsen af valgforudsigelsen været tilfredsstillende?

Hvor stor var middelfejlen blevet, hvis der blandt landets 2.280.000 vælgere kun var udtaget een ikke-gruppetelt stikprøve på 2736 personer, hvoraf 789 agtede at stemme på parti H?

Hvor stor, hvis der kun var taget hensyn til inddelingen i landsdele og stikprøverne havde været på 672, 678 og 1386, hvoraf 316, 232 og 241 agtede at stemme på parti H?

Hvor stor, hvis der kun var taget hensyn til inddelingen i køn og stikprøverne havde været på 1320 og 1416, hvoraf 363 og 426 agtede at stemme på parti H?

Hvilken almindelig konklusion kan der heraf drages om nøjagtigheden ved forskellige tilrettelæggelser?

5) Det juridiske fag:

For kandidater, som har valgt statsforfatningsret og forvaltningsret med næringsret samt hovedpunkter af folkeretten:

1. En folketingsmand, der er redaktør af et provinsdagblad, idømmes 6 måneders ubetinget fængsel for i en artikel at have bagvasket et fremmed statsoverhoved. Kan han genvælges som folketingsmand?

2. En kronisk alkoholist er på grundlag af en lægeerklæring og med hjemmel i en af et amt stadfæstet socialudvalgsresolution blevet indlagt til en kur på et afvænningshjem, jfr. forsorgslovens § 316, stk. 2 (lovbekendtgørelse af 31. august 1946).

Straks ved indlæggelsen protesterede han mod dens lovlighed. Han anlægger sag mod amtet og påstår indlæggelsen kendt ugyldig, idet han dels gør gældende, at den i loven fastsatte betingelse for indlæggelsen »forfalden til drik« ikke foreligger, dels hævder, at reglen i § 316 er i strid med grundlovens regler om domstolsbeskyttelse for den personlige frihed og derfor uanvendelig som indlæggelseshjemmel.

Hvilke betragtninger kan der i den anledning gøres gældende?

3. Nævn nogle tilfælde, hvor det efter de danske love om indfødsret af 1898 og 1925 er muligt, at en dansk statsborger tillige er statsborger i en fremmed stat. Hvilke regler opstilles der i den almindelige folkeret om virkningerne af sådan dobbelt statsborgerret?
4. Efter at et amt i henhold til § 54, pkt. 1, i loven af 30. juni 1922 om ægteskabs indgåelse og opløsning har udfærdiget en bevilling til skilsmisse efter forudgående separation, viser det sig dels, at der i sin tid, da der søgtes om separation, ikke blev foretaget den lovbefalede mægling, dels, at skilsmissebevillingen på grund af en urigtig oplysning til amtet fra en landpolitibetjent om amtsgrænsens forløb skulle have været udfærdiget af amtmanden over naboamtet.

Da hustruen senere bliver klar over, at hendes tidligere ægtefælle er i færd med at indgå nyt ægteskab, nedlægger hun ved fogeden overfor manden forbud mod vielsen og gør under det efterfølgende sagsanlæg gældende, at skilsmissen ikke er lovlig.

Må man give hende medhold heri?

For kandidater, som har valgt afsnit af dansk formueret:

De vigtigste almindelige regler om tvungen modregning udenfor konkurs og deres begrundelse.

Sommeren 1948.

1) Nationaløkonomiens teori:

Hvilke forhold er bestemmende for kapitalrentens højde?

2) Nationaløkonomiens politik I:

Virkningerne af forskellige former for monopolbeskatning.
eller

Den danske sociallovgivnings stilling til forsikringsprincippet og mulighederne for ændring heri.

3) Nationaløkonomiens politik II:

Der ønskes en diskussion af prispolitikken ved salg af danske landbrugsprodukter i ind- og udland under de nuværende forhold.

eller

Havnepolitik i Danmark og udlandet.

eller

Hvilken rolle spiller muligheden for nyetablering for prisen, kapacitetsudnyttelsen, teknikken og omkostningerne?

eller

Diskuter mulighederne for i den nuværende økonomiske situation ved pengepolitiske og finanspolitiske foranstaltninger at formindske mængden af direkte og offentlige indgreb i det økonomiske liv – under samtidig undgåelse af inflation, stor arbejdsløshed og voldsommere forskydninger i indkomstfordelingen.

4) Statistik:

Beregn den samlede udgift til fødevarerne svinefedt, oksekød, rødspætter og kartofler i det følgende budget:

Svinefedt	10 kg
Oksekød	20 kg
Rødspætter	5 kg
Kartofler	90 kg

på grundlag af gennemsnitspriser beregnet af priser i ører indsamlede fra 10 forskellige distrikter:

Distrikt	Svinefedt	Oksekød	Rødspætter	Kartofler
1	180	278	205	11
2	159	254	130	13
3	154	260	156	9
4	160	210	190	16
5	150	220	128	12
6	165	274	147	12
7	180	230	128	15
8	156	279	193	12
9	160	202	102	16
10	192	273	173	13

og find middelfejlen på den samlede udgift.

Sammenlign denne udgift med udgiften kr. 78,77 i basisåret, idet det forudsættes, at middelfejlen er den samme på de to tidspunkter.

Nævnt, med en kort begrundelse, nogle egnede og nogle ikke egnede anvendelsesområder for indekstal.

5) Det juridiske fag:

For kandidater, som har valgt statsforfatningsret og forvaltningsret med næringsret samt hovedpunkter af folkeretten:

1. Kan folketinget opløses
  - a) når rigsdagen ikke er samlet,
  - b) på et sådant tidspunkt, at rigsdagen ikke kan træde sammen den første tirsdag i oktober,
  - c) på et sådant tidspunkt, at folketinget ikke kan træde sammen inden to måneder efter en tidligere stedfunden opløsning?
2. I oktober 1938 blev man i krigsministeriet opmærksom på, at træværket i taget på en af statens kaserner var så angrebet af husbukke, at en reparation, der ville koste 50.000 kr., var ønskelig. Finansloven for finansåret 1938-39 indeholdt ingen bevilling, der kunne anvendes til afholdelse af denne udgift.

Kan ministeren afholde udgiften uden at afvente en bevilling? Har de håndværkere, som har udført reparationsarbejdet, krav på betaling, hvis bevilling af beløbet nægtes?

3. Kan en offentlig forsamling under tag forbydes, når den frembyder fare for den offentlige fred?
4. Hvorvidt har efter folkeretten skibe ret til at passere eller gøre ophold på fremmed kyst- og søterritorium?

For kandidater, som har valgt afsnit af dansk formueret:

Under hvilke betingelser skal en kontraktsskyldner betale erstatning for misligholdelse, som ikke beror på omstændigheder, der forelå allerede ved kontraktens indgåelse?

γ. Eksamen i forsikringsvidenskab og statistik.

Vinteren 1947-48: Der indstillede sig 1,	1 fuldendte eksamen.
Sommeren 1948: — — — 7,	7 — —
Ialt indstillede sig 8,	8 fuldendte eksamen.

Af disse fik 6 laudabilis og 2 haud illaudabilis 1 mi gr.

<p style="text-align: center;"><i>Vinteren 1947-48.</i></p> <p>Hougaard, Helge Andreas (1932) ..... 230 haud ill. 1.</p> <p style="text-align: center;"><i>Sommeren 1948.</i></p> <p>Buus, Hans Evald (1941) 256 laud. Buus, Kamma, f. Nistrup (1941) ..... 248 laud.</p>	<p style="text-align: center;">Garbers, Jørgen Ludvig</p> <p>(1935) ..... 214 haud ill. 1. Hansen, Holger (1941) .. 280 laud. Møller, Ellen Sofie (1941). 248 laud. Skaaning, Gudrun Buhl (1942) ..... 255 laud. Ulrichsen, Carl Ernst Vil- helm (1942) ..... 262 laud.</p>
---	---

Skriftlige opgaver.

Eksamens Iste del.

Sommeren 1948.

MATEMATIK I

I.

Reducer hver af de kvadratiske former

$$F(x, y, z) = 3x^2 + 3y^2 + 5z^2 + 2xy - 2xz - 2yz$$

og

$$\Phi(x, y, z) = 6x^2 + 17y^2 + 6z^2 - 4xy + 8xz - 4yz$$

fuldstændigt, og ellers, at en af søjlevektorerne i matricen hørende til en ortogonal substitution, der reducerer $F(x, y, z)$, er ortogonal til en af søjlevektorerne i matricen hørende til en ortogonal substitution, der reducerer $\Phi(x, y, z)$.

Bestem dernæst en egentlig ortogonal substitution, som fører $F(x, y, z)$ over i en form

$$ax^2 + by^2 + cz^2 + 2dyz$$

og $\Phi(x, y, z)$ over i en form

$$\alpha x^2 + \beta y^2 + \gamma z^2 + 2\epsilon xz,$$

og find de værdier, af a, b, c og d , der fremkommer, når den fundne substitution anvendes på $F(x, y, z)$.

II.

Vis, at kvadraten bestående af alle punkter (u, v) , for hvilke $0 \leq u, 0 < v$, ved det differentiable funktionspar

$$\begin{aligned} x &= v^2 \sinh u \\ y &= v^2 \cosh u \end{aligned}$$

afbildes entydigt på vinkelrummet bestående af alle punkter (x, y) , for hvilke $0 \leq x < y$.

Bestem dernæst den punktmængde R i kvadranten $0 \leq u, 0 < v$, der afbildes i den ved ulighederne

$$0 \leq x, 0 < y, y^2 - x^2 \leq 1, x\sqrt{2} \leq y,$$

afgrænsede punktmængde ω i xy -planen.

Gør endelig rede for, at planintegralet

$$\int_{\omega} \frac{y-x}{(y+x)(1+y^2-x^2)} d\sigma$$

eksisterer, og find dets værdi.

MATEMATIK II

I.

Gør rede for, at en på hele den reelle akse, $-\infty < x < \infty$, defineret funktion $f(x)$, som er kontinuert, og som tilfredsstiller ligningen

$$(*) \quad f(x) + \sin x = \int_0^x (t-x)f(t) dt, \quad -\infty < x < \infty,$$

er to gange differentiabel for $-\infty < x < \infty$ (iøvrigt vilkårlig ofte differentiabel) og bestem derpå $f(x)$ således, at (*) er opfyldt.

II.

Der ønskes givet et bevis for følgende sætning vedrørende en i et område ω i xy -planen defineret funktion $F(x, y)$ og et indre punkt (x_0, y_0) i ω : Når

1) $F(x, y)$ har kontinuerte partielle afledede $F'_x(x, y)$ og $F'_y(x, y)$ i ω ,

2) $F(x_0, y_0) = 0$, $F'_y(x_0, y_0) \neq 0$,

er det muligt at afgrænse et rektangel $R_0(x_0 - \delta \leq x \leq x_0 + \delta, y_0 - b \leq y \leq y_0 + b)$ tilhørende ω , således at

a) ligningen $F(x, y) = 0$ for ethvert x i intervallet $x_0 - \delta \leq x \leq x_0 + \delta$ har netop een løsning $y = f(x)$ i intervallet $y_0 - b \leq y \leq y_0 + b$,

b) funktionen $f(x)$ er differentiabel med en kontinuert differentialkvotient.

Undersøg dernæst, om den sætning, der fremkommer, når 1) erstattes med

1') $F(x, y)$ er kontinuert i ω og har i ω en partiel afledet $F'_y(x, y)$, der er kontinuert i punktet (x_0, y_0) ,

og b) erstattes med

b') funktionen $f(x)$ er kontinuert,

medens sætningen iøvrigt lades uændret, er rigtig.

INTERPOLATION OG RENTESREGNING

1.

Bevis rigtigheden af relationerne

$$B_m(n) = B_m + m \sum_{\mu=1}^m \Delta^{\mu-1} 0^{m-1} \binom{n}{\mu} \quad (m > 1)$$

og

$$B_m\left(n + \frac{1}{2}\right) = B_m\left(\frac{1}{2}\right) + m \sum_{\mu=1}^m \Delta^{\mu-1} 0^{m-1} \left(\binom{n + \frac{1}{2}}{\mu} - \binom{\frac{1}{2}}{\mu} \right) \quad (m > 1).$$

2.

På grundlag af nedenstående tabel beregnes $\frac{d}{di} a_{\overline{20}|}$ for $i = 0.04$ ved numerisk differentiation, idet resultatet anføres med så mange cifre, som er sikre.

i	$a_{\overline{20} }$
0.0375	13.896204
0.03875	13.742001
0.04	13.590326
0.04125	13.441131
0.0425	13.294366

3.

Et serielån forrentes og afdrages helårligt i løbet af 60 år; lånerenten er 2 0/0, og afdragene betales med en agio på 5 0/0, idet forholdet mellem et afdrag og det nærmest foregående er konstant og lig 1.07625. Bestem lånets kurs ved udstedelsen under forudsætning af en opgørelsesrente på 2 1/2 0/0 helårlig.

NATIONALØKONOMI

Samme opgave som ved statsvidenskabelig eksamens 1. del (se side 90).

BORGERLIG RET

Samme opgave som ved statsvidenskabelig eksamens 1. del (se side 90).

Eksamens 2den del.

Vinteren 1947-48.

FORSIKRINGSMATEMATIK
(4 timer)

1.

En bestand af x -årige personer tegner samtidig livsforsikringer med udbetaling med varighed n år og med kontinuert præmiebetaling i hele forsikringstiden; forsikringssummerne er ens og udbetales i dødsøjeblikket i tilfælde af død inden forsikringens udløb. Vis, at maksimum for den totale nettoreserve for bestanden opnås efter forløbet af en forsikringstid t , som bestemmes ved $\overline{A}_{x+t:\overline{n-t}|} = \mu_{x+t} \overline{a}_{x\overline{n}|}$.

2.

En 30-årig mand tegner til forsørgelse af sin 25-årige hustru en renteforsikring, ved hvilken der i tilfælde af hans død forfalder en kontinuert betalbar rente, der løber som en sikker rente i 10 år og derefter livsvarigt på hustruens liv. Præmien betales helårlig på mandens og hustruens forbundne liv i højst 35 år.

Bestem nettopræmien for årligt rentebeløb 1, idet nettogrundlaget er $OM^{(5)}$, 3 1/2 0/0 helårlig, med 3 års aldersformindskelse for hustruen.

3.

Vis, at den gennemsnitlige risiko for det $(t+1)$ -te forsikringsår for en livsvarig livsforsikring, med helårlig livsvarig præmiebetaling og udbetaling af forsikringssummen 1 ved udgangen af dødsforsikringsåret, er $2vp_{x+t}q_{x+t}(1-t+1V_x)$, idet x er tegningsalderen.

FORSIKRINGSMATEMATIK

(8 timer)

På grundlag af nedenanførte observationsmateriale ønskes foretaget en pseudoanalytisk udjævning af dekrementfunktionen l_x med passende valg af radix, idet de ved udjævningen optrædende konstanter bestemmes således, at de udjævnede værdier af henholdsvis l_{30} og l_{70} stemmer overens med de eventuelt korrigerede rå værdier. Endvidere ønskes de til den udjævnede dekrementfunktion svarende udjævnede værdier af μ_x tabellerede.

x	Observeret Værdi af q_x	x	Observeret Værdi af q_x
29	0.00373	50	0.00561
30	342	51	762
31	281	52	770
32	303	53	831
33	262	54	0.00868
34	316	55	0.01041
35	292	56	0.00976
36	300	57	0.01124
37	298	58	1329
38	321	59	1280
39	368	60	1529
40	381	61	1655
41	384	62	1632
42	435	63	1653
43	384	64	2453
44	407	65	3243
45	451	66	2968
46	464	67	3204
47	541	68	3506
48	545	69	4317
49	476	70	5183

IAGTTAGELSESLÆRE

(4 timer)

1.

Vis, at hvis x er en iagttagelse med den kontinuerte fordeling $f(x)$ ($-\infty < x < \infty$), vil $y = x^n$, hvor n er hel og > 1 , besidde den kontinuerte fordeling $g(y)$, hvor

$$g(y) = \frac{1}{n} y^{-\frac{n-1}{n}} f\left(y^{\frac{1}{n}}\right) \text{ for } n \text{ ulige } (-\infty < y < \infty, y \neq 0),$$

$$g(y) = \frac{1}{n} y^{-\frac{n-1}{n}} \left(f\left(y^{\frac{1}{n}}\right) + f\left(-y^{\frac{1}{n}}\right) \right) \text{ for } n \text{ lige } (0 < y < \infty).$$

2.

Idet x er en iagttagelse med den kontinuerte fordeling

$$f(x) = \frac{1}{\alpha} \left(1 - \frac{|x|}{\alpha} \right) \quad (-\alpha < x < \alpha),$$

udledes udtryk for middelmomenterne og halvvarianterne.

3.

To spillere A og B kaster successive med en terning således, at A først kaster, indtil terningen viser 1, 2, 3 eller 4 øjne; derefter kaster B , indtil terningen viser 5 eller 6 øjne, hvorefter A atter kaster, o. s. v. Spillet vindes af den af spillerne, som først er i stand til at nå ialt 3 kast i hele spillet. Find sandsynligheden for, at A , henholdsvis B , vinder spillet.

NATIONALØKONOMI

Samme opgave som ved statsvidenskabelig eksamens 2. del (se side 90).

STATISTIK
(6 timer)

Samme opgave som ved statsvidenskabelig eksamens 2. del (se side 91).

OBLIGATIONSRET

Samme opgave som i formueret ved statsvidenskabelig eksamens 2. del (se side 92).

STATISTIK
(8 timer)

Hvilken nærmere bestemmelse af ændringerne i børnebefolkningens (befolkningen under 10 år) størrelse og aldersfordeling i årene 1921–40 (incl.) tillader de i dansk officiel statistik offentliggjorte iagttagelser?

Sommeren 1948.

FORSIKRINGSMATEMATIK
(4 timer)

1.

Find et udtryk for værdien af en forsikring på to liv (x) og (y), ved hvilken der ved det sidste dødsfald udbetales 1 i dødsøjeblikket under forudsætning af, at dødsfaldene begge finder sted inden for et tidsrum af længden n .

2.

En 30-årig person tegner en livsforsikring på 10.000 kr. med udbetaling i dødsøjeblikket eller senest om 35 år, såfremt den forsikrede da er i live. Præmien betales helårligt i 25 år således, at præmiebeløbet hvert år formindskes med 2% af det oprindelige præmiebeløb.

Bestem den oprindelige nettopræmie for forsikringen samt nettoreserven efter 15 års forløb, idet beregningsgrundlaget er $OM^{(5)}$, 4% helårlig.

3.

Vis ved anvendelse af *Thiele's* differentialligning, at $\frac{d^2}{dt^2} {}_t\bar{V}_{x:n}^1 < 0$, såfremt t er en forsikringstid, for hvilken $\frac{d}{dt} {}_t\bar{V}_{x:n}^1 = 0$, idet det forudsættes, at $\frac{d}{d\xi} {}_t\mu_{\xi} > 0$ for $x \leq \xi \leq x+n$.

Påvis endvidere ved benyttelse af dette resultat, at ${}_t\bar{V}_{x:n}^1$ under den angivne forudsætning om dødsintensiteten har netop eet maksimumspunkt i intervallet $0 < t < n$.

FORSIKRINGSMATEMATIK

(8 timer)

Idet $\bar{A}_x^{aa}$, $\bar{A}_x^{ai}$, $\bar{A}_x^a$ og $\bar{A}_x^{(ai)}$ er værdien af en udbetaling på 1, der ydes i det øjeblik, en nu x -årig aktiv henholdsvis dør som aktiv, bliver invalid, ophører at være aktiv, eller dør som invalid, ønskes sammenhængen mellem disse kapitalværdier indbyrdes og mellem dem og renteværdierne $\bar{a}_x^a$ og $\bar{a}_x^{ai}$ nærmere undersøgt. Tabeller derefter på grundlaget DP^M , 4 % helårlig, kapitalværdierne $\bar{A}_x^{aa}$, $\bar{A}_x^a$ og $\bar{A}_x^{(ai)}$ for $x = 30, \dots, 80$ samt de til alder 70 år eller tidligere ophør af aktivtilstanden kontinuert betalbare nettopræmier for forsikringerne med kapitalværdierne $\bar{A}_x^{aa}$, $\bar{A}_x^{ai}$ og $\bar{A}_x^{(ai)}$ for $x = 30, \dots, 65$.

IAGTTAGELSESLÆRE

(4 timer)

1.

Idet y og z er to stokastisk uafhængige (båndfri) gentagelser af en iagttagelse x , hvis fordeling (fejlløvs) er givet ved

$$f(x) = \alpha e^{-\alpha x} \quad (\alpha > 0, x > 0),$$

bestemmes sandsynligheden for, at $|y - z| < t\sigma$, hvor σ er spredningen af $y - z$, og $t > 0$.

2.

En mand har en lodseddel i hvert af 4 lotterier med henholdsvis 250, 500, 1000 og 400 lodder, af hvilke henholdsvis 10, 15, 50 og 10 giver gevinst. Find sandsynligheden for, at han får gevinst på højst een af lodsedlerne, idet resultaterne af udtrækningerne i de 4 lotterier er stokastisk uafhængige (båndfri).

3.

En urne indeholder 12 sedler, numererede med tallene 1, ..., 12. Tre spillere A , B og C trækker i den angivne rækkefølge på tilfældig vis og uden tilbagelægning en seddel af urnen, hvis indhold før hver udtrækning blandes omhyggeligt; der vedblives hermed, indtil en af spillerne trækker en seddel med et af numrene 6 eller 12 og dermed vinder. Bestem gevinstsandsynligheden for hver af de tre spillere.

NATIONALØKONOMI

Bankkreditens økonomiske betydning.

STATISTIK

(6 timer)

Samme opgave som ved statsvidenskabelig eksamens 2. del (se side 93).

OBLIGATIONSRET

Samme opgave som i formueret ved statsvidenskabelig eksamens 2. del (se side 93).

STATISTIK

(8 timer)

Giv en definition og en principiel diskussion af begrebet »en statistisk prognose«. Nævn nogle eksempler fra forskellige anvendelsesområder.

Opstil en befolkningsprognose på det følgende grundlag: Lad $L(x, t)dx$ betegne antallet af levende i alderen $(x, x + dx)$ til tiden t , og lad dødeligheden være uafhængig af tiden og ens for begge køn. Der gælder da følgende relation:

$$L(x, t) = \begin{cases} L(x \div t, 0) \frac{l_x}{l_{x \div t}} & \text{for } x \geq t \\ L(0, t \div x) \frac{l_x}{l_0} & \text{for } x \leq t \end{cases}$$

Idet funktionerne $L(x, 0)$ og $L(0, t)$ fremstilles på formen

$$L(x, 0) = ab^{-x} l_x \quad (b \geq 1)$$

og

$$L(0, t) = ac^t l_0$$

angives udtrykkene for folketallet, den summariske dødelighedskvotient og fødselshyppigheden, og disse udtryk diskuteres som funktioner af tiden, specielt for $c = l$.

Udfør en prognose for den danske befolkning ud fra følgende forudsætninger:

1. Som nulpunkt ($t = 0$) vælges tidspunktet for folketællingen i 1911.
2. Som overlevelsestavle benyttes den på grundlag af erfaringerne i 1936–40 beregnede overlevelsestavle for kvinder.
3. Skønnet over parameteren b bestemmes ved de mindste kvadraters metoder (5-års aldersklasser).
4. Skønnet over parameteren a bestemmes ud fra antallet af levende over 20 år i 1931 (se folketællingstabelværket 1930, s. 18).
5. Parameteren c bestemmes eller vælges efter eget skøn.

Giv en kritik af forudsætningerne for denne prognose.

7. LÆGEVIDENSKABELIG EMBEDSEKSAMEN

Vinteren 1947–48: Der indstillede sig 98, 95 fuldendte eksamen.
Sommeren 1948: — — — 99, 98 — —

Ialt indstillede sig 197, 193 fuldendte eksamen.

Af disse fik 1 laudabilis et quidem egregie, 146 laudabilis, 45 haud illaudabilis 1 mi gr., 1 haud illaudabilis 2 di gr.

Vinteren 1947-48.

Albrechtsen, Sigurd Riber (1940)	229 ¹ / ₆ laud.	Kjær-Larsen, Jacob (1939)	214 ¹ / ₃ laud.
Baastrup, Jørgen Skat (1938)	177 ² / ₃ haud ill. 1.	Knudsen, Anders (1939)	220 ⁵ / ₆ laud.
Bendixen, Peer Mogens (1934)	117 ¹ / ₂ haud ill. 1.	Knudsen, Erik (1939) ..	246 ¹ / ₃ laud.
Birgens, Jørgen Cecil (1939)	181 haud ill. 1.	Knudsen, Grete Juul, f. Thiis (1938)	190 laud.
Bischoff, Kurt (1939) ..	169 ¹ / ₂ haud ill. 1.	Knudsen, Mads Sten- gaard (1940)	227 ¹ / ₂ laud.
Bjerregaard, Inger Marie (1939)	203 ¹ / ₂ laud.	Kopp, Heinrich (1939) ..	225 ⁵ / ₆ laud.
Boss, Hans Christian Hasager (1940)	204 ¹ / ₆ laud.	Krarup, Kristen Fabri- cius (1940)	159 ¹ / ₂ haud ill. 1.
Buntzen, Fleming Johan (1939)	149 ¹ / ₆ haud ill. 1.	Kristoffersen, Karl Rikard (1940)	246 ⁵ / ₆ laud.
Busch, Hack (1939) ..	216 ¹ / ₆ laud.	Kromann, Kai Holger (1939)	174 ¹ / ₆ haud ill. 1.
Busk, Poul (1940)	213 ² / ₃ laud.	Lassen, Henrik Carl Alexander Gad (1938)	173 ¹ / ₃ haud ill. 1.
Buttenschon, Poul (1936)	197 ² / ₃ laud.	Lilmoës, Hans Jørgen (1939)	171 ¹ / ₃ haud ill. 1.
Carlsen, Knud Dich- mann (1937)	184 ⁵ / ₆ haud ill. 1.	Lindskrog, Kristen Søn- dergaard (1936)	204 ⁵ / ₆ laud.
Christensen, Ib (1937) .	226 ⁵ / ₆ laud.	Lykkebo, Troels Ander- sen (1939)	222 ² / ₃ laud.
Christensen, Viggo Ahrengot (1940)	224 ² / ₃ laud.	Lützhøft, Johanne Weis, f. Bentzon (1941)	267 laud. et quidem egregie
Edmund, Jens (1940) ..	232 ⁵ / ₆ laud.	Madsen, Palle Cort (1939)	202 ¹ / ₂ laud.
Eiken, Mogens Torben (1939)	203 laud.	Madsen, Peder Torp (1939)	194 ² / ₃ laud.
Erichson, Svend Klau- man (1940)	208 laud.	Mathiasen, Jens Erik (1940)	217 ² / ₃ laud.
Ersbak, Jørgen (1940) .	208 laud.	Middelboe, Ole (1939) ..	183 ⁵ / ₆ haud ill. 1.
Foght-Nielsen, Karen- Else, f. Hansen (1939)	242 ⁵ / ₆ laud.	Mølgaard, Børge (1940) .	213 laud.
Foght-Nielsen, Valdemar (1938)	208 laud.	Møller, Svend Ove (1939)	227 ⁵ / ₆ laud.
Foltmann, Sven (1940) .	250 ¹ / ₃ laud.	Mørkeberg, Helge (1939)	189 ¹ / ₃ laud.
Frederiksen, Per Kaare (1940)	231 ² / ₃ laud.	Nielsen, Erik Johannes (1940)	241 ² / ₃ laud.
Freuchen, Ib Peter (1940)	189 ¹ / ₃ laud.	Nielsen, Jens Holm (1940)	242 laud.
Friis, Nis Jessenius (1937)	164 ² / ₃ haud. ill. 1	Nielsen, Kurt Engel- brecht (1941)	232 ¹ / ₃ laud.
Gaute, Svend Thøger (1939)	185 ² / ₃ haud ill. 1.	Nielsen, Niels Kristian (1940)	227 laud.
Geser, Anton Gregers (1940)	244 laud.	Nilsson, Paul-Erik (1939)	239 ⁵ / ₆ laud.
Glahn, Bodil, f. Iversen (1938)	205 ¹ / ₃ laud.	Ohr, Vagn (1940)	206 ⁵ / ₆ laud.
Grymer-Sørensen, Jens Carl Frede (1936) ..	159 ⁵ / ₆ haud ill. 1.	Perbøll, Ove Ejgil (1934)	181 ¹ / ₂ haud ill. 1.
Grüner, Alice Ingeborg (1938)	232 ² / ₃ laud.	Petersen, Erik Funch (1940)	190 ¹ / ₂ laud.
Guldager, Hans-Christian (1940)	229 ¹ / ₃ laud.	Poulsen, Vagn (1939) ..	226 ¹ / ₆ laud.
Hansen, Egon (1940) ..	224 ¹ / ₃ laud.	Rasch, Paul-Jacob de Gyldenpalm (1939) ..	210 ⁵ / ₆ laud.
Hartz, Svend Erik (1940)	164 ¹ / ₂ haud ill. 1.	Rasmussen, Jens Erik Boje (1938)	237 ¹ / ₆ laud.
Hertel, Knud Erik Koch (1940)	221 ⁵ / ₆ laud.	Refsgaard, Christian (1940)	205 ¹ / ₂ laud.
Holgersen, Birte (1938)	191 ² / ₃ laud.	Reissmann, Carsten An- dreas (1940)	222 ¹ / ₂ laud.
Husby, Jakob (1940) ..	212 ¹ / ₆ laud.	Riising, Povl Vendelbo (1940)	243 laud.
Jensen, Agnete (1938) ..	200 ¹ / ₆ laud.	Rud, Erik (1939)	249 ¹ / ₆ laud.
Jensen, Jørgen Ludvig Skall (1941)	218 ¹ / ₃ laud.	Rydgaard, Mogens (1938)	208 ¹ / ₆ laud.
Johansen, Thorkild Otto Martinus (1935)	201 ¹ / ₆ laud.	Saubrey, Justus Sigis- mund (1940)	232 ¹ / ₆ laud.
Jørgensen, Mogens Hen- ning Borch (1940) ..	255 ² / ₃ laud.	Schleisner, Poul Christian (1940)	195 laud.
Katz, Børge Isak (1940)	229 laud.		
Kirkeby, Tage (1939) ..	198 ¹ / ₂ laud.		

Schmidt, Henning Michael Roested (1940)	206 ⁵ / ₆ laud.	Frederiksen, Grethe Kathrine (1940)	229 ² / ₃ laud.
Schneidelbach, Mogens (1940)	241 laud.	Fuglholt, Carl Carsten (1941)	247 ² / ₃ laud.
Steffensen, Erik Holger Otto (1939)	225 ¹ / ₆ laud.	Galatius-Jensen, Frode Frederik (1940)	248 laud.
Steffensen, Otto (1939)	189 ¹ / ₆ laud.	Glistrup, Erik (1941)	172 ² / ₃ laud ill. 1.
Sørensen, Eyvind Alexius (1939)	189 ¹ / ₆ laud.	Glud, Carl Erik (1939)	159 ¹ / ₃ laud ill. 1.
Sørensen, Vagn (1940)	222 ⁵ / ₆ laud.	Goldschmidt, Lilian (1939)	166 laud ill. 1.
Thomsen, Bagger (1939)	212 ¹ / ₃ laud.	Grandjean, Karen, f. Andersen (1939)	174 ⁵ / ₆ laud ill. 1.
Tolstrup, Kai (1939)	183 laud ill. 1.	Hansen, Georg Ørum (1934)	115 ⁵ / ₆ laud ill. 2.
Torup, Ditlev (1940)	191 laud.	Hansen, Inge Elsebeth Kjerte (1940)	199 ⁵ / ₆ laud.
Trolle-Schultz, Ove Herluf (1940)	222 laud.	Hansen, Roar Juel (1936)	150 ¹ / ₃ laud ill. 1.
Vestergaard, Hans Jørgen (1939)	230 ¹ / ₆ laud.	Hauge, Mogens (1940)	240 ⁵ / ₆ laud.
Vinther, Poul Egon (1940)	210 ² / ₃ laud.	Hjort, Gert Hørlyk (1939)	217 ¹ / ₃ laud.
Viskum, Poul (1939)	198 ¹ / ₂ laud.	Hjorth, Lili (1939)	202 ¹ / ₂ laud.
Vogel, Claus Christopher Erik (1939)	224 ¹ / ₆ laud.	Horwitz, Ole (1940)	240 ² / ₃ laud.
Østergaard, Anker Høyer (1940)	218 ¹ / ₃ laud.	Jacobsen, Erik Gjerluff (1940)	218 ¹ / ₃ laud.
<i>Sommeren 1948.</i>		Jensen, Bendt (1941)	239 ¹ / ₂ laud.
Aagaard, S venn Aage Schøler (1940)	212 ² / ₃ laud.	Jensen, Børge Johannes (1939)	204 ¹ / ₂ laud.
Andersen, Magnus Emanuel (1939)	169 ¹ / ₂ laud ill. 1.	Jensen, Finn Aage (1939)	206 ¹ / ₂ laud.
Andreasen, Niels Andreas Svend (1937)	229 ⁵ / ₆ laud.	Jensen, Poul Erik (1938)	173 ¹ / ₆ laud ill. 1.
Bach, Gudrun Kristine (1940)	226 ¹ / ₂ laud.	Jensen, Sigurd Eskjær (1940)	237 ⁵ / ₆ laud.
Berg, Poul Preben Bøn- nellycke (1940)	242 ² / ₃ laud.	Jespersen-Kaae, Jørgen (1940)	191 ¹ / ₃ laud.
Bredmose, Erik (1940)	220 laud.	Jessen, Claus (1940)	202 ¹ / ₃ laud.
Bundsgaard, Niels Vedel (1938)	159 ¹ / ₃ laud ill. 1.	Johannessen, Svend Gabriel (1941)	216 laud.
Chidekel, Elijahn Nathan (1939)	195 ¹ / ₂ laud.	Juel-Nielsen, Niels (1939)	190 ¹ / ₂ laud.
Chievitz, Klavs (1937)	225 ¹ / ₃ laud.	Knudsen, Gunnar (1938)	177 ² / ₃ laud ill. 1.
Christensen, Børge Bech (1940)	212 ⁵ / ₆ laud.	Lange, Bent (1940)	227 ² / ₃ laud.
Christensen, Grete, f. Lage (1939)	176 ⁵ / ₆ laud ill. 1.	Leinøe, Leif Helved (1941)	208 laud.
Christiansen, Børge Willy (1940)	167 ¹ / ₃ laud ill. 1.	Lissau, Knud Sigurd (1940)	196 ⁵ / ₆ laud.
Christiansen, Mogens (1939)	210 ² / ₃ laud.	Ludvigsen, Ib Otto (1938)	215 ¹ / ₃ laud.
Dupont, Rigmor, f. Kvist (1940)	243 ¹ / ₃ laud.	Lundberg, Knud (1938)	207 laud.
Edmund, Hans Henrik William (1939)	215 ¹ / ₆ laud.	Mahler, Halfdan Theodor (1941)	239 ² / ₃ laud.
Felding, Carl Frithiof (1940)	184 ¹ / ₂ laud ill. 1.	Merrild-Hansen, Bjarne (1939)	229 ¹ / ₆ laud.
Ferdinand, Lorenz Peder (1940)	199 ² / ₃ laud.	Mikkelsen, Mariane Elisabeth (1939)	147 ⁵ / ₆ laud ill. 1.
Fester, Christian Jørgen Frederik (1940)	187 laud ill. 1.	Mosbech, Johannes Fausbøll (1940)	208 ¹ / ₆ laud.
Fischer, Carl Otto (1939)	162 ¹ / ₂ laud ill. 1.	Mose, Bent Vilhelm (1940)	192 ¹ / ₆ laud.
Fjeldborg, Niels Christian (1940)	204 laud.	Munck, Knud Adolf (1939)	206 ⁵ / ₆ laud.
Flindt-Hansen, Poul Ludvig (1929)	208 ¹ / ₆ laud.	Nathansen, Poul Emil (1936)	132 ¹ / ₃ laud ill. 1.
		Nielsen, Erik Johannes (1939)	159 ¹ / ₆ laud ill. 1.
		Nielsen, Ernst Gunner Poul (1940)	169 ⁵ / ₆ laud ill. 1.
		Nielsen, Harley Ingvar Rabitz (1940)	201 ¹ / ₂ laud.

Nielsen, Henning Bay (1941)	208 ¹ / ₆ laud.	Schmidt, Paul Andreas (1939)	175 ⁵ / ₆ haud ill. 1.
Nielsen, Inger Elise Marie Gautier, f. Schmit (1938)	192 ¹ / ₆ laud.	Schougaard, Marianne Gammeltoft (1939)	162 haud ill. 1.
Nielsen, Tage Egemose (1941)	230 ¹ / ₂ laud.	Schulsinger, Marcus Fini (1940)	210 ⁵ / ₆ laud.
Nissen, Helge Wiborg (1940)	214 ¹ / ₃ laud.	Schultze, Bent Birger (1940)	191 ¹ / ₆ laud.
Nordentoft, Peder- Emanuel Atterdag (1939)	172 ¹ / ₂ haud ill. 1.	Sebelien, Jon (1940)	251 ¹ / ₆ laud.
Nykjær, Hans Aaby (1938)	196 ¹ / ₂ laud.	Seedorff, Hans Henrik (1941)	214 ² / ₃ laud.
Olsen, Finn Wegge (1937)	148 ¹ / ₂ haud ill. 1.	Seibæk, Birgit (1940)	177 ¹ / ₃ haud ill. 1.
Oppenheuser, Ida (1941)	201 ² / ₃ laud.	Sonne, Inger, f. Christof- fersen (1941)	246 ¹ / ₃ laud.
Pedersen, Svend (1938)	218 ² / ₃ laud.	Spicker, Fritz (1918)	(145 ¹ / ₃ laud.)
Petersen, Knud Axel Birkum (1940)	242 ¹ / ₂ laud.	Steenberg, Walther (1937)	215 ¹ / ₂ laud.
Philippsthal, Hermann (1914)	(139 ² / ₃) laud.	Storm, Ole (1940)	215 ¹ / ₂ laud.
Philblad, Per (1941)	228 ¹ / ₃ laud.	Sørensen, Otto Alexander (1940)	221 ¹ / ₂ laud.
Poulsen, Marius (1935)	156 ¹ / ₂ haud ill. 1.	Timmermann, Erik (1938)	148 ¹ / ₂ haud ill. 1.
Prytz, Kirsten Yelva, f. Munksgaard (1939)	235 ⁵ / ₆ laud.	Trankjær, Anders (1940)	193 ¹ / ₆ laud.
Pærregaard, Peer Walther (1940)	193 ¹ / ₂ laud.	Vielwerth, Ove Albert (1938)	171 ⁵ / ₆ haud ill. 1.
Quaade, Flemming (1941)	238 ¹ / ₃ laud.	Wildt, Agnes Ulla Agnete (1938)	182 haud ill. 1.
Rahbek, Mads Christian Sønderby (1940)	192 laud.	Vilholm, Erik Christian (1941)	177 ¹ / ₂ haud ill. 1.
Roelsgaard, Erik (1940)	196 ⁵ / ₆ laud.	Zachariae, Francis George Robert (1940)	238 laud.
		Ørskov, Frits (1940)	220 ¹ / ₃ laud.

Skriftlige opgaver.

Vinteren 1947-48.

- 1) Medicin: Ved hvilke tilstande iagttages hypoglykæmi? Hvorledes er symptomerne? Hvorledes behandles de forskellige former af hypoglykæmi?
- 2) Kirurgi: Hvilke er indikationerne for den operative behandling af ulcus ventriculi et duodeni? Hvilke operative indgreb kommer til anvendelse ved disse lidelser? Efter hvilke hensyn træffes valget mellem de to metoder?
- 3) Hygiejne:
  1. Hvad forstås ved dødeligheden, og hvorledes varierer dødeligheden med alderen?
  2. Hvilke krav må der stilles til en pasteuriseringsmetode for mælk? Hvilke mælkepasteuriseringsmetoder benyttes i Danmark, og hvorledes undersøges det, om mælk er pasteuriseret?
  3. Hvilke opgaver har en tuberkulosestation?

Sommeren 1948.

- 1) Medicin: Beskriv symptomerne ved febris rheumatica, samt differentialdiagnose, prognose og behandling.
- 2) Kirurgi: Hvilke sygelige tilstande kan give passagehindring i oesophagus? Hvorledes stilles diagnosen? Giv en oversigt over behandlingen.
- 3) Hygiejne:

1. Hvilke er de vigtigste bestemmelser i loven vedrørende bekæmpelsen af de veneriske sygdomme?
2. Hvilke er betingelserne for en effektiv kødkontrol, og i hvilken grad opfyldes disse betingelser i loven om indenrigs kødkontrol?
3. Ad hvilke veje overføres kvægtuberkulosen til mennesker, og hvorledes kan man imødegå denne smittefare?

8. EMBEDSLÆGEEKSAMEN

Følgende har i maj 1948 bestået embedslægeeksamen:

	Points		Points
Errebo-Knudsen, E. O	93 ² / ₃	Pedersen, K. Smed	88
Franck, Grethe E.	98 ¹ / ₃	Pedersen, Daniel	78
Jacobsen, K. Malthe	102	Poulsen, Henning	93 ¹ / ₃
Jacobsen, Søren	96 ² / ₃	Teilmann, Karl A.	99 ¹ / ₃
Jespersen, Inge E.	96	Terkildsen, Torkild	97
Lambertsen, Jørgen	103	Uhrbrandt Lisbet	87 ¹ / ₃
Nielsen, B. Maegaard	89 ¹ / ₃	Wiinggaard, Palle	99 ¹ / ₃
Ostenfeld, Svend	110		

Skriftlig opgave i hygiejne:

Hvilke lovmæssige bestemmelser tilsigter at fremme et normalt forløb af svangerskab, fødsel og barselseng?

9. SKOLEEMBEDSEKSAMEN

α. Ved det filosofiske fakultet.

Vinteren 1947-48:	Der indstillede sig 14,	13	fuldendte eksamen.
Sommeren 1948:	— — — 13,	13	— —
	Ialt indstillede sig 27,	26	fuldendte eksamen.

Af disse fik 17 første karakter og 9 anden karakter.

Vinteren 1947-48.

Kandidater med tre fag

Bartholdy, Erik (1939) hovedfag: engelsk; bifag: gymnastik, fransk	183 første
Jacobsen, Birte (1941) hovedfag: engelsk; bifag: latin, græsk kultur	214 første
Sleth, Maren Nielsine Laursen (1940) hovedfag: engelsk; bifag: tysk, latin	212 første

Kandidater med to fag.

Bodnya, Hugo Jonas (1937) hovedfag: historie; bifag: tysk	4,87 anden
Flensborg, Kjeld (1937) hovedfag: dansk; bifag: latin	5,15 anden
Gissel, Svend (1939) hovedfag: historie; bifag: latin	8,20 første
Janssen, Anna Margrethe Luplau (1937) hovedfag: fransk; bifag: musik	4,47 anden
Jensen, Kirsten Sylvest (1940) hovedfag: tysk; bifag: dansk	6,55 første

Jørgensen, Johannes Kristian (1937) hovedfag: engelsk; bifag: fransk	5,45 anden
Madsen, Børge Gjedso (1939) hovedfag: engelsk; bifag: fransk	8,00 første
Madsen, Kjeld Mathias (1938) hovedfag: historie; bifag: geografi	5,58 anden
Møller, Marius (1940) hovedfag: dansk; bifag: engelsk	4,20 anden
Rasmussen, Ida Kristine (1939) hovedfag: historie; bifag: dansk	6,13 første

Sommeren 1948.

Kandidater med tre fag.

Damsgaard, Anders Blinkenberg (1940) hovedfag: dansk; bifag: tysk, engelsk	217 første
Hjartarson, Gudmund Harald (1937) hovedfag: engelsk; bifag: dansk, tysk	136 anden

Nielsen, Herluf (1941) hovedfag-historie; bifag: geografi, latin 187 første	Eliassen, Peter Valdemar (1937) hovedfag: dansk; bifag: engelsk . . . . . 7,46 første
Rohde, Hermann Peter (1933) hovedfag: dansk; bifag: latin, græsk kultur . . . . . 210 første	Emmeluth, Torben (1940) hovedfag: musik; bifag: engelsk . . . . . 7,29 første
Skafdrup, Ester Margrethe (1940) hovedfag: dansk; bifag: engelsk, tysk . . . . . 147 anden	Eriksen, Doris (1941) hovedfag: engelsk; bifag: tysk . . . . . 4,17 anden
	Larsen, Povl Vestergaard (1936) hovedfag: tysk; bifag: gymnastik . . . . . 7,03 første
Kandidater med to fag.	Mortensen, Grethe (1939) hovedfag: tysk; bifag: gymnastik . . . . . 7,55 første
Bomholt, Niels Laurits (1940) hovedfag: fransk; bifag: latin 7,25 første	Vestesen, Bodil (1939) hovedfag: engelsk, bifag: fransk . . . . . 8,05 første
Dalsten, Preben (1940) hovedfag: tysk; bifag: gymnastik. 7,00 første	

Skriftlige opgaver.

Vinteren 1947-48.

DANSK

Som *hovedfag*.

1) Nedenstående tekststykke (ulæst) oversættes og kommenteres sprogligt:

Hwilkin man sum rithir ellir gar til annars mans meth them willia, at han will han dræpa, oc dræpir han j hans eyghnu husi ellir j kyrku garthi, tha ær thet arbodemal. Swa ær oc, vm man dræpir annar a thingi, thet ær orbodamal. Swa oc, vm man dræpir man vppa bødír böttæ, tha ær oc thet orbodamal. – Thesse thry æræ orbodamal, som nw ær melt, oc thær a konunc at taka therres howith löt, fra allum thöm mannun, ær thessi mal hawa giort oc ther æræ hõwithsmen at, j allum them munum, ær the aghu, for vdan iorthu ene.

2) En karakteristik af H. C. Andersens personlighed samt en oversigt over hans forfatterskab uden for eventyrene og historierne.

Forprøve.

1) Nedenstående tekststykke (ulæst) oversættes. Linje 5-8 *Þorgerðr-sjá* kommenteres:

Egill gekk til fundar við Þorgerði dóttur sína, ok tóku þau tal saman; þá mælti Egill: »Maðr heitir Óláfr ok er Høskuldsson, ok er hann nú frægstr ungra manna. Høskuldr faðir hans hefir vakit bónorð fyrir hönd Óláfs ok beðit þín, en ek hefi því skotit mjök til þinna ráða; vil ek nú vita svör þín, en svá lízk oss sem slikum málum sé skjótt at svara, því at þetta gjaforð er gøfugt«. Þorgerðr svarar: »þat hefi ek þik heyrt mæla, at þú ynnir mér mest barna þinna, en nú þykkir mér þú þat ósanna, ef þú vill gipta mik ambáttar syni, þótt hann sé vænn at sjá«. Egill segir: »Hefir þú eigi þat spurt, at hann er dótturson Mýrkjartans Írakonungs? Er Óláfr miklu betr borinn í móðurkyn en föðurætt, ok væri oss þat þó fullboðit.« Eigi lét Þorgerðr sér þat skiljask. Nú skilja þau talit, ok þykkir nökkut sinn veg hváru.

2) Han kom gående op gennem alléen mellem to rader stynede popler . . . halvtreds havde der været på den ene side, men kun otte-og-fyrre på den anden, fordi lynet to gange var slået ned og hver gang havde gjort det af med et træ.

Der ønskes en fonetisk transskription af ovenst. tekst og en kort redegørelse for flg. 3 forhold:

1. Hvorledes frembringes et stød (stemmelæbeforholdet ved stødet)?
2. Hvilken indflydelse har trykakcenten på stødet (stødets forhold til tryk-
ket)?
3. Hvilke ordtyper er karakteriseret ved stød (stødets forekomst inden for
ordstoffet (ordtyperne))?

3) (Gammel ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

For 1 kandidat:

En karakteristik af mændene i Ibsens »Et dukkehjem«, for hver af de på-
gældende skikkelsers vedkommende fremstillet således, at det påvises, hvor-
ledes man gennem handlingens forløb lærer dem nøjere at kende.

(Tekst udleveres).

(Ny ordning):

En analyse af Thøger Larsens digt »Ved Vinduet« og af Johannes Buch-
holtz' digt »Min gamle Mor« samt en afsluttende sammenligning mellem dem.
(Tekstbilag medfølger).

Som *bifag*.

- 1) Nedenstående tekststykke (ulæst) oversættes og kommenteres sprogligt.

Ther Frode wor lawth i mwllæn nødh,
tha sades thet, ath hans søn wor dødh.
Thi lode the danskæ tijl siæ saa,
ath han skullæ Danmarks rygæ faa,
Som fæyærst oc besth kunne pryde hans graff,
saa ath the motthe fangæ prijs ther aff.
Jeg tog ther wedh oc war sy seen,
ieg hwgh thessæ rym oppaa en steen:
Danskæ the førdhe koning Frode om landh
længæ siæn han gaff op syn andh.
Theth gjorde the for the hade hannum kær,
the willæ hannum haffth i werdhen hær.
Then mecthijstæ høfding, som gick aff ry,
ær iordheth her vndher the wodhe sky.

- 2) Oehlenschlägers digt »Den høiere Hiemvee« (ca. 1841) refereres kort,
kommenteres i fornødent omfang og benyttes som udgangspunkt for en over-
sigt over det sidste tiår af digterens liv og virksomhed.

(En egentlig analyse af digtet forlanges ikke, men må gerne gives, hvis
tiden tillader det. – Tekstbilag medfølger).

ENGELSK

Som *hovedfag*.

- 1) Nedenstående oversættes, og der skrives på dansk en fremstilling af
grundiums (*ing*-formens) historiske udvikling og dens brug på moderne
engelsk.

Though society is not founded on a contract, and though no good purpose
is answered by inventing a contract in order to deduce social obligations from
it, everyone who receives the protection of society owes a return for the
benefit, and the fact of living in society renders it indispensable that each
should be bound to observe a certain line of conduct towards the rest. This
conduct consists, first, in not injuring the interests of one another, or rather

certain interests which, either by express legal provision or by tacit understanding, ought to be considered as rights; and secondly, in each person's bearing his share (to be fixed on some equitable principle) of the labours and sacrifices incurred for defending the society or its members from injury and molestation. These conditions society is justified in enforcing, at all costs to those who endeavour to withhold fulfilment. Nor is this all that society may do. The acts of an individual may be hurtful to others, or wanting in due consideration for their welfare, without going to the length of violating any of their constituted rights. The offender may then be justly punished by opinion, though not by law. As soon as any part of a person's conduct affects prejudicially the interests of others, society has jurisdiction over it, and the question whether the general welfare will or will not be promoted by interfering with it, becomes open to discussion. But there is no room for entertaining any such question when a person's conduct affects the interests of no persons besides himself, or needs not affect them unless they like (all the persons concerned being of full age and the ordinary amount of understanding). In all such cases there should be perfect freedom, legal and social, to do the action and stand the consequences.

2) Nedenstående oversættes til engelsk.

Hitlers erobring af Norge var det dristigste hasardspil i krigshistorien. De største havne, flyvepladser og hovedstaden blev erobret allerede den første dag af kun 10.000 mand. Norge var forsvarsmæssigt afhængigt af en værnepligtshær, som ikke blev mobiliseret før selve invasionsnatten. Havde det ikke været for denne forsinkelse, ville tyskerne næppe have haft heldet med sig, så Hitlers succes var i virkeligheden kun et lykketraf. Hvis Norge havde haft en lille hvervet hær, ville chancerne for de 10.000 invasionsoldater have været minimale til trods for befolkningens ringe størrelse.

Hollands hær var parat i den forstand, at den var mobiliseret. Men det var værnepligtige styrker med for lidt uddannelse og mangelfuld udrustning, og folkets mangel på krigserfaringer forøgede vanskelighederne endnu mere. Hollands grænse mod Tyskland var lige så lang som Frankrigs, skønt dets befolkning blot udgjorde en femtedel af dette lands. Det betød, at det næppe kunne regne med at holde sine grænseområder mod nord og syd. I sidste øjeblik besluttede den hollandske hærledelse derfor at trække sine sydlige styrker tilbage og koncentrere sig om at holde landets centrale del. Men den måde, de udførte denne bevægelse på, gav de tyske motoriserede styrker frit spil, således at de blev i stand til at undsætte de isolerede luftlandetropper ved Rotterdam, hvis stilling var meget udsat. Dette førte til Hollands pludselige kapitulation.

Hollænderne havde alligevel gode chancer for at kunne fortsætte kampen, men hæren og folket blev grebet af forvirring over de nye tyske angrebsmetoder og nærede fuldstændig overdrevne forestillinger om fjendens styrke. Det var årsagen til et sammenbrud, som godt kunne have været undgået. Hollænderne ville have haft en langt større chance, hvis de havde haft en hvervet hær, der, støttet til de værnepligtige tropper, kunne holde nøglepunkterne i det enestående net af spærringer som udgjordes af kanaler og oversvømmede arealer.

Belgien havde også en værnepligtig hær. Den var betydelig bedre end den hollandske med hensyn til uddannelse og udrustning, men heller ikke den var udrustet med moderne våben. Belgiens forsvarsproblem blev kompliceret ved den lange udsatte sydgrænse i de bakkede og skovklædte Ardenner i det belgiske Luxembourg. Her måtte landet stole på, at franskmændene dækkede

fløjen – og dog kunne det alligevel ikke, af hensyn til neutraliteten, træffe forberedende foranstaltninger i samarbejde med den franske hær. Sådan som det gik, skyldtes Belgiens nederlag en skæbnesvanger fransk bommert i dette område.

3) Skandinaviske låneord i engelsk. (Skrives på dansk).

4) The Rôle of Nature i 18th Century English Literature up to the Publication of »Lyrical Ballads«.

Forprøve.

(Gammel ordning):

1) Nedenstående oversættes, og dialekten bestemmes ved en udførlig kommentering af de sproglige ejendommeligheder.

And thai vithin that saw thame swa
 So gret apparale schap till ma,
 Throu Crabbis consale, that ves sle,
 Ane cren thai haf gert dres vp hye,
 Rynand on quhelis, that thai mycht bring
 It quhar neid war of mast helping.
 And pik and ter als haf thai tane,
 And lynt and hardis, with brynstane,
 And dry treis that weill wald byrne,
 And mellit syne athir othir in;
 And gret flaggatis tharof thai maid,
 Gyrdit with irnebandis braid;
 Of thai flaggatis mycht mesurit be
 Till a gret twnnys quantité.
 Thai flaggatis, byrnand in a baill,
 With thair cren thought thai till avaiill,
 And, gif the sow come to the wall,
 Till lat thame byrnand on hir fall,
 And with ane stark cheyne hald thame thar
 Quhill all war brint vp that ves thar.

2) Nedenstående oversættes til engelsk, og de første 100 ord transskriberes fonetisk.

Jeg har fortalt historien om konferencen i Moskva: de lange forhandlinger, det afsluttende møde, som endte kl. 15,30, og vor afrejse til De forenede stater fire timer senere kl. 19,30 den 27. december. Min udtalelse om, at vi var fuldstændig udmattede, da vi landede i Washington ved middagstid den 29., vil enhver kunne forstå. Ikke desto mindre tog jeg direkte til udenrigsministeriet og gik i gang med arbejdet.

Da jeg spurgte, hvornår jeg kunne træffe præsidenten, meddelte en embedsmand i Det hvide hus mig, at præsidenten var taget på et krydstogt med sin yacht og ventedes at blive om bord på Potomac i adskillige dage. Jeg bad om, at en meddelelse måtte blive sendt ham, at jeg var vendt tilbage og gerne ville aflægge rapport til ham, så snart det var ham belejligt. Kort herefter modtog jeg en indbydelse til at besøge præsidenten samme eftermiddag på hans skib, som havde kastet anker i nærheden af Quantico. Jeg tog en flyvemaskine og ankom til Quantico omkring kl. 16,30. Efter at jeg havde underrettet præsidenten om, hvad der var sket på konferencen, udtrykte han sin oprigtige anerkendelse af mit arbejde. Han bad mig blive til middag. Ved

middagsbordet bad præsidenten mig gentage, hvad jeg havde sagt til ham om konferencen, og det gjorde jeg. Fra tid til anden afbrød præsidenten mig for at udtrykke sin billigelse. Ingen andre gav udtryk for hverken misbilligelse eller billigelse undtagen admiral Leahy, som sagde, at min rapport havde givet ham en langt bedre forståelse af situationen, men at han ikke var enig med mig med hensyn til overenskomsten om Rumænien og Bulgarien.

3) The stages through which a Bill must pass in order to become law.

1) (Ny og nyeste ordning, i henhold til den 1946 trykte og 1947 ændrede trykte betænkning):

1) Hvilke regler kan der udfra moderne engelsk ortografi og udfra fonetiske forhold opstilles for om et givet s er stemt eller ustemt?

(Besvares på dansk).

3) Transskriber følgende fonetisk:

On this writer's life few facts are known, and one of her many admirers was obliged to relinquish the plan of writing her biography, because the materials were so scanty. We know when she was born, and when she married her husband, who was an Oxford undergraduate. The legend that she was driven mad by the horrors she had conjured up was refuted after her death.

2) (Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Nedenstående oversættes, og der gives en redegørelse for højningen af de oldengelske personlige og demonstrative pronominer.

Ērþǣmþe Rōmeburg getimbred wære iv hunde wintrum ond hundeahtatigum, Uesoges, Ēgypta cyning, wæs winnende of sūðdǣle Asiam, oð him se mæsta dæl wearð underþieded. Ond hē Uesoges, Ēgypta cyning, was sibpan mid firde farende on Scipþie on þā norðdǣlas, ond his ærendwrecan beforan āsende tō þære ðeode, on him untwēogendlice secgan hēt þæt hie oðer sceolden, oþþe ðæt lond æt him āliesan, oþþe hē hie wolde mid gefeohte fordōn ond forherigan. Hie him þā wīslīce ondwyrdon, ond cwædon þæt hit gemālīc wære ond unryhtlīc þæt swā oferwlcenced cyning sceolde winnan on swā earm folc swā hie wæron. Hēton him þeah þæt ondwyrde secgan þæt him lēofre wære wið hiene tō feohtanne þonne gafol tō gielðanne. Hie þæt gelæston swā, ond sōna þone cyning gefliemdon mid his folce, ond him æfter folgiende wæron, ond ealle Ēgypte āwēston būton þām fennlondum ānum.

Scipþie = Skyterfolket.

untwēogendlice = utvetydigt.

gemālīc = skammelig.

(Nyeste ordning, i henhold til den 1947 ændrede trykte betænkning af 1946):

Nedenstående oversættes til engelsk.

Torsdag den 6. marts indfandt fem kvinder fra landsbyen Jonchère sig på politistationen. De forklarede at ingen i to dage havde set noget til deres nabo, madame Lerouge, som boede i et ensomt beliggende hus. Flere mennesker havde banket på døren, men havde ikke fået noget svar. Døren var låset, og da der var skodder for vinduerne, kunne man ikke se ind i stuerne. De var bange for at der var blevet begået en forbrydelse.

Betjenten ville først ikke høre på dem, men til sidst overtalte de ham til at komme med. Han telefonerede til en smed, tog to andre betjente med sig, og begav sig afsted.

Jonchère er en lille landsby ved bredden af Loire. Den ligger omtrent tyve minutters gang fra hovedvejen.

De fulgte landevejen, til de kom til en korsvej. Så drejede de til venstre og gik ad en stejl og glat sti, der førte ned til floden. Madame Lerouges hus var bygget af mursten. Det var højere end det var bredt. I stueetagen var der tre værelser; på første sal var der fire soveværelser, og over dem var der et loft. Det lå midt i en forsømt have med nogle gamle frugttræer, omgivet af en mur.

Efterhånden havde en del mennesker sluttet sig til dem. Betjenten sagde til dem at ingen måtte gå ind i haven, og for at sikre sig at hans ordre blev adlydt lod han to mand holde vagt ved lågen. Selv gik han hen til døren ledsaget af smeden. Han råbte flere gange »luk op, madame Lerouge«, men han fik intet svar. Så gav han sig til at banke på døren og skodderne, men uden resultat. Til sidst råbte han til smeden: »bræk døren op«. Men inden smeden havde taget sine redskaber ud af den sæk, han bar på, råbte en af tilskuerne: »der ligger en nøgle i græsset. Mon ikke det skulle være nøglen til huset?« Det viste sig at være tilfældet. De åbnede døren. Det var tydeligt at der var begået en forbrydelse. Møblerne var slået i stykker, og bøger og papirer var spredt over hele stuen. De gik ind i den næste stue. Ved kaminen lå madame Lerouges lig.

3) (Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Nedenstående oversættes til engelsk.

Torsdag den 6. marts indfandt fem kvinder fra landsbyen Jonchère sig på politistationen. De forklarede at ingen i to dage havde set noget til deres nabo, madame Lerouge, som boede i et ensomt beliggende hus. Flere mennesker havde banket på døren, men havde ikke fået noget svar. Døren var låset, og da der var skodder for vinduerne, kunne man ikke se ind i stuerne. De var bange for at der var blevet begået en forbrydelse.

Betjenten ville først ikke høre på dem, men til sidst overtalte de ham til at komme med. Han telefonerede til en smed, tog to andre betjente med sig, og begav sig afsted.

Jonchère er en lille landsby ved bredden af Loire. Den ligger omtrent tyve minutters gang fra hovedvejen.

De fulgte landevejen, til de kom til en korsvej. Så drejede de til venstre og gik ad en stejl og glat sti, der førte ned til floden. Madame Lerouges hus var bygget af mursten. Det var højere end det var bredt. I stueetagen var der tre værelser; på første sal var der fire soveværelser, og over dem var der et loft. Det lå midt i en forsømt have med nogle gamle frugttræer, omgivet af en mur.

Efterhånden havde en del mennesker sluttet sig til dem. Betjenten sagde til dem at ingen måtte gå ind i haven, og for at sikre sig at hans ordre blev adlydt lod han to mand holde vagt ved lågen. Selv gik han hen til døren ledsaget af smeden. Han råbte flere gange »luk op, madame Lerouge«, men han fik intet svar. Så gav han sig til at banke på døren og skodderne, men uden resultat. Til sidst råbte han til smeden: »bræk døren op«. Men inden smeden havde taget sine redskaber ud af den sæk, han bar på, råbte en af tilskuerne: »der ligger en nøgle i græsset. Mon ikke det skulle være nøglen til huset?« Det viste sig at være tilfældet. De åbnede døren. Det var tydeligt at der var begået en forbrydelse. Møblerne var slået i stykker, og bøger og papirer var spredt over hele stuen. De gik ind i den næste stue. Ved kaminen lå madame Lerouges lig.

Som *bifag*.

1) Nedenstående oversættes til dansk. De første 100 ord transskriberes fonetisk, og der skrives på engelsk en note på tilsammen mindst 200 ord om to af de følgende spørgsmål:

1. Has Scotland any degree of independence in relation to England?
2. Edinburgh as the capital of the English literary world.
3. Scottish writers in the nineteenth century.
4. Laissez-faire.

Sir Walter Scott had his weaknesses, but he was a very great man, and he did more to restore the prestige of his country than anyone had done for a century. In spite of Edinburgh's loss of Court and Parliament, Scott re-created her the capital of Scotland, and indeed for a few short years the capital of the English literary world. To purists, much of what he did was anathema. He had probably little understanding of the Celtic mind, which is the predominant creative force in Scottish culture. But if there had been others to succeed him with like vision, patriotism, and personality, Scotland might have begun to find herself two or three generations sooner than she has done. Bereft of him, the Romantic Revival lost momentum and disintegrated into a source of diversion and a tourist attraction. Scotland became personified by a wild-eyed, bearded Highlander, useful as background stuff for historical novels or for the cover design of bus-tour pamphlets, and the Celt and his problems were mercilessly falsified to fit in with the sentimental longings of tired townsmen in the south.

This cult of Romanticism has brought about a curious divorce between Scotland and the Scots. For far too many of her sons, Scotland has become a place to sing about and weep a few pleasant tears over after the day's work is done – in some land remote from the mother country. It is perhaps the heritage of *laissez-faire* and individualism that the average Scot instinctively pursues his career to as successful a conclusion as he can achieve, regardless of whether this leads him away from Scotland. The Scots, therefore, as a race – the Scots of England, America, Australia and elsewhere – have never ceased to flourish; but Scotland has been dying by inches.

2) Nedenstående oversættes til engelsk.

Burke mente at det var statens hovedopgave at beskytte borgernes ejendom. »Regeringen har magt til at forhindre meget der er ondt, men den kan gøre meget lidt godt«.

Den engelske liberalisme i det sidste århundrede har fjernet sig meget fra dette standpunkt. Den har opbygget en stat hvor talefrihed, lighed for loven, almindelig stemmeret, tvungen skolegang og religionsfrihed er principper, som alle partier anerkender. Hvad mere er: det 19. århundredes politistat er blevet erstattet med det tyvendes sociale stat. Staten har brugt sin magt til at mildne mange af de alvorligere følger af den sociale ulighed. Der er i vor tid sket forbedringer i folkesundheden, skolevæsenet og boligbyggeriet, som ingen drømte om i forrige århundrede. Mange politikere mener at der ikke er nogen grund til at vente at denne udvikling vil standse, hvis der ikke indtræder en eller anden uforudset katastrofe. Der er, hævder de, ingen grund til at formode at vor forfatning ikke skulle være elastisk nok til at gennemføre en hvilken som helst social ændring som vælgerne måtte ønske.

De liberale tænkere i de første generationer efter den franske revolution troede at den sande frihed allerede var vundet, nemlig friheden til at erhverve ejendom og til at få den beskyttet når den var erhvervet. Det var den trolddom som forvandlede sand til guld.

I den victorianske tid var de to store partier næsten enige om de fundamentale samfundsspørgsmål, men i de sidste 30 år har vort gamle topartisytem ændret karakter. På den ene side står der nu et parti, som i det store og hele tror på den private ejendomsret til produktionsmidlerne. På den anden side står et parti, som hævder at den private ejendomsret til produktionsmidlerne har spillet fallit, og at det er nødvendigt for nationens velfærd at de bliver socialiserede.

Det er let at se at dette fuldkommen har forandret det politiske billede. I vore fædres tid kunne man være sikker på at det ene af de to partier ville give efter for det andet, hvis dette fik flertal. Men kan man være sikker på det nu, hvor partierne er uenige om de mest fundamentale spørgsmål?

TYSK

Som hovedfag.

Forprøve.

1) Ulæst tekst (Exhortatio ad plebem christianam; bayersk).

1. Den oldhøjtyske tekst oversættes.
2. Giv en fremstilling af de stærke verbers bøjning på oldhøjtysk med redegørelse for de i teksten forekommende eksempler.

Hlosêt ir, chindo liupôstun, rihtî dera calaupa dera ir in herzin cahuctliho hapên sculut, ir den christânium namun intfangan eigut, daz ist chundida iuuerera christânheiti, fona demo truchtine in man caplâsan, fona sîn selpes iungirôn casezzit. Dera calaupa cauuisso faoiu uuort sint, ûzan drâto mihiliu carûni dâr inne sint pifangan. Uuiho âtum cauuisso dêm maistrôn dera christânheiti, dêm uuihôm potôm sînêm, deisu uuort thictôta suslihera churtnassi, za diu daz allêm christânêm za galauppenne ist iâ auh simplun za pigehanne, daz alle farstantan mahtîn iâ in hucti cahapên.

Audite filii regulam fidei, quam in corde memoriter habere debetis, qui christianum nomen accepistis, quod est vestrae indicium christianitatis, a domino inspiratum, ab apostolis institutum. Cuius utique fidei pauca verba sunt, sed magna in ea concluduntur mysteria: sanctus etenim spiritus magistrae ecclesiae sanctis apostolis ista dictavit verba tali brevitate, ut, quod omnibus credendum est christianis semperque profitendum, omnes possent intellegere et memoriter retinere.

cahuctliho hapên = in hucti hapê 'huske'; churtnassi 'korthed'; simplun 'altid'.

2) Ulæst tekst (Luther, Sendbrief vom Dolmetschen).

1. Teksten oversættes.
2. Der gives – så langt tiden rækker og i selvvalgt rækkefølge – sproglig kommentar til de kursiverede ord.

Item da der Engel Mariam *grüßet* vnd spricht, *Gegrüßet* seistu Maria vol gnadē, der Herr mit dir! Wolan, so ists biszher, *schlecht* den lateinischen buchstaben nach *verdeutschet*, sage mir aber ob *solchs* auch gut deutsch sey? Wo redet der *deutsch* man also, du bist vol gnaden? Vnd welcher Deutscher *verstehet*, was *gsagt* sey, vol gnaden? Er mus dencken an ein vas vol bier, oder beutel vol *geldes*, darumb hab ichs vordeutsch: »Du holdselige«, da mit doch ein Deutscher *dester meher* hin zu kan dencken, was der engel *meinert* mit seinem grus. Aber *hie wollen* die Papisten toll werden vber mich, das ich den Engelsen grus *verderbet* habe. Wie wol ich dennoch da mit nicht

das beste deutsch habe *troffen*. Vnd hette ich das beste deutsch hie *sollen nemen*, vnd den grus also verdeutschen: »Gott grusse dich du liebe Maria« (denn so vil wil der Engel sagen, vnd so wurde er geredt haben, wan er *hette wollen* sie deutsch grussen), ich halt, sie solten sich wol selbst erhenckt haben *jur* grosser andacht zu der lieben Maria, das ich den grus so zu nichte gemacht hette.

3) Nedenstående tekst oversættes til tysk.

I Ægypten er det for nogle måneder siden kommet til et sælsomt mellemspil: Den gamle Riff-Høvding Abd-el-Krim, kendt fra kampene med Spaniens forrige diktator Primo de Rivera i 20'erne, og dengang taget til fange af franskmændene, som holdt ham i et mildt fangenskab på øen Reunion ved Madagaskar, havde af helbredshensyn fået tilladelse til at rejse til Frankrig og bo der et stykke tid. På hjemvejen »flygter« imidlertid høvdingen under et ophold i Port Said, ikke alene, forklædt eller ved nattetid – nej, han går fra borde, mir nix, dir nix, ved højlys dag, ledsaget af tre koner, 11 børn og medførende en kiste, der indeholder støvet af hans moder. Da hans helbred umuligt tillader ham at rejse videre, giver kong Faruk ham lov til at tage ophold i Ægypten, dog på den betingelse, at han ikke beskæftiger sig med politik. Heldigvis bedres hans helbred hurtigt, ganske vist ikke så meget, at han kan fortsætte sin rejse – det ville have været katastrofalt –, men dog så vidt, at han tør begynde at tænke på politiske sager – på lignende måde som en anden højtstående arabisk politisk flygtning, der nyder gæstevenskab i Ægypten, nemlig Stormuftien af Jerusalem. Og kong Faruk sidder med Stormuftien fra øst og Abd-el-Krim fra vest midt i det panarabiske spind, som strækker sig fra Indien til Atlanterhavet, og hvis nyeste politiske resultat er Transjordaniens omdannelse til et selvstændigt kongerige. Rygter om, at højtstående spanske officerer har aflagt et besøg hos Abd-el-Krim, Spaniens gamle ærkefjende, kunne tyde på, at araberne stadig ikke har glemt at kaste blikket mod den nedgående sols land, hvor Frankrigs stilling synes at være svækket.

Som *bifag*.

1)

a) Fr. Rückert: Die Weisheit des Brahmanen (1836-39).

Das stille Volk, das sonst im Früh- und Abendstrahl
Aus seinen Bergen zu den Menschen kam ins Thal,

Der stillen Feldarbeit zusah und half gewogen,
Hat sich zurück, wohin? man weisz es nicht, gezogen.

Warum? wovon ward hier das Huldenvolk verscheucht,
Von dem verlassen nun die Arbeit schwerer keucht?

Einmal von wachsender Treulosigkeit der Bösen,
Dann von zunehmenden Pochhammerwerkgetösen.

Eh'r die Treulosigkeit erträgen sie wohl noch,
Doch hielten sie nicht aus das täubende Gepösch.

So wird das stille Volk der Musen auch auszieh'n,
Wär' ihnen nur ein Schlupf wie Zwergen auch verlieh'n!

Auch vor den Bösen wär' im Lande noch zu bleiben,
Doch vor Getösen nicht, die werden uns vertreiben,

Wann erst durchs ganze Land sich Eisenbahnen kreuzen,
Sich hörbar stundenweit Dampfswagen rasselnd schneuzen.

Dann wird die Himmelskunst mit Schmach am Boden liegen,
Wann wolkehoch der Dampf der irdischen gestiegen.

b) H. Heine: Lutezia nr. 57, Paris 5. maj 1843 (brudstykke).

Die Eröffnung der beiden neuen Eisenbahnen, wovon die eine nach Orléans, die andere nach Rouen führt, verursacht hier eine Erschütterung, die jeder mitempfindet, wenn er nicht etwa auf einem sozialen Isolierschemel steht. Die ganze Bevölkerung von Paris bildet in diesem Augenblick gleichsam eine Kette, wo einer dem andern den elektrischen Schlag mitteilt. Während aber die grosze Menge verdutzt und betäubt die äuszere Erscheinung der groszen Bewegungsmächte anstarrt, erfasst den Denker ein unheimliches Grauen, wie wir es immer empfinden, wenn das Ungeheuerste, das Unerhörteste geschieht, dessen Folgen unabsehbar und unberechenbar sind. Wir merken bloz, dasz unsre ganze Existenz in neue Gleise fortgerissen, fortgeschleudert wird, dasz neue Verhältnisse, Freuden und Drangsale uns erwarten, und das Unbekannte übt seinen schauerlichen Reiz, verlockend und zugleich beängstigend. So musz unsern Vätern zu Mut gewesen sein als Amerika entdeckt wurde, als die Erfindung des Pulvers sich durch ihre ersten Schüsse ankündigte, als die Buchdruckerei die ersten Aushängebogen des göttlichen Wortes in die Welt schickte. Die Eisenbahnen sind wieder ein solches providentielles Ereignis, das der Menschheit einen neuen Umschwung gibt, das die Farbe und Gestalt des Lebens verändert; es beginnt ein neuer Abschnitt in der Weltgeschichte, und unsre Generation darf sich rühmen, dasz sie dabei gewesen. Welche Veränderungen müssen jetzt eintreten in unsrer Anschauungsweise und in unsern Vorstellungen! Sogar die Elementarbegriffe von Zeit und Raum sind schwan-kend geworden. Durch die Eisenbahnen wird der Raum getötet. In vierthalb Stunden reist man jetzt nach Orléans, in ebensoviel Stunden nach Rouen. Was wird das erst geben, wenn die Linien nach Belgien und Deutschland ausgeführt und mit den dortigen Bahnen verbunden sein werden! Mir ist, als kämen die Berge und Wälder aller Länder auf Paris angerückt. Ich rieche schon den Duft der deutschen Linden; vor meiner Thüre brandet die Nordsee.

Der forlanges:

- 1) Oversættelse af a.
- 2) Realkommentar af a str. 1-5.
- 3) Indholdsbelysning af a og b.

2)

I.

Med romerrigets undergang gik også den antike bogkultur til grunde. Såvel i Rom som i Imperiets andre større byer havde der gennem århundreder været vedligeholdt en fast organiseret produktion af og handel med håndskrifter, medens private bogsamlinger og offentlige biblioteker havde dannet rammen om et alment litterært liv, der i mangt og meget kan sidestilles med nutidens. Under folkevandringerne sank ikke blot bibliotekerne, men hele denne litterære kultur i grus. Den barbarisering, som ramte store dele af det tidligere romerske rige, navnlig dets vestlige del, udryddede bogkulturen, der havde været civilisationens grundpille, og i de bondesamfund, som nu opstod, fandtes ingen spirer til fornyet åndeligt liv. Kun kristenhedens klostre lå som spredte oaser i denne åndelige ørken, og det er som bekendt dem, vi kan

takke for, at den antike tradition førtes frelst gennem barbariet, og at der på kristendommens grund skabtes en ny litterær kultur. I mange århundreder var næsten al dannelse i Europa knyttet til klostrene, og denne klosterdannelse kom bl. a. til udtryk i en omfattende håndskriftproduktion, hvis bevarede rester udgør en vigtig del af den kulturelle arv, middelalderen har efterladt os.

Allerede i de klostre, som i kristendommens første århundreder grundedes i orienten, beskæftigede munkene sig med afskrivning. I det byzantinske rige, hvor den antike tradition længst bevaredes ubrudt, udvikledes en såvel af orientalske som af antike elementer præget bogkunst, der senere fik betydlig indflydelse i Europa. Fra det 6. århundrede begyndte bogfremstillingen at blive almindelig i de europæiske klostre, hvor to kulturelle strømninger mødtes og gensidig befrugtede hinanden, den ene udgående fra de irske munke-samfund, den anden fra benediktinerordenen.

II.

Gewiss, alter Freund, die Welt ist weit und reich, und ich habe oft noch Sehnsucht zu reisen. Nachts vor allem, wenn plötzlich von weit drüben her so ein Eisenbahnpfiff kommt und zitternd und gell und langgezogen und unheimlich über die Dächer dahinstreift, gleichsam eine Weile in der Luft feststeht und vergehen will, wie ein Lockruf von den weiten Fernen ringsum – o ja, dann packt's mich schon!

Der ønskes:

- 1) Oversættelse til tysk af tekst I;
- 2) fonetisk transskription af tekst II.

FRANSK

Som *hovedfag*.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946).

1) Teksten oversættes, og der gives en skematisk fremstilling af nægtelsernes brug i moderne fransk med en kort redegørelse for de i teksten forekommende tilfælde.

La lecture de *la Chartreuse de Parme* se suffit à elle-même: c'est un prodigieux roman d'amour et d'aventure. Mais ce grand roman est encore le fruit de l'expérience de toute une vie. La part matérielle de l'invention de Stendhal peut être assez exactement mesurée par les friands d'histoire littéraire. Il y a déjà un monceau honorable de documents à inventorier et à peser. Mais à son ordinaire, Stendhal a transfiguré le tout, ayant créé les caractères, l'ambiance, la vraisemblance, le mouvement, la psychologie. Bref, tout ce qui a contribué à faire d'une suite d'épisodes plaisants, mais arides et sans ordre, un roman vivant, complexe et pulpeux. Car la ressemblance de celui-ci avec les historiettes dont il s'inspira ne va pas plus loin que la donnée extérieure. Nulle part nous n'avons vu les vieux chroniqueurs romains, qu'on peut considérer comme les prédécesseurs de Stendhal, attacher d'importance aux motifs des actions humaines, ni à l'explication du cœur.

Pourtant, n'ayons garde d'affirmer, comme certains n'ont pas manqué de faire, que Stendhal n'avait point d'imagination. Ne doit-on pas plus justement penser qu'il lui fallait seulement partir de petits faits concrets pour donner essor à ses pensées? Nous savons ainsi que tout le sujet du *Rouge*

et Noir est emprunté à la *Chronique des Tribunaux*, et il est assez inutile de rappeler ce que l'écrivain en a su tirer. Si on revient encore à ses procédés de composition, on ne saurait trop répéter qu'il avait besoin d'un support initial et qu'il l'emprunta toujours délibérément. Sur ce support il entassa les trésors de sa divination et de son analyse. De même que la mine de Salzbourg enrichit de cristaux la moindre brindille sèche qu'on lui abandonne, tout roman de Stendhal est une cristallisation autour d'un rameau nu, qui nous est ensuite restitué sous les apparences d'un incomparable et pesant joyau.

2) Nedenstående oversættes til fransk.

Da bastillen blev stormet den 14. juli 1789, lykkedes det at redde en del af fængslets arkiver fra den almindelige ødelæggelse. Disse dokumenter havnede senere i et parisisk bibliotek, hvor de skulle sove næsten 50 år, før de lærde nærmest ved et tilfælde begyndte at granske dem. Men da det drejede sig om ikke mindre end 600.000 aktstykker, som lå ophobet hulter til bulter, gik der andre 50 år med at få dem sorteret og katalogiseret. Først forholdsvis sent er man derfor blevet i stand til at danne sig en dokumenteret mening om bastillen. Og skønt denne reviderede opfattelse er fremsat i en udmærket bog af den franske historiker Funck-Brentano, er den endnu ikke nået til de historiske lærebøger, der alle skildrer bastillen som tyranniets skumle borg og den frie tankes fængsel, symbolet på gammel, men lykkelig afskaffet uret; og dette symbol vil utvivlsomt leve hårdnakket videre på trods af de nu tilvejebragte kendsgerninger.

For at forstå bastillens egentlige karakter, må vi gå tilbage til Ludvig den 14.s tid, hvor den var at opfatte som et kongeligt slot, der anvistes til opholdssted i kortere eller længere tid for personer, som af en eller anden grund havde vakt hans majestæts interesserede bekymring, og uden hensyn til, om de pågældende havde noget ønske om at benytte sig af den kongelige gæstfrihed. Opholdet var ledsaget af al den komfort og hensynsfuldhed, som er et ejendommeligt træk ved den franske enevoldstid. Bastillen var et luksusfængsel og udemokratisk, forsåvidt som den væsentlig var reserveret standspersoner.

Man kan fra et moderne synspunkt finde det utiltalende, at standspersoner endogså havde deres fængsel for sig selv; der ligger en social uretfærdighed i begrebet de fines fængsel. Men da bastillen også gav plads for en del borgerlige, kom disse til at nyde godt af stedets humane traditioner. Selv den ringeste fange i bastillen levede under langt bedre vilkår, end man kunne byde ham i noget andet fængsel i Europa.

3) (Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Teksten oversættes, og der gives en historisk fremstilling af le participe présent's og le gérondif's former og syntaks i fransk med redegørelse for de i teksten forekommende tilfælde.

Epithésés, pere de Æmilian rhetour, naviguant de Grece en Italie dedans une nauf chargée de diverses marchandises et plusieurs voyageurs, sus le soir, cessant le vent auprès des isles Echinades, les quelles sont entre la Morée et Tunis, feut leur nauf portée près de Paxes. Estant là abourcée, aulcuns des voyageurs dormans, aultres veiglans, aultres beuvans et souppans, feut de l'isle de Paxes ouie une voix de quelqu'un qui haultement appelloit Thamoun. Auquel cri tous feurent espovantez. Cestuy Thamous estoit leur pilot, natif de Ægypte, mais non congneu de nom, fors à quelques uns des voyageurs.

Feut secondement ouie ceste voix, laquelle appelloit Thamoun en cris horri-ficques. Personne ne respondent, mais tous restans en silence et trepidation, en tierce foys ceste voix feut ouie plus terrible que davant, dont advint que Thamous respondit:

«Je suys icy, que me demandes tu? que veulx tu que je face?»

Lors feut icelle voix plus haultement ouie, luy disant et commandant, quand il seroit en Palodes, publier et dire que Pan le grand Dieu estoit mort.

Ceste parolle entendue, disoyt Epithersés tous les nauchiers et voyaigiers s'estre esbahiz et grandement effrayez. Et entre eulx deliberans quel seroit meilleur, ou taire ou publier ce que avoit esté commandé, dist Thamous son advis estre, advenent que lors ils eussent vent en poupe, passer oultre sans mot dire; advenent qu'il feust calme en mer, signifier ce qu'il avoit ouy.

Quand donques feurent près Palodes, advint qu'ilz ne eurent ne vent ne courant. Adonques Thamous montant en prore, et en terre projectant sa veue, dist, ainsi que luy estoit commandé, que Pan le grand estoit mort. Il n'avoit encores achevé le dernier mot quand feurent entenduz grands souspirs, grandes lamentations et effroiz en terre, non d'une persone seule, mais de plusieurs ensemble.

4) (Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Le roman et les mémoires au XVIIe siècle.

Forprøve.

1) Der gives en fremstilling af det franske vokalsystem med en beskrivelse af de enkelte vokaler.

2) (Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Nedenstående oversættes til fransk.

En konge i Polen havde en søn, hvem han elskede højt, og hvem han besluttede at sende ud at besøge andre lande, for at han kunne udvide sin erfaring og blive endnu dygtigere til engang at regere sit folk. Han lovede sig så meget større udbytte af rejsen, som prinsen, skønt ung, var af en alvorlig natur og kun havde den fejl, at han aldrig ville spise fisk, fordi han havde fra barn af fået modbydelighed for alle dyr med skæl.

Til at ledsage prinsen på hans rejse valgte han en ung mand, der var bekendt for sin klogskab og blide karakter. Ham blev det før afrejsen indstændigt pålagt af kongen at vogte vel på prinsen, om muligt bringe ham til at spise fisk, men især afholde ham fra at blive forelsket, med mindre genstanden for hans kærlighed var af fyrsteligt blod.

Da prinsen og hovmesteren efter to dages sørejse steg i land på fremmed kyst, var det første, prinsen lagde mærke til, en meget smuk ung kvinde. Eftersom hun kun var datter af en simpel adelsmand, ville ledsageren nødig lade prinsen opsøge hende; men da han vidste, at kærligheden er en lidenskab, der tiltager ved hindringer, besluttede han ikke at modsætte sig og fulgte prinsen til besøg hos adelsmanden.

Efter kort tids forløb så hovmesteren, at prinsens kærlighed, uagtet han ikke hindrede den, alligevel steg, og han besluttede derfor at tilintetgøre den med klogskab. Ved et aftenselskab bragte han et forstørrelsesglas med sig og fik tilladelse til at lægge det også på hin unge dames fine hånd, ja på hendes endnu blødere kind. Da prinsen på hovmesterens ønske så igennem glasset, måtte han se, at hans elskedes fine hud som enhver anden dødeligs var skælagtig.

Samme aften spiste kongesønnen fisk.

3) (Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Teksten oversættes, og der gøres rede for adjektivernes stilling i fransk med udnyttelse af de i teksten forekommende tilfælde.

L'Académie française est encore aujourd'hui la gardienne du bon langage et la protectrice officielle des belles-lettres. Indifférente aux traditionnelles railleries, elle poursuit dans les éditions successives de son dictionnaire son patient labeur. Elle aide les écrivains par des prix, plus honorifiques que substantiels; elle appelle à siéger parmi elle ceux que la renommée a déjà consacrés. Mais il est certain qu'elle n'est plus une assemblée exclusivement littéraire. Elle vise plus haut. L'Académie tend à devenir beaucoup plus qu'une réunion de gens de lettres, une assemblée où se groupent les représentants des plus hautes valeurs spirituelles du pays. Elle ne dédaigne pas d'accueillir des savants, des musiciens, des prélats, des maréchaux, des ducs. Petit microcosme de l'aristocratie de la pensée et de l'action, la Compagnie a beaucoup évolué depuis le XVIIe siècle. Elle est devenue un milieu mondain, où le talent, même éclatant, ne suffit pas pour être admis. Nous connaissons tous de grands écrivains ou de grands esprits qui ne seront jamais de l'Académie. D'autres, moins grands, en seront à coup sûr. Il y a un monde académique, des salons académiques, une tradition académique.

Au XVIIe siècle, la docte compagnie n'a pas encore cette longue tradition derrière elle, ces fastes dont elle est à juste titre si fière. Elle conserve beaucoup plus le caractère d'une réunion professionnelle de gens de lettres, s'occupant activement de leur profession. Sauf exceptions assez rares, ses membres seront des écrivains, préoccupés de leur art, de l'avenir de la langue, de la poésie et de l'éloquence, mêlés étroitement aux querelles du jour.

Som *bifag*.

1) (Gammel ordning):

Teksten oversættes og det kursiverede afsnit transskriberes fonetisk.

Depuis bientôt quinze ans que j'ai publié les *Aventures de Tartarin*, Tarascon ne me les a pas encore pardonnées, et des voyageurs dignes de foi m'affirment que, chaque matin, à l'heure où la petite ville provençale ouvre les volets de ses boutiques et secoue ses tapis au souffle du grand Rhône, de tous les seuils, de toutes les fenêtres, jaillit le même poing irrité, le même flamboiement d'yeux noirs, le même cri de rage vers Paris: «Oh, ce Daudet! . . . si un coup, il descend par ici!» comme dans l'histoire de Barbe-Bleue: «Descendstu . . . ou si je monte!»

Et sans rire, une fois, Tarascon est monté. C'était en 1878, quand la province foisonnait dans les hôtels et sur les boulevards. Un matin, le sculpteur Amy, Tarasconnais naturalisé Parisien, voyait pointer chez lui une formidable paire de moustaches venues en train de plaisir, sous prétexte d'Exposition universelle, en réalité pour s'exliquer avec Daudet au sujet du brave commandant Bravida.

– Hein? . . . nous y allons, chez Daudet!

Ce fut leur premier mot, à ces moustaches tarasconnaises, en entrant dans l'atelier, et, quinze jours durant, le sculpteur n'eut que cette phrase aux oreilles. L'artiste ne savait plus qu'imaginer pour m'épargner cette apparition. Il menait les moustaches de son «pays» à l'Exposition, les arrosait de bière anglaise, lait de jument, boissons exotiques et variées, les étourdissait de musique mauresque et tzigane, les brisait, les harassait, les hissait jusqu'aux tourillons du Trocadéro.

2) (Gammel ordning og ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Nedenstående tekst oversættes.

Politiske omvæltninger i Schweiz førte til, at Pestalozzi måtte forlade Burgdorf med alle sine elever og lærere 1813. Men næste år forenedes de alle i Yverdon, hvor skolen udviklede sig til at blive en verdenskendt anstalt, midtpunktet for den tids pædagogiske interesser. Fra alle egne af jorden, også fra Danmark, kom folk, som ville studere Pestalozzis metoder. I januar 1814 fik Pestalozzi lejlighed til at tale med kejser Alexander den Første af Rusland, der på den tid opholdt sig i Basel. Myndighederne i Yverdon sendte nemlig en deputation til kejseren og bad Pestalozzi følge med. Man var bange for at få indkvartering (1), fordi der rasede en smitsom sygdom blandt soldaterne, og nu skulle deputationen bede kejseren om at afværge denne fare. I sidste øjeblik nåede de Basel. Alexander svarede imødekommende og gav sig derefter til at tale om Pestalozzis arbejde, som han viste sig meget interesseret i. Den berømte schweizer blev straks ivrig og foreholdt kejseren, hvor nødvendigt det var, at han ophævede livegenskabet og indførte skole-reformer i Rusland. I sin begejstring trængte Pestalozzi ind på kejseren, der trak sig længere og længere tilbage, så han til sidst var klemmt helt op mod væggen. Pestalozzi skulle lige til at gribe fat i kejserens våbenfrakke (2) for at ruske den fornemme tilhører eftertrykkeligt, da han kom til besindelse (3) og udbrød: »Undskyld!« Han ville nu i sin forlegenhed kysse kejserens hånd, men czaren omfavnede ham hjerteligt og var ikke spor vred. Pestalozzis ord havde gjort det dybeste indtryk på den unge czar, der skænkede sin læremester en orden og lovede at støtte hans skole.

(1) logement de soldats.

(2) tunique.

(3) se ressaisir.

LATIN

1) Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Latinsk version.

Af indledningen til Quintilians *Institutio Oratoria*.

Post impetratam studiis meis quietem quae per viginti annos erudiendis iuvenibus impenderam, cum a me quidam familiariter postularent ut aliquid de ratione dicendi componerem, diu sum equidem reluctatus quod auctores utriusque linguae clarissimos non ignorabam multa quae ad hoc opus pertinerent diligentissime scripta posteris reliquisse. Sed qua ego ex causa faciliorem mihi veniam meae deprecationis arbitrabar fore, hac accendebantur illi magis, quod inter diversas opiniones priorum et quasdam etiam inter se contrarias difficilis esset electio, ut mihi si non inveniendi nova at certe iudicandi de veteribus iniungere laborem non iniuste viderentur. Quamvis autem non tam me vinceret praestandi quod exigebatur fiducia quam negandi verecundia, latius se tamen aperiente materia plus quam imponebatur oneris sponte suscepi, simul ut pleniore obsequio demererer amantissimos mei, simul ne vulgarem viam ingressus alienis modo vestigiis insisterem. Nam ceteri fere qui artem orandi litteris tradiderunt, ita sunt exorsi quasi perfectis omni alio genere doctrinae summam inde eloquentiae manum imponent. Ego, cum existimem nihil arti oratoriae alienum sine quo fieri non posse oratorem fatendum est nec ad ullius rei summam nisi praecedentibus initiis perveniri,

ad minora illa sed quae si neglegas non sit maioribus locus demittere me non recusabo, nec aliter quam si mihi tradatur educandus orator, studia eius formare ab infantia incipiam.

2) (Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Syntaktiske spørgsmål.

1. Konjunktionen *cum*.
2. Genitiv styret af substantiver.
3. Ordstilling i grupper af substantiver og adjektiver.

Besvarelsen af disse spørgsmål bør illustreres med eksempler fra den første halve snes sider af *Pro Sexto Roscio Amerino*. Besvarelsen af eet af spørgsmålene ønskes så fyldig som mulig; de to andre spørgsmål kan behandles meget summarisk.

(Bog medfølger i to eksemplarer).

HISTORIE

Som *hovedfag*.

- 1) Frankrigs indrepolitiske udvikling 1890–1914.
- 2) De reformatoriske bevægelser i Danmark og den officielle kirkes stilling hertil 1523–1533.
- 3) Forfatningsudviklingen i Indien fra og med kejserdømmets oprettelse.

Forprøve.

1) (Gammel ordning):

Karl den Store.

2) (Gammel ordning):

Forholdet mellem dansk rigslovgivning og landskabslovgivning i tiden 1241–1481.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Der ønskes en redegørelse for det spanske riges omfang i tiden 1556–1621 samt hvilke økonomiske og finansielle hjælpekilder det rådede over, og hvilken forbindelse der kan siges at være mellem disse og det spanske riges politiske magt.

3) (Gammel ordning):

En fremstilling af forskellen mellem bankers og sparekassers virksomhed.

MUSIK

Som *hovedfag*.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

- 1) Den evangeliske kirkesang i Tyskland til ca. 1630.
- 2) Der ønskes en 4-stemmig udsættelse i streng stil af en udleveret melodi (1) og en 4-stemmig udsættelse i fri stil af en udleveret melodi (2).
- 3) Der ønskes en 3-stemmig vokalfuga over et vedlagt tema.

Forprøve.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Der ønskes en 2-stemmig fri udsættelse af en vedlagt melodi (1) og en 4-stemmig harmonisering af en vedlagt melodi (2).

KRISTENDOMSKUNDSKAB

Som *hovedfag*.

Forprøve.

Gamle testamente: Salme 20.

Sommeren 1948.

DANSK

Som *hovedfag*.

1) Substantivernes kasusudvikling i løbet af den gammeldanske periode.

2) (Gammel ordning):

Ibsen og Danmark.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Ledstillingen i danske hoved- og bisætninger.

3) (Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

J. L. Heiberg som dramatiker.

4) (Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Karakteristik og vurdering af Jens Baggesen: Hytten (fra vinteren 1806-07).

Hytten.

Der stander en Hytte paa Jorden etsteds
Saa langt fra den alfare Vei –
Der sadde vi Trende saa salig tilfreds;
Jeg evigen glemmer det ei.

Der sadde vi, Broder, og Brudgom, og Brud –
En Brudgom, en Brud, og en Ven –
En Ven, og en Brud, og en Brudgom – o Gud!
Jeg tager det evig igien.

Vi havde jo fordem, adskilte saa vidt
Paa Livets Uroligheds Elv,
Os længtes saa underlig, længtes saa tidt
Og inderlig efter os selv.

Vi ledte om Samling, vi ledte om Roe,
Vi ledte med elskende Vee –
Vi vare vel eene, vi vare vel to;
Men aldrig Eet kun i Tre.

Det var, som om hver var en lidende Deel
Af Livets forstyrrede Fryd –
Os, skillede, syntes ei Skabningen heel
I Venskab, og Elskov, og Dyd.

Men nu, vi hinanden saa pludselig fandt,
Saa langt fra den alfare Vei,
Hin Himmerigs høie Trefoldighed bandt,
Hvad Jorderig adskiller ei.

Han, hellig ved Tanke, ved Viisdom og Dyd –
Jeg, hellig ved Venskab og Sang –
Hun, hellig ved Elskov, og Veemod, og Fryd –
Til Eet nu foreenede klang.

Vi følte det saligt, med Englenes Lyst,
Mens sødt i hinanden vi flød,
At, trykt til hverandres uskyldige Bryst,
Vi slumred i Skaberens Skiød.

Vi følede dybt, med guddommelig Vægt,
Hvis Jorden og Himmelen faldt,
Heel i vor Treenighed Aandernes Slægt,
Og Hytten Materiens Alt.

Vi var os saa nok! o! vi vare saa froel!
Vi føled ei jordiske Baand –
Vi bad og vi legte, vi græd og vi løe –
Og Alt i vort Væsen blev Aand –

Og Aandernes Aand, med hinanden i Favn,
Almægtig os alle henrev –
Og Længslernes Hav blev til Saligheds Havn –
Og Tiden til Evighed blev –

Og høit giennem Himlenes Himle det klang:
»Eet evigen være de Tre!«
Og sødt i de brusende Hvirvelers Sang
Klang Englenes Amen: »Det skeep!«

Forprøve

1) Nedenstående tekst (ulæst) oversættes. Linje 6–8 *vil-Hrappr* kommenteres.

Þat er sagt frá Hrapp, at hann gerðisk illr viðskiptis ok veitti nú nábum sínum svá mikinn ágang, at þeir máttu varla halda hlut sínum fyrir honum. Hann hafði skaplyndi hit sama sem fyrr, en aflit þvarr, því at elli sótti á hendr honum, svá at hann lagðisk í rekkju af. Þá kallaði Hrappr til sín Vigðisi konu sína ok mælti: »eigi hefi ek opt sjúkr verit, ok er þat líkast, at þessi sótt skili vórar samvistur; en þá er ek em andaðr, vil ek mér láta grøf grafa í eldhúsdurum, ok skal mik niðr setja standanda þar í durunum; má ek þá betr sjá yfir hús mín«. Eptir þetta deyr Hrappr. Svá var með öllu farit sem hann hafði fyrir sagt, því at hon þorði eigi annat. En svá illr sem hann var viðskiptis, þá er hann lifði, þá jók nú miklu við, er hann var dauðr, því at hann gekk mjök apr.

2) Transskr.: Hans undersøgelse bekræftede, at det var leveren, det var galt med. Jeg måtte foreløbig blive i sengen; men dersom jeg ville være for-sigtig, mente han nok, jeg snart kunne komme på benene igen.

Teori: *p, t, k* (Tenues) i dansk.

3) (Gammel ordning):

Mennesketyperne i Schack: Phantasterne.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Karl Larsen: Hr. Hansen.

Psykologisk karakteristik samt stilanalyse.

Det var en formiddag i julen, at pigen kom ind og meldte: der var en herre og gerne ville tale med herren! Han hed hr. Hansen, og han sagde, at herren kendte ham.

Allerede idet han gik med døren, havde jeg ude i korridoren skimtet en stor mandsperson med et pludset ansigt. Jeg hørte ham rømme sig og ligesom skrabe lidt med fødderne.

Et øjeblik efter stod hr. Hansen for mig og bøjede overkroppen indladende fremefter, hælene slog let sammen, øjnene ligefrem tindrede af forbindtlighed.

»Ja, jeg beder meget undskyldte, hr. forfatter, at jeg tillader mig at forstyrre Dem i Deres skriftlige udarbejdelser...«

Stemmen var fed.

Der blev en lille pavse, under hvilken hr. Hansen trak i et noget grånet overskæg og diskret gjorde et par skridt henimod den nærmeste stol, så at jeg uvilkårligt sagde: »Vil De ikke tage plads?«

»Tusind tak... meget forbunden!«

Hr. Hansens langskødede redingote var stærkt grønlig falmet, han holdt en sammenslået, blød, brun hat med formløs skygge i hånden.

»Hr. forfatteren erindr mig måske ikke?«

»Nej, De må undskyldte...«

Min gæst havde et par sekunder set beskedent ned mod jorden, nu hævede han blikket, hurtigt og trohjærtet:

»De skal ikke gøre mig nogen undskyldning, hr. forfatter. Det tager jeg ikke imod af en mand som Dem. I Deres branche, De kender altfor uendeligt mange... for os andre må det være en erindring, som vi altid mindes... men at *De* glemmer, eller... man kan jo ikke engang kalde det glemme...«

Der fulgte en lille tilsørende brummen, hvorefter stemmen pludselig skiftede om til det korrekt forretningsmæssige: »Sidste gang, jeg søgte hr. forfatteren, det var dengang De udarbejdede Deres store værk...«

»Å, nu husker jeg, De ville have skrevet af for mig.«

»Rigtigt, meget rigtigt! Jo, når hr. forfatteren fik tænkt Dem lidt om, så vidste jeg... det vidste jeg nok - hr. Hansen blev næsten munter - Dem narrer man ikke, nej-nej, vel gør man ikke nej...«

Stemmen slog over i det ærbødige på lignende måde som før: »Det var ganske rigtigt med hensyn til arbejde i skriftlig retning, at jeg tillod mig at henvende mig til hr. forfatteren; i de senere år har jeg jo navnlig været virksom i kontorfaget. Jeg er jo oprindelig uddannet i handelsfaget. Men det passer ikke for alle. Nej, det gør ikke. Langtfra. Oprigtig talt, hr. forfatter, når jeg skal sige den hårde sandhed, så indenfor handelsverdenen, det er de dårlige elementer, rent ud sagt det slette menneske, som sejrer i konkurrencen... men jeg vil ikke opholde hr. forfatteren med mere indgående skildringer, derimod... hvis det måtte være mig tilladt at ønske til lykke i anledning af de ganske overordentlig betydelige succeser, forfatteren i de senere år noterer... jo, De gør sandelig, jeg læser alle bladene, det søger jeg da i hvert fald at stræbe efter - så vidt muligt. Og oppe på bibliothekerne, dér har jeg tilladt mig at gøre mig bekendt med så at sige alle hr. forfatterens værker. Jeg er kommen ganske overordentlig meget på læsestuerne i vinter.«

»Ja, det har jo også været en temmelig kold vinter«.

Hr. Hansen kastede et lille ubevogtet, mistænksomt blik hen på mig, men så trak han sig tilbage i den belevne ærbødighed.

»Vinteren var – følelig,« sagde han.

Jeg mælede ikke et ord. –

Der opstod en temmelig lang pause.

»Ja, hr. forfatter,« begyndte han så igen og skrabede let med den ene fod, »De må tro, det har ofte været højst ubehageligt og beklageligt for en mand i min stilling. Hvor mangfoldige tusinde gange har jeg ikke fortrudt, at jeg forlod studeringerne for tidligt. Jeg gik ud af anden latinklasse. Så vidt var jeg kommen . . .«

»Det var jo ikke så meget vidt!«

»Nej, hr. forfatter, ikke sandt! Jeg ved, at De vil give mig en uforbeholden tilslutning. Men min fader nærede andre anskuelse, han hørte til en anden tidsalder; De har vist for resten sikkert hørt hans navn: i sin tid afdøde kaligraf og skriveleer Thorvald Hansen; nå, i hvert fald skylder jeg da min fader, at jeg skriver en så virkelig god håndskrift . . .«

»Ja, hr. Hansen, det gør mig som sagt ondt, men jeg kan forsikre Dem, jeg har heller ikke idag brug for Deres håndskrift.«

Hr. Hansen rettede sig i sædet og hævede røsten: »Hr. forfatter! Jeg tilstår ganske ærligt, det var ikke så meget i anledning af skriftlige arbejder, at jeg tillod mig at gå herop i dag, men oprigtig talt, hos en mand som Dem, der kender menneskene og kender verden, og . . . gennemskuer situationen . . . jeg havde håbet på en velvillig imødekommen i en meget vanskelig stilling . . . »En meget vanskelig stilling«, gentog han og betragtede mig bekymret, med læberne knebne sammen.

Mit blik faldt på uret. Det var allerede bleven sent.

Så rakte jeg en tokrone frem imod hr. Hansen.

Han rejste sig øjeblikkelig. »Nej, hr. forfatter, nej, det kan jeg ikke tage imod!«

Hr. Hansen stillede stolen, som han havde siddet på, varsomt hen på plads igen, slog atter hælene sammen og trak den sammenfoldede, bløde hat ind mod hoften; »De må ikke misforstå mig, hr. forfatter; det er ikke fordi jeg generer mig for at tage imod en tokrone af en mand som Dem; det håber jeg ikke, De tror. Det behøver ingen mennesker at genere sig for, ingen – i hele verden . . . men jeg kom ikke for at søge nogen gave . . .

»Nå, så det gjorde De ikke.«

»Nej, kun et lån, et lille lån.«

»En tyve-fem og tyve kroner,« tilføjede han lidt efter.

Men da kunne jeg ikke lade være at briste i latter.

Hr. Hansen stod ganske stille med en sørgmodig rynke i panden og om munden.

»Det gør mig ondt,« sagde han og sænkede stemmen, »at De tager det på den måde, hr. forfatter – hjertelig ondt . . .«

»Nej, hør nu, lad os la være at skabe os! Når de to kroner ikke var nok, så – her er en svensk femkrone; men ikke en øre mere!«

Hr. Hansen betragtede blot et sekund mit ansigtsudtryk, så svuppede han behændigt femkronesedlen om bag de fedtede skøder og ned i bukselommen.

Han strakte hånden frem: »Tak, hr. forfatter! Der er en hjertelighed over Deres tilbud, så jeg betænker mig ikke på at tage imod det. Ganske vist, jeg lægger som sagt ikke skjul på, at jeg i høj grad trængte til et større beløb; men jeg siger hjertelig tak for, hvad hr. forfatteren vil undvære.«

Han bukkede og ville trykke min hånd: »Om jeg nu måske blot kunne få lov til at sætte mit navn på en stump papir!«

»Hvabehtar?«

»Jo, for livs og døds skyld . . .«

»Nej hør! Ville De virkelig bilde mig ind, at jeg nogen sinde skulle se de penge igen? – Nu ser jeg for resten, at klokken er mange, og min tid er knap.«

»Så taler vi slet ikke mere om det, hr. forfatter, ikke et øjeblik. De fornærmer mig ikke. Jeg forstår Dem meget vel. De befinder dem i en stemning, og jeg trækker mig tilbage. Med en tak, en *oprigtig* tak for, hvad der blev ydet . . . .«

Hr. Hansen var allerede i gang hen imod korridoren og slog ud med hånden, som ville han blot bede mig endelig ikke følge ham til døren.

»De har ikke villet tage imod et gældsbevis fra min hånd, hr. forfatter« – her vendte hr. Hansen sig imod mig med et sidste buk – »det har gjort mig ondt, *særdeles* ondt. Men De vil ikke kunne forbyde mig at sende Deres frue nogle blomster . . . .«

Dermed forsvandt han.

Og min hustru glæder sig stadig til hr. Hansens blomster.

Som *bifag*.

1) Nedenstående tekststykke oversættes. Linje 7-9 (fra *hví*) kommenteres,

Þá kvað Gunnlaugr drápuna, er hann hafði ortu um Óláf konung, ok er lokit var drápunni, þá mælti konungr: »Hrafn, hversu er kvæðit ort?« »Vel, herra!« sagði hann; »þat er stórt kvæði ok úfagrt ok nakkvat stíðkveðit, sem Gunnlaugr er sjálfr í skaplyndi.« »Nú skaltu flytja þitt kvæði, Hrafn« segir konungr. Hann görir svá. Ok er lokit var, þá mælti konungr: »Gunnlaugr, hversu er kvæði þetta ort?«. Gunnlaugr svarar: »vel, herra; þetta er fagrt kvæði, sem Hrafn er sjálfr at sjá, ok yfirbragðslitit; eða hví ortir þú flokk um konunginn? Þótti þér hann eigi drápunnar verðr?«. Hrafn svarar: »tölum þetta eigi lengr; til mun verða tekit, þótt síðar sé«, ok skilðu við svá búit.

2) (Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Saxos værk og beskæftigelsen dermed gennem tiderne.

ENGELSK

Som *hovedfag* (gammel ordning):

1) Nedenstående oversættes til dansk, og de kursiverede ord og udtryk kommenteres sprogligt.

It is the nature of *nice* and fastidious mindes to know things *onely* to be weary of them; Women by their slye changeableness, and pleasing doubleness, prevent even the mislike of those, for they can never be so well knowne, but that there is still more unknowne. Every woman is a Science; for he that plods upon a woman all his life long, shall at length find himselfe short of the knowledge of her: they are borne to take down the pride of wit, and Ambition of wisdom, making fooles wise in *the adventuring* to winne them, wise-men fooles in conceit of losing their labours; witty men stark mad, being confounded with their uncertainties. Philosophers write against them for *spight*, not desert, that having attained to some knowledge in all other things, in them onely they know nothing, but are meerly ignorant: Active and Experienced men rail against them, because they love in their liveless and de-

crepit age, when all goodnesse leaves them. These envious Libellers ballad against them, because having nothing in themselves able to deserve their love, they maliciously discommend all they cannot obtaine, thinking to make men *beleve* they know much, because they are able to dispraise much, and rage against Inconstancy, when they were never admitted into so much favour as to bee forsaken. In *mine* Opinion such men are happie that Women are Inconstant, for so they may chance to be beloved of some excellent Women (when it comes to their turne) out of their Inconstancy, and mutability, though not out of their owne desert. And what reason is there to clog any Woman with one Man, be he never so singular? Women had rather, and it is farre better and more Judicial to enjoy all the vertues in several men, *then* but some of them in one: and to have all excellencies in one Man (if it were possible) is Confusion and Perversity.

2) Nedenstående tekst oversættes til engelsk.

Det er måske ikke helt sjældent, at en meget rig mand snyder i kortspil – ved at liste sig til at se modspillerens hånd eller ved at give sine meldinger en lille ekstrabetoning – men at en meget rig mand direkte stjæler fra sine medspillende, er vistnok ret usædvanligt. Da mr. Stuart Mannering overraskedes med lommen fuld af pengesedler, som bevisligt tilhørte mr. Donald McPherson, vakte det en yderst pinlig opmærksomhed blandt hans kammerater i spilleklubben »Fortunas Venner«. Da han derefter forsøgte at slippe fra det ved at nægte frækt, voksede irritationen i høj grad, og enden på det hele blev, at han efter en lang og heftig ordstrid udvistes af klubben og for altid blev strøget af dens medlemsliste. Og eftersom dette skete i den gyldne tid før den første verdenskrig, da en klubsandale kunne få folk til at spidse ører, gik rygtet snart over hele den by, hvor hans ugering var begået – nemlig Boston. Fra at have været en anset borger blev mr. Mannering reduceret til en social paria, thi Boston udmærker sig ved sine sæders strenghed. Mr. Mannering modtoges ikke mere i Bostons fornemme kredse; han regnedes ikke mere for et godt parti; hans tidligere venner nægtede at hilse på ham, og han vandrede rundt i gaderne som en levende død. Mr. Mannerings svar var en hånlatter, som han forsøgte at gøre lige så diabolisk som Lucifers, da han blev udstødt af himmelen, eller lord Byrons, da han forlod England. En tid forsøgte han at gøre sig bemærket ved forskellige ekscentriske handlinger. Da det ikke lykkedes, afrejste han med en ny diabolisk latter til Paris, hvor han slog sig ned på Montparnasse og sluttede sig til en klike af landflygtige amerikanere.

3) Gør rede for de vigtigste sproglige ejendommeligheder ved de forskellige dialekter af oldengelsk, og nævn de vigtigste litteraturmindesmærker, hvorpå vort kendskab til disse dialekter er bygget.

4) The Pastoral Tradition in English Literature.

Forprøve.

1) (Gammel ordning):

Nedenstående oversættes til dansk, og der gives en redegørelse for hun-kønsordenes deklinationer på oldengelsk.

Ðær is mid Estum dēaw, þonne þær bið man dēad, þæt hē lið inne unforbærned mid his mǣgum ond frēondum mōnað, ge hwīlum twēgen; ond þā kyningas ond þā oðre hēahðungene men swā micle leng swā hī māran spēda habbað, hwīlum healf gēar, þæt hī bēoð unforbærned ond licgað bufan eorðan

on hyra hūsum. Ond ealle þā hwīle þe þæt lic bið inne þær sceal bēon gedrync ond plega, oð ðone dæg þe hī hine forbærnað. Þonne þȳ ylcan dæge þe hī hine tō þæm āde beran wyllað, þonne tōdælað hī his feoh, þæt þær tō lāfe bið æfter þæm gedrynce ond þæm plegan, on fif oððe syx, hwȳlum on mā, swās wā þæs fēos andefn bið.

(Ny og nyeste ordning, i henhold til den 1946 trykte og 1947 ændrede trykte betænkning):

- 1) Det engelske r.
- 2) Nedenstående transskriberes fonetisk.

The British public seems to have persuaded itself that it is possible to cut our losses in Palestine and to turn our backs on the country. This, of course, is a delusion. Though we are ending the Mandate and withdrawing our troops, Britain remains vitally interested in the fate of Palestine, and the fact that the Uno Commission takes over on May 15th makes no difference to this. So long as we remain dependent on Middle Eastern oil, we cannot disregard a danger spot from which chaos might spread through all the Arab States.

Begge punkter besvares.

- 2) (Gammel ordning):

Nedenstående oversættes til engelsk.

De første 100 ord af den engelske oversættelse transskriberes fonetisk.

Da John Lance havde taget sin eksamen i Oxford, vidste han ikke, hvilken levevej han skulle vælge. Han var forældreløs, idet både hans fader og hans moder var omkommet ved en jernbaneulykke, da han kun var 6 år gammel. Familien Lance havde engang været ret velhavende, men Johns fader, som var læge i en lille provinsby, havde mistet det meste af sin formue. Efter forældrenes død boede John hos en onkel, indtil han var gammel nok til at blive sendt på kostskole. Fra kostskolen kom han til universitetet, hvor han studerede i fire år. Han hørte ikke til de studenter, som stifter nyttige bekendtskaber. Han havde kun få venner, og ingen af dem var så indflydelsesrige, at de kunne hjælpe ham til at få en stilling.

Han tænkte på at bruge den lille formue, han havde arvet efter sine forældre, til at oprette en forberedesskole for drenge der boede hjemme, og han spurgte en dag sin onkel om, hvad han mente om denne plan.

»Det er ikke nogen god idé,« sagde onkelen. »Der er ikke mange forældre, som vil beholde deres sønner hjemme, hvis de har råd til at sende dem på kostskole. Der er folk, som siger, at det vigtigste formål med kostskoler er, at de sætter forældrene i stand til at blive af med deres børn. Det er ikke rigtigt. De fleste fædre og mødre holder af at have deres børn omkring sig, i hvert fald så længe de er små. Men på den anden side har de fået den idé ind i hovedet, at en fremmed rektor har mere forstand på at opdrage dem end de selv.«

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Samme opgave som opgave nr. 1 efter den gamle ordning.

(Nyeste ordning, i henhold til den 1947 ændrede trykte betænkning af 1946):

Nedenstående oversættes til engelsk.

Den morgen vågnede Laxton tidligt. Det var en smuk forårmorgen. Solen skinnede, og himlen var fuld af hvide skyer. Sir George spiste altid sin mor-

genmad på sit værelse. Han ringede ikke på sin sekretær før klokken 10. På dette tidspunkt havde Laxton allerede haft travlt en time med at læse breve og maskinskrive svar, som sir George skulle skrive under. Sir George sagde: »Jeg læser først disse breve igennem. Derefter går vi en tur i parken. Som De ved, skal jeg holde et radioforedrag om vor økonomiske politik i aften, og der er forskellige ting i foredraget, jeg gerne vil tale med Dem om. Bagefter dikterer jeg det hele til Dem.«

De to herrer tog deres frakker på og gik ud, den sædvanlige spadseretur over engen, langs floden og gennem den lille skov, som hørte til godset. Pludselig råbte Laxton: »Se, Sir George, døren til lysthuset står åben. Det er sikkert en landstryger, som har brudt den op for at sove derinde.« Sir George reagerede netop, som Laxton havde håbet. Han forlod stien og løb mellem træerne hen imod lysthuset, som lå på en høj et stykke derfra. Det var bygget af grå sten med en solid trædør. Det var blevet bygget af godsets forrige ejer, som havde holdt af udsigten fra den høj, det lå på. Men nu brugtes det kun som brændeskur.

De nåede lysthuset. Døren stod åben, men der var ingen derinde. En rude var slået ud, og sir George var meget vred; han afskyede landstrygere og mente, at de alle burde sættes i fængsel. Han kunne næsten ikke forstå, at sådan en fyr kunne være så dristig at klatre over muren til hans park og overnatte i hans lysthus.

3) (Gammel ordning):

Justices of the Peace and Judges.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Nedenstående oversættes til engelsk.

Den morgen vågnede Laxton tidligt. Det var en smuk forårmorgen. Solen skinnede, og himlen var fuld af hvide skyer. Sir George spiste altid sin morgenmad på sit værelse. Han ringede ikke på sin sekretær før klokken 10. På dette tidspunkt havde Laxton allerede haft travlt en time med at læse breve og maskinskrive svar, som sir George skulle skrive under. Sir George sagde: »Jeg læser først disse breve igennem. Derefter går vi en tur i parken. Som De ved, skal jeg holde et radioforedrag om vor økonomiske politik i aften, og der er forskellige ting i foredraget, jeg gerne vil tale med Dem om. Bagefter dikterer jeg det hele til Dem.«

De to herrer tog deres frakker på og gik ud, den sædvanlige spadseretur over engen, langs floden og gennem den lille skov, som hørte til godset. Pludselig råbte Laxton: »Se, sir George, døren til lysthuset står åben. Det er sikkert en landstryger, som har brudt den op for at sove derinde.« Sir George reagerede netop, som Laxton havde håbet. Han forlod stien og løb mellem træerne hen imod lysthuset, som lå på en høj et stykke derfra. Det var bygget af grå sten med en solid trædør. Det var blevet bygget af godsets forrige ejer, som havde holdt af udsigten fra den høj, det lå på. Men nu brugtes det kun som brændeskur.

De nåede lysthuset. Døren stod åben, men der var ingen derinde. En rude var slået ud, og sir George var meget vred; han afskyede landstrygere og mente, at de alle burde sættes i fængsel. Han kunne næsten ikke forstå, at sådan en fyr kunne være så dristig at klatre over muren til hans park og overnatte i hans lysthus.

Som *bilag*.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

1) Nedenstående oversættes til dansk. De første 100 ord transskriberes fonetisk, og *the Tractarian movement* og *the Reform Act* kommenteres på engelsk i tilsammen mindst 200 ord.

The Tractarian movement was a faithful reflection of Oxford in that it was predominantly clerical. It had to be clerical to begin with, since if the clergy did not accept and act upon its message, no one else would. The Tractarian movement made theology a burning subject at Oxford, and it even succeeded in interesting the country clergy in theological questions and in church principles. This in itself was a considerable achievement, for the country clergy of the period were not unfairly described by a contemporary town parson as 'constant readers of the *Gentleman's Magazine*, deep in the antiquities of the signs of inns, speculations as to what becomes of swallows in winter, and whether hedgehogs are justly accused of sucking cows dry at night'.

It is important to remember that the Tractarian movement was occasioned, if not caused, by the passage of the Reform Act in 1832, and by the triumph of the Whigs. It is not easy for us to recapture the alarm to which these events gave rise in ecclesiastical and conservative circles. The Reform Act strikes us as an astonishingly mild and bourgeois measure, and who now would think of describing Lord Grey and his colleagues as revolutionaries? They were however, so regarded at the time. In 1830 there had been a second revolution in France which had awakened all the slumbering horror of the original French Revolution. It was a signal that the period of reaction which had followed the Napoleonic wars was ending, and that all traditional institutions were again threatened with either demolition or radical reconstruction. It was the threat to the Church of England that particularly alarmed the Tractarians. 'No time was to be lost', wrote Newman later, 'for the Whigs had come to do their worst, and the rescue might come too late. Bishops were already in course of suppression; church property was in course of confiscation; sees would soon be receiving unsuitable occupants'.

2) Nedenstående oversættes til engelsk.

Hele den dag og den næste med drøftede kongen med sit råd planen om at han skulle flygte. Marie Antionette rådede ham meget stærkt til at gå ind på den. Hendes juveler var allerede pakket ned; de skulle flygte til Metz og med denne by som basis skulle de begynde en borgerkrig, som ville ende med deres sejr. Men flertallet i rådet gik imod hende, navnlig den gamle de Broglie, som var bange for at de tyske lejetropper ikke kunne klare sig overfor de franske tropper. Til sidst gav hun sig. Man blev enig om, at kongen den næste dag skulle tage til Paris, undertegne de love, som nationalforsamlingen havde vedtaget, og godkende de nye folkelige væbnede styrker.

Den kongelige plan var slået fejl. Louis skrev til Necker og gav ham hans afsked.

Sommeren 1789, hvor den sejrriige nationalforsamling begyndte på sit arbejde, var i dronningens øjne kun en kort pause i et tilbageslag, som hun håbede snart at kunne forvandle til en ny fremrykning, når der bød sig en gunstig lejlighed, og nye tropper stod til rådighed. Det var oprørende, forekom det hende, at disse folketalere kunne afskaffe lensafgifterne og diskutere grænserne for kongens magt. Hun var fast besluttet på at tæmme det vilde dyr: hendes mands folk, så at i hvert fald hendes søn skulle få sin ret engang og blive forskånet for de ydmygelser, hendes mand var udsat for.

Men foreløbig foretog Marie Antoinette sig intet. Gennem hele september debatterede Nationalforsamlingen kongens vetoet. Måske har hun vidst, at hun selv havde fået øgenavnet »Madame Veto«, men hvad brød hun sig om det? På månedens sidste dage blev der igen gjort et kraftigt forsøg på at få kongen til at flygte, men også det slog fejl. Men nu begyndte nye tropper at ankomme. Den 23. september marcherede regimentet fra Flandern ind i Versailles.

For at forstå de følgende begivenheder må man gøre sig to ting klart. For det første, at dronningen nu var aldeles isoleret fra det franske folk, og ikke anede, hvad det tænkte og følte; og for det andet, at hele hendes skæbne blev bestemt af de begivenheder, som fandt sted i de næste 14 dage. Det uvejr, som var ved at trække op, forstod hun ikke. Hun bekymrede sig ikke om de store principper, som stod på spil. Hun tænkte kun på at gengive sin søn de rettigheder, som hendes mand havde mistet.

TYSK

Som *hovedfag*.

1) a. Johannes Plavius, Mische dich nicht in frembde händel.

Du siehest wol / wie sich die mücken sengen
 Wie sie mit sturm sich wagen in die noth /
 Und wie sie doch / zu fliegen in den tod /
 Bey abendzeit / sich nach dem liechte drängen.
 Wer seim beruff' und sachen nach wil hengen /
 Dass er dadurch erlangt sein täglich brodt /
 Der muss sich nicht (wie sich der mäusekoht
 In'n pfeffer mischt) in frembde händel mengen.
 Er stürtzt sich sonst in allerley gefahr.
 Ein kluger nimmt das / was ihm obliegt / war
 Und lässt das was ihm nicht ist befohlen.
 Wer nicht mit fleisz in seinen grentzen bleibt /
 Und das / was nicht sein's amtes ist / betreibt /
 Der wird / für lob / spott schad' und schand' erhohlen.

b. Fr. Rückert, Der verliebte und die kerze.

Ich sah der kerze flammenpein,
 und wollte sie davon aus mitleid trennen.
 Du willst mich von der glut befrein,
 sprach sie, das wird der tod mir sein;
 freund, um zu leben, muss ich brennen.
 Ja, sagt ich, du hast recht, mein armes herz sagt eben
 dasselbe: brennen muss ich, um zu leben.

c. Fr. Nietzsche, Ecce homo.

Ja! Ich weiss, woher, ich stamme!
 Ungesättigt gleich der flamme
 glühe und verzehr ich mich.
 Licht wird alles, was ich fasse,
 kohle alles was ich lasse:
 Flamme bin ich sicherlich.

Der forlanges:

1. Oversættelse af a og b.
2. Bestemmelse af versemålet i a; kort redegørelse for dette versemåls historie i tysk digtning.
3. Redegørelse for motivet og dets anvendelse i a, b og c.
4. Literaturhistorisk belysning. Forf. af a forventes ikke kendt, han skal betragtes som type. Digtet udkom 1630.

2) Nedenstående tekst oversættes til tysk.

Af et brev fra Poul Grønlænder til præsten Poul Egede.
(Skrevet kort efter jordskælvet i Lissabon 1751).

Du ved selv, hvor kær og behagelig din skrivelse er mig; men hvor blev jeg forskrækket, da jeg læste om den store undergang af de mangfoldige mennesker ved det jordskælv, som du melder i eet øjeblik har ødelagt flere mennesker, end hele vort land ejer. Jeg kan ikke skrive, hvor bevæget jeg blev herved, og hvor forskrækket vi blev tillige. Er de ynkværdigt omkomne mennesker dræbt af heden? Eller har jorden opslugt dem? Eller er de rystet til døde? Skipper B. mente, at deres egne huse var faldet over dem og havde slået dem ihjel.

Det lader, som om det ikke går eders folk så meget til hjerte; thi de er ikke alene fornøjede og glade, men de fortæller, at de to nationer, som driver hvalfiskefangst her – ikke fra eders land, men dog folk af samme tro – slås og skyder hinanden ihjel til lands og til vands, går på jagt efter hinanden som vi efter sælhunde og rensdyr, stjæler skibe og gods fra hinanden og fra dem, som de aldrig har set og ikke kender – alene, fordi deres øverste herre ønsker det.

Da jeg spurgte skipperen ved en tolk om årsagen til sådan umenneskelighed, svarede han, at det drejede sig om et stykke land meget langt borte herfra. Jeg tænkte da, at de selv manglede land til at bo på. Men han sagde nej; årsagen var kun de store herrers begærlighed efter flere folk og mere rigdom. Min forundring over en sådan begærlighed og min angst for, at det også skulle ramme os, var så stor, at jeg nær havde mistet min sjæl. Men jeg blev straks glad igen – du kan næppe gætte, hvorfor! Jeg tænkte straks på vort snedækkede land og vore fattige indbyggere og sagde ved mig selv: Gud ske lov, vi er fattige og ejer intet, som disse grådige mennesker kan begære. Det, vi har oven på jorden, bryder de sig ikke om at eje; hvad vi skal have til føde og klæder, svømmer i det store hav, og deraf må de gerne tage så meget, som de kan få: der bliver altid nok til os.

3) Der ønskes en fremstilling af systemet af lange vokaler i nyhøjtysk med den dertil svarende ortografiske gengivelse samt en undersøgelse af de enkelte lange vokalers oprindelse i ældre tysk og (eventuelt) i vestgermansk

4) Die deutsche romantik (Deutsch zu schreiben).

Forprøve.

(Gammel ordning):

1) (Ulæst tekst).

Gistuant thera ziti guati	thaz man opphorôti
ioh man zi thiu gisâzi,	thaz lamp thes nahtes âzi.
Tho sant er Petrusan sâr	Iôhannem ouh tharmiti in uuâr,
gibôt, thaz sies gizilôtin,	thie ôstoron in gigarotîn.

Bigondun sie antuurten: 'uara mugun uuir unsih uenten,
 thaz uuir zi thi u gigangên, uuir suliches beginnên?
 Uuir ni eigan sâr, theist es meist, hûses uuiht, sô thu uueist,
 noh uuiht selidônô, thaz uuir iz gimachôn scônô'.
 'Thes ni bristit', quad er zi in, 'faret in thia burg in:
 uns duat ein man gilâri, lihî sinan solâri'.

1. Teksten oversættes.
2. Giv en fremstilling af præteritopræsentiernes bøjning på oldhøjtysk og middelhøjtysk.

duat gilâri = 'giver plads'.

- 2) (Læst tekst).

Dô reit von Tronie Hagne / zaller vorderôst:
 er was den Nibelungen / ein helllicher trôst.
 do erbeizt der degen küene / nider ûf den sant,
 sîn ross er harte balde / zuo zeinem boume gebant.

Daz wazzer was engozzen, / diu schef verborgen:
 ez ergie den Nibelungen / ze grôzen sorgen,
 wie si kæmen übere: / der wâc was in ze breit.
 do erbeizte zuo der erden / vil manic ritter gemeit.

1. Teksten oversættes.
2. Giv en fremstilling af Nibelungenlieds indhold og komposition.

- 3) Artikulationen af lukkelydene i tysk (Bühnenaussprache).

Som *bijag*.

(Gammel ordning):

- 1) a. Af Goethe, Wilh. Meisters Lehrjahre XVII.

Lothario: In Amerika glaubte ich zu wirken, über dem meere glaubte ich nützlich und notwendig zu sein . . . Wie anders seh' ich jetzt die dinge, und wie ist mir das nächste so wert, so teuer geworden.

Jarno: Ich erinnere mich wohl des briefes, den ich noch über das meer erhielt. Sie schrieben mir: Ich werde zurückkehren und in meinem hause, in meinem baumgarten, mitten unter den meinigen sagen: Hier oder nirgends ist Amerika.

- b. Goethe, Den vereinigten Staaten (1827).

Amerika, du hast es besser
 als unser kontinent das alte,
 hat keine verfallene schlösser
 und keine basalte
 Dich stört nicht im innern,
 zu lebendiger zeit,
 unnützes erinnern
 und vergeblicher streit.

Benutzt die gegenwart mit glück!
 Und wenn nun eure kinder dichten,
 bewahre sie ein gut geschick
 vor ritter-, räuber- und gespenstergeschichten.

c. Af Lenaus brev fra De forenede Stater under hans ophold 1833 Brudstykker.

Hier gibt es keine nachtigall. Dies scheint mir ein poetischer fluch zu sein, der auf den lande liegt und von tiefer bedeutung. Die natur hat kein gemüt und keine phantasie . . . Es ist etwas trauriges, diese ausgebrannten menschen zu sehen . . . Besonders haben die eingewanderten Deutschen einen fatalen eindruck auf mich gemacht. Wenn sie einige jahre hier gewesen, hat sich alles feuer, das sie aus der heimat herübergebracht, bis auf den letzten funken verloren . . . Die schlimmste folge der übeln verhältnisse in Deutschland ist meiner überzeugung(!) die auswanderung nach Amerika . . .

Amerika ist das wahre land des unterganges. Der westen der menschheit. Das atlantische meer aber ist der isolierende gürtel für den geist und alles höhere leben . . .

Die bildung der amerikaner ist bloss eine merkantile, eine technische. Hier entfaltet sich der praktische mensch in seiner furchtbarsten nüchternheit. Doch ist selbst diese kultur keine von innen organisch hervorgegangene, sondern eine von aussen gewaltsam und rapid herbeigezogene, bodenlose und darum gleichsam mühselig in der luft schwebend erhaltene . . . Der handel ist auch bereits sehr im verfall und wird noch sehr sinken, wie mir hiesige gescheite kaufleute versicherten . . .

Man meine ja nicht, der Amerikaner liebe sein vaterland oder er habe ein vaterland . . . Was wird vaterland nennen, ist hier bloss eine vermögensssekuranz. Der Amerikaner kennt nichts, er sucht nichts als geld; er hat keine idee; folglich ist der staat kein geistiges und sittliches institut (vaterland), sondern nur eine materielle konvention.

Der ønskes:

1. Oversættelse af c, de tolv sidste linier.
2. Kritisk redegørelse for de i teksten fremførte argumenter for og imod.
3. Meddelelse af kandidatens viden om tysk Amerika-udvandrings historie.

2) Selv om Fulton, sålænge dampbåden byggedes, næsten daglig havde at kæmpe med ubehageligheder, og selv om han måtte høre mangan en ytring, ikke blot af mængden, men endog af sine egne arbejdere, der just ikke kunne tjene ham til opmuntring; så voksede dog hans håb bestandig, eftersom det hele nærmede sig sin fuldendelse. Men netop i de dage, da dette hans håb syntes nær sin opfyldelse, og da arbejdet stundede mod sin ende, indtraf der en begivenhed, der tilintetgjorde alle hans planer, og kastede ham langt bort fra det mål, hvorefter han stræbte.

En morgen tidlig, da det endnu var mørkt, og han lige havde tændt sit lys og var i færd med at klæde sig på, hørte han en stærk banken på gadedøren, og kort efter styrtede en mand op ad trapperne og ind i hans værelse. Denne mand var en af hans egne håndlangere, der kom for at underrette ham om, at der var gået ild i hans båd og dens maskiner, uden at nogen kunne sige, hvordan den var opstået. Den var næppe opstået af sig selv, mente håndlangeren, men hvem der var gerningsmanden, vidste han ikke; thi ilden var opstået ved nattetid, da han og alle arbejdere var borte, og nu havde branden taget således overhånd, at det hele nok ville være ødelagt, før de nåede derhen.

Da Fulton hørte dette, blev han pludselig så bleg som et lig; og dog besad han endnu så meget af den ydre selvbeherskelse, der er et særkende for hans nation, at han ikke ganske tabte sin besindighed. Han blev kun stående et øjeblik i uvished; men derefter greb han sin kappe, kastede den over sine

skuldre og ilede hen til stedet, hvor branden var, for at redde, hvad der endnu kunne reddes.

Der ønskes:

1. Oversættelse til tysk af ovenstående tekst.
2. En redegørelse for brugen af akkusativ og dativ ved præpositionerne: an, auf o. s. v.

FRANSK

Som hovedfag.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

- 1) Teksten oversættes og kommenteres litterært.

La défense et illustration de la langue française.

... C'est un livre bien remarquable que ce livre de du Bellay; c'est un de ceux qui jettent le plus de jour sur l'histoire de la littérature française, et peut-être aussi le moins connu de tous les traités écrits sur ce sujet: je ne sache pas qu'aucun auteur s'en soit servi depuis deux siècles, si ce n'est M. Sainte-Beuve qui en a donné une analyse... Mais, soit que ce livre ait été de plusieurs mains, soit qu'une seule plume ait exprimé les vœux et les doctrines de toute une association de poètes, il porte l'empreinte de la plus complète ignorance de l'ancienne littérature française ou de la plus criante injustice. Tout le mépris que du Bellay professe, à juste titre, envers les poètes de son temps, imitateurs des vieux poètes, y est, à grand tort, reporté aussi sur ceux-là qui n'en pouvaient mais. C'est comme si, aujourd'hui, on en voulait aux auteurs du grand siècle de la platitude des rimeurs modernes qui marchent sous leur invocation.

Se peut-il que du Bellay, qui recommande si fort d'enter sur le tronc national près de périr des branches étrangères, ne songe point même qu'une meilleure culture puisse lui rendre la vie et ne le croie pas capable de porter des fruits par lui-même? Il conseille de faire des mots d'après le grec et le latin, comme si les sources eussent manqué pour en composer de nouveaux d'après le vieux français seul; il appuie sur l'introduction des odes, élégies, satires, comme si toutes ces formes poétiques n'avaient pas existé déjà sous d'autres noms; du poème antique, comme si les chroniques normandes et les romans chevaleresques n'en remplissaient pas toutes les conditions, appropriées de plus au caractère et à l'histoire du moyen âge; de la tragédie, comme s'il eût manqué aux mystères autre chose que d'être traités par des hommes de génie pour devenir la tragédie du moyen âge, plus libre et plus vraie que l'ancienne... Au moins rien ne peut-il justifier ce superbe dédain qui fait prononcer aux poètes de la Pléiade qu'il n'y a absolument rien avant eux, non seulement dans les genres sérieux, mais dans tous; ne tenant pas plus compte de Villon que de Charles d'Orléans, de Clément Marot que de Saint-Gelais, et de Rabelais que de Joinville et de Froissart dans la prose. Sans cette ardeur d'exclure, de ne rebâtir que sur des ruines, on ne peut nier que l'étude et même l'imitation momentanée de la littérature antique n'eussent pu être, dans les circonstances d'alors, très favorables aux progrès de la nôtre et de notre langue aussi; mais l'excès a tout gâté: de la forme, on a passé au fond; on ne s'est pas contenté d'introduire le poème antique, on a voulu qu'il dit l'histoire des anciens et non la nôtre; la tragédie, on a voulu qu'elle ne célébrât que les infortunes des illustres familles d'Œdipe et d'Agamemnon; on a amené la poésie à ne reconnaître et n'invoquer d'autres dieux que ceux de la mythologie; en un mot, cette expédition, présentée si adroitement par

du Bellay comme une conquête sur les étrangers, n'a fait, au contraire, que les amener vainqueurs dans nos murs; elle a tendu à effacer petit à petit notre caractère de nation.

Gérard de Nerval (1808-1855).

2) Leonora Christines skæbne blev lige så hård, om end meget forskellig fra hendes husbands. Hun havde fulgt ham på hans sidste rejse trofast og opofrende som altid. Men i Belgien skiltes deres veje. Mens han forhandlede med fyrsterne, rejste hun over kanalen for at afkræve den engelske konge en sum penge, som han i sin tid havde lånt af Ulfeldt. Her blev hun udleveret til den danske konges udsendinge, og et engelsk krigsskib førte hende til København. Således betalte Englands konge gammel gæld!

Leonora blev sat i fængsel i Blå Tårn og måtte herefter i mange år lide for sin mands synder mod fædreland og konge. Ingen oplysninger kunne hun give om Ulfeldts planer; thi hun svor, at hun intet kendte til dem. Ingen skyld kunne heller lægges på hendes skuldre, da hun aldrig havde deltaget i forhandlinger med udenlandske magter. Alligevel holdtes hun fangen år efter år, og hun forstod, at det var hendes gamle fjende, Sofie Amalie, der holdt fængslets dør lukket. Den stolte dronning fik nu hævn over sin medbejlerske, ligesom kongen havde fået hævn over Ulfeldt. Dog blev Leonora ikke knækket; hun var jo en datter af Christian den Fjerde og havde arvet hans udholdenhed. Selv midt i de trangeste øjeblikke vogter hun over, at de mennesker, der omgiver hende, viser hende den ærbødighed, der tilkommer hende som kongedatter. Er hun end en stakkels fange, føler hun sig dog hævet over mængden. Sejren blev Leonoras. Midt i sin ydmygelse skrev hun en bog, som må regnes for et af tidens storværker. Den viser os, at den fangne kongedatter var en af de største kvinder, der nogen sinde har levet i Norden. Den blev skrevet for hendes børn og fik navnet Jammers Minde.

22 år forløb, og både Frederik den Tredje og hans dronning var døde. Da åbnede den nye konge Leonoras fængselsdør og meddelte hende, at hun var fri. Sine sidste år tilbragte hun i Maribo kloster, hvor kongen gav hende et standsmæssigt ophold.

3) Teksten oversættes og med denne som udgangspunkt gives en kortfattet historisk oversigt over de personlige pronominers syntaks.

«Loois sire, dit Guillelmes le fort
 Por Deu, me done d'Espagne toz les porz;
 Moie est la terre, tuens en iert li tresorz;
 Mil chevalier t'en conduiront en ost.»
 «Done moi, rois, Vaseüre la grant
 Et avec Nymes et le fort mandement¹),
 S'en giterai le mal paien Otrant
 Qui tant François a destruit por neant,
 De maintes terres les a fet defuiant.
 Se Deus me veult aidier, par son commant,
 Ge autre terre, sire, ne vos demant.»
 «Donez moi, sire, Valsore et Valsure,
 Donez moi Nymes o les granz tors agues,
 Après Orenge, cele cité cremue,
 Et Neminois et tote la pasture,
 Si com li Rosnes li cort par les desrubes²).»
 Dist Loois: «Beau sire, Deus aiue!
 Par un seul home iert cele honor tenue?»

Et dit Guillelmes: «De sejourner n'ai cure.
Chevaucherau au soir et a la lune,
De mon hauberc covert . . . .
S'en giterai la pute gent tafure³⁾.»
«Sire Guillelmes, dit li rois, entendez.
Par cel apostre qu'on quiert en Noiron prez,
El n'est pas moie, ne la vos puis doner.»

1) place forte; 2) précipices; 3) sarrasine.

4) L'œuvre d'André Gide.

Forprøve.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

1) a. Nedenstående tekststykke transskriberes.

b. Nasaler i fransk.

Nous sommes émerveillés de la beauté du spectacle. Nous avons devant nous Mers et sa blanche falaise; à notre droite, des prairies aux pentes desquelles paissent les bœufs et les moutons; à gauche on a la mer, où glissent des barques dont les voiles sont nouées en festons. A nos pieds, la jetée. Elle est couverte de la foule diversement colorée des baigneurs et des baigneuses. Les bérets rouges, blancs ou bleus, les robes claires, les chapeaux de paille brillent au soleil. Soudain, une exclamation bruyante s'élève, les chapeaux volent en l'air. C'est un torpilleur qui quitte le port, franchit l'écluse et gagne le large pour aller à Boulogne. Il en passe trois, et c'est trois fois le même enthousiasme.

2) Det er ikke let i få ord at give en beskrivelse af Johs. V. Jensens omfattende og forskelligartede digtning. Hen henter emnerne til sine bøger fra højst forskellige steder: fra forhistorien og historien såvel som fra nutiden, fra sin fødeegn og fra Amerikas store fabriksbyer, fra Paris, fra Spanien og fra Indiens urskove. Men eet er fælles for alle hans bøger: de er skrevet med en fremragende sprogkunst. Som sprogets mester har han forlængst vundet et stort ry både herhjemme og i udlandet. Siden J. P. Jacobsens dage har Danmark ikke haft en så fremragende prosaist. Men skrivemåden er en helt anden hos Johs. V. Jensen end hos J. P. Jacobsen. Når denne ledte det rigtige udtryk frem med en grundighed, der tog uger og måneder, så skriver Johs. V. Jensen hurtigt og flydende. – Hans farver er friske, levende og dristige. Det er muligt, at nogle finder dem for dristige; men der er til gengæld mange, som finder dem ypperlige. Men hvad der er sikkert, det er, at de er originale. Hans bøger er noget absolut nyt i dansk digtning. – Johs. V. Jensen kan undertiden fremsætte besynderlige påstande og paradokser, som støder hans læsere. Men selv hvor han er mest udfordrende, må man ofte beundre hans stærke og billedrige sprog. Alt, hvad han skriver, dirrer af liv og bevægelse. –

Johs. V. Jensen er født i 1873 i landsbyen Farsø, hvor faderen var dyrlæge. Som barn kom han meget i huset hos sin bedstefader, der i sin ungdom havde været vidt omkring i verden. Den gamle mand, der var en fortræffelig fortæller, fortalte drengen underlige sagn, og han har sikkert derved bidraget meget til udviklingen af digterens mægtige fantasi.

3) Teksten oversættes, og der gives en fremstilling af adjektivernes kønsbøjning i moderne fransk med udnyttelse af de i teksten forekommende tilfælde.

Antibes au soleil couchant.

J'étais assis sur le môle du petit port d'Obernon, pour regarder Antibes au soleil couchant. Je n'avais jamais rien vu d'aussi surprenant et d'aussi beau.

La petite ville, enfermée en ses lourdes murailles de guerre construites par M. de Vauban, s'avancait en pleine mer, au milieu de l'immense golfe de Nice. La haute vague du large venait se briser à son pied, l'entourant d'une fleur d'écume; et on voyait, au-dessus des remparts, les maisons grimper les unes sur les autres jusqu'aux deux tours dressées dans le ciel comme les deux cornes d'un casque antique. Et ces deux tours se dessinaient sur la blancheur laiteuse des Alpes, sur l'énorme et lointaine muraille de neige qui barrait tout l'horizon.

Entre l'écume blanche au pied des murs, et la neige blanche au bord du ciel, la petite cité éclatante et debout sur le fond bleuâtre des premières montagnes offrait aux rayons du soleil couchant une pyramide de maisons aux toits roux, dont les façades aussi étaient blanches, et si différentes cependant, qu'elles semblaient de toutes les nuances.

Et le ciel, au-dessus des Alpes, était lui-même d'un bleu presque blanc, comme si la neige eût déteint sur lui; quelques nuages d'argent tout près des sommets pâles; et, de l'autre côté du golfe, Nice couchée au bord de l'eau s'étendait comme un fil blanc entre la mer et la montagne. Deux grandes voiles latines, poussées par une forte brise, semblaient courir sur les flots.

KLASSISK FILOLOGI

Forprøve.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

1) Af Xenofons »Agesilaos«.

Ἀγησίλαος πόλεμον πρὸς Τισσαφέρην ἀράμενος ἐπειδὴ ἔαυ ὑπέφαινε συνήγαγε πᾶν τὸ στρατεύμα εἰς Ἐφεσον ἄσκησαι δὲ αὐτὸ βουλόμενος ἄθλα προὔθηκε καὶ ταῖς ἰππικαῖς τάξεσιν ἣτις κράτιστα ἰππεῦοι, καὶ ταῖς ὀπλιτικαῖς ἣτις ἄριστα σωμάτων ἔχοι. Ἐκ τούτου δὲ παρῆν ὄραν τὰ μὲν γυμνάσια μεστὰ τῶν ἀνδρῶν γυμναζομένων, τὸν δὲ ἰπποδρόμον ἰππέων ἰππαζομένων. Ἀξίαν δὲ καὶ ὅλην τὴν πόλιν ἐν ἧ ἦν θέας ἐποίησεν. Ἡ τε γὰρ ἀγορὰ μεστή ἦν παντοδαπῶν καὶ ὄπλων καὶ ἵππων, οἳ τε χαλκοτύποι καὶ οἳ τέκτονες καὶ οἳ σιδηρεῖς καὶ οἳ γραφεῖς πάντες πολεμικὰ ὄπλα κατασκευάζον ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἂν ἠγήσω πολέμου ἐργαστήριον εἶναι. Ἡγούμενος δὲ καὶ τὸ καταφρονεῖν τῶν πολεμίων ὥμην τινὰ ἐμβάλειν πρὸς τὸ μάχεσθαι, προεῖπε τοῖς κήρυξι τοὺς ὑπὸ τῶν ληστῶν ἀλισκομένους βαρβάρους γυμνοὺς πωλεῖν. Ὀρῶντες οὖν οἱ στρατιῶται λευκοὺς μὲν διὰ τὸ μηδέποτε ἐκδύεσθαι, πίονας δὲ καὶ ἀπόνους διὰ τὸ ἀεὶ ἐπ' ὄχημάτων εἶναι, ἐνόμισαν μηδὲν διοίσειν τὸν πόλεμον ἢ εἰ γυναιξὶ δέοι μάχεσθαι.

2) Af Ciceros tale mod Verres.

Planum facere multis testibus possum C. Verrem in Sicilia multis audientibus saepe dixisse se habere hominem potentem cuius fiducia provinciam spoliaret; neque sibi soli pecuniam quaerere sed ita triennium illud praeturae Siciliensis distributum habere ut secum praeclare agi diceret si unius anni quaestum in rem suam converteret, alterum patronis et defensoribus traderet, tertium illud uberrimum quaestuosissimumque annum totum iudicibus reservaret. Ex quo mihi venit in mentem illud dicere, quod apud M. Glabionem nuper cum in reiciendis iudicibus commemorassem intellexi vehementer populum Romanum commoveri, me arbitrari fore uti nationes exterae legatos

ad populum Romanum mitterent ut lex de pecuniis repetundis iudiciumque tolleretur; si enim iudicia nulla sint, tantum unum quemque ablaturum putant quantum sibi ac liberis suis satis esse arbitretur; nunc, quod ejus modi iudicia sint, tantum unum quemque auferre quantum sibi, patronis, advocatis, praetori, iudicibus satis futurum sit; hoc profecto infinitum esse; se avarissimi hominis cupiditati satis facere posse, nocentissimi victoriae non posse.

LATIN

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

1) Latinsk version.

Af Quintilians *Institutio Oratoria* (kapitlet om »extemporalis facilitas«).

Maximus studiorum fructus est et velut praemium quoddam amplissimum longi laboris ex tempore dicendi facultas, quam qui non erit consecutus mea quidem sententia civilibus officiis renuntiabit et solam scribendi facultatem potius ad alia opera convertet. Vix enim bonae fidei viro convenit auxilium in publicum polliceri quod praesentissimis quibusque periculis desit, ut intrare portum navis nisi lentibus ventis vecta non possit. Siquidem innumerabiles accidunt subitae necessitates vel apud magistratus vel constitutis de improvise iudiciis continuo agendi. Quarum si qua non dico cuicumque innocentium civium sed amicorum ac propinquorum alicui evenerit, stabitne mutus et salutarem petentibus vocem statimque si non succurratur perituris moras et secessum et silentium quaeret dum illa verba fabricentur et memoriae insidant et vox ac latus praeparetur? Quae vero patitur hoc oratio ut quisquam possit orator omittere casus? Quid cum adversario respondendum erit fiet? Nam saepe ea quae opinati sumus et contra quae scripsimus fallunt ac tota subito causa mutatur; atque ut gubernatori ad incursus tempestatum, sic agenti ad varietatem causarum ratio mutanda est. Quid porro multus stilus et assidua lectio et longa studiorum aetas facit si manet eadem quae fuit incipientibus difficultas? Periisse profecto confitendum est praeteritum laborem cui semper idem laborandum est.

2) Latinsk stil.

1. Relativsætninger.
2. Genitiv og ablativ anvendt ved angivelser af pris eller værdi.
3. Oversigt over de forskellige kategorier af talord og deres anvendelse og stilling i sætningen.

Det første spørgsmål ønskes besvaret forholdsvis udførligt (dog forventes der ikke en detaljeret omtale af modus i relativsætninger). Spørgsmål 2 og 3 kan besvares mere summarisk. Eksempler kan tages fra den første catilinariske tale af hvilken der vedlægges en tekstudgave.

HISTORIE

Som hovedfag.

(Gammel ordning):

- 1) Italiens økonomiske struktur og kulturelle forhold under højrenæssancen.
- 2) De politiske begivenheder i det danske monarki i tiden marts–november 1848 (begge måneder inklusive).
- 3) Dansk historieforskning og historieskrivning ca. 1730–ca. 1770.

Forprøve.

(Gammel ordning):

- 1) Den engelske kongemagts stilling 1688-1789.
- 2) Det danske landbrug og den danske bonde i det 15. århundrede.
- 3) En skildring af statens indtægter og udgifter og de synspunkter, der kan anlægges på statens finanspolitik.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

- 1) Der ønskes en diplomatarisk analyse af de aftrykte breve (foretaget på grundlag af den latinske tekst), samt en redegørelse dels for den almindelige anvendelse af og formerne for diplomer i europæisk middelalder, dels for sådanne diplomers enkelte bestanddele.

Uniuersis præsentis literas auditoris Inguarus dei gratia electus Roschil-
denis, salutem in domino sempiternam. Ne quilibet in causa sua propria ius
sibi dicat, aut si deliquerit, sine debita ultione euadet, inuentum est ab antiquis
et sapientibus, ut aliqui discreti eligantur, qui præsentibus, et aliis
locis solennibus: subditos regant: et unicuique faciant iustitiam exhiberi:
malos metu poenarum perterreant: et bonos ad benefaciendum exhortatione
præmiorum inducant. Quia nihil uideretur prodesse bonis oboedientia, et
humilitas, si contemptus et rebellio superbis et contumacibus non obesset.
quapropter significamus omnibus, et tenore præsentium declaramus, quod
nos damus aduocato nostro, et consulibus in Køpmannehaffnn, qui nunc sunt,
et qui pro tempore fuerint, plenam auctoritatem, et liberam potestatem ordi-
nandi, faciendi, ac statuendi omnia illa quæ utilitati, et honori eiusdem loci,
et inibi degentium uiderint expedire, ac pondera rerum uenialium constituendi,
et eadem taxandi, et maxime mensuram trafnsiæ, siue ceruisiæ Theotunicalis,
quæ hactenus propter negligentiam, et desidiam quorundam nimiam, sub
incerto, et diminutione non modica uendebatur, in detrimentum ementium,
et uendentium periculum aninarum. Et si quid per præfatos, aduocatum et
consules, circa eandem mensuram trafnsiæ nunc ordinatum est, et statutum,
uolumus hoc ab omnibus firmiter et inconcusse seruari, scientes pro certo,
quod si quis contra ordinationem prædictorum aduocati et consulum aliquid
in præmissis a[tt]e[m]ptare præsumpserit, uel ipsis spiritu superbiæ con-
traire, censuram ecclesiasticam, et poenam siue satisfactionem debitam, per
ipsos statutam aliquatenus non euadet. In cuius rei testimonium sigillum
nostrum præsentibus est appensum. Datum Hafniæ anno domini, m. cc. l
xxx. in die inuentionis sanctæ crucis.

(Ingvar, af guds nåde udvalgt til biskop i Roskilde, hilser alle, der hører
dette brev, evindeligt med Vorherre.

For at ikke nogen skal fælde dom i sin egen sag¹⁾ eller, hvis han forser
sig, skal undgå sin velfortjente straf, har vise mænd i fjerne tider fundet
på, at der skal vælges gode mænd til at forestå købstæder og andre større
samfund, herske over undersætter og lade enhver vederfares ret, skræmme
de slette ved frygt for straf og ved opmuntrende belønninger tilskynde de
gode til at handle rigtigt, eftersom lovlighed og ydmyghed ikke ville synes
at gavne de gode, dersom foragt og ulydighed mod lovene ikke var til skade
for de overmodige og genstridige. Derfor tilkendegiver vi over for alle og er-
klærer ved nærværende brev, at vi giver vor foged og rådmændene i Køben-
havn, både de nuværende og dem, der til enhver tid måtte være det, fuld
og fri magt og myndighed til at fastsætte, udføre og bestemme alt, som

synes dem at tjene til gavn og ære for nævnte sted og dets indvånere, til at fastsætte varenes vægt og vurdere dem og især målet for traveøl²⁾ eller tysk øl, som hidtil på grund af visse menneskers alt for stor forsømmelighed og ligegyldighed er solgt uden sikkert mål og med ikke ringe formindskelse til tab for køberne og til skade for sælgernes sjæle. Og hvad der bliver fastsat og bestemt af fornævnte foged og rådmænd om nævnte mål for traveøl, det ønsker vi overholdt fast og ubrydeligt af alle, idet de skal vide for vist, at dersom nogen drister sig til mod fornævnte fogeds og rådmænds bestemmelse at forsøge noget med hensyn til fornævnte eller gå imod det i hovmodets ånd, vil han ikke på nogen måde undgå kirkens straf og den bøde eller velfortjente erstatning, som de fastsætter. Til vidnesbyrd om dette er vort segl hængt under nærværende. Givet i København i det herrens år – –).

Waldemarus dei gracia dux Iucie omnibus presens scriptum cernentibus salutem in domino sempiternam. Constare uolumus presentibus et futuris, quod nos exhibitores presencium. dilectos nobis ciues Sleswicenses sub nostra pace et proteccione speciali recepimus defensandos, ipsos a solutione xl^a. marcharum/ que dicitur byggyald racione expeditionis. arængyald. arfkop. torghgyald. et a tholoneo³⁾ ubique infra ducatum nostrum. ac ab omnibus oneribus et seruiiciis nostris. quibus grauari poterint. uidelicet in caldariis/ culcedris. uel pottis. ad castrum ibidem per adu[oca]tum⁴⁾ regis qui pro loco et tempore ibidem preferit ab ipsis requirendis. nisi cum personaliter illac uenerimus exigentibus eorum fidelibus seruiiciis et deuotis. ipsisque in huiusmodi fidelitate nobis promissa et iurata firmiter persistentibus/ quamdiu memorata ciuitas in nostra possessione fuerit liberos dimittentes pariter et exemptos. Ac eciam hanc gratiam eis superaddimus specialem, ut ubicumque infra limites nostri ducatus negociandi causa cum suis uenerint mercaturis sicut tempore dilecti patris nostri. et progenitorum nostrorum temporibus liberam habeant facultatem emendi que uoluerint. et eadem libere quocumque uoluerint deferendi. prohibicione aliqua que in ducatu fieri possit non obstante. Uolumus insuper nichilominus et promittibus nos cum eisdem ciuibus omnia iura. leges et consuetudines que uel quas prius liberius habuisse dinoscuntur seruare illibata. sub gracia nostra districcius prohibentes ne quis aduocatorum nostrorum eorundem officialium. seu quisquam alius. super hiis libertatibus eisdem a nobis indultis ipsos audeat aliquatenus indebite molestare. Quod si quis ausu temerario attemptare presumserit nostram procul dubio. non effugiet ulcionem. In cuius facti testimonium et euidentiam pleniorum eisdem presentes litteras sigillo nostro contulimus roboratas. Datum anno domini m^o cc^o lxxx^o vi^o in die beati Andree apostoli.

(Valdemar, af Guds nåde hertug i Jylland, til alle, der ser dette brev, hilsen evindeligt med Gud.

Vi vil, at det skal være vitterligt for nulevende og tilkommende, at vi har taget nærværende brevisere, vore elskede borgere i Slesvig, under vor fred og særlige beskyttelse for at værne dem, idet vi – så længe som omtalte stad er i vor besiddelse – til løn for deres tro og hengivne tjeneste, og fordi de står fast ved den troskab, de har lovet og svoret os, erklærer dem for fri og undtagne at være for betaling af de 40 mark, der erlægges på grund af ledingen og kaldes bygæld, for arnegæld, arvekøb, torvegæld og for told overalt inden for vort hertugdømme og for alle byrder og tjenester til os, ved hvilke de kan besværes, nemlig idet de til borgeren sammesteds afkræves kedler, hynder og potter af kongens foged, som efter sted og tid står i spidsen sammesteds. Og vi giver dem yderligere den særlige nåde, at de overalt, hvor de kommer med deres varer for at drive handel inden for vort hertugdømmes

grænser, ligesom på vor kære faders tid og vore forfædres tid skal have uhindret adgang til at købe, hvad de vil, og til at udføre det købte, hvorhen de vil, uanset ethvert forbud, som måtte blive udstedt i hertugdømmet. Vi vil og lover fremdeles også, at vi i forholdet til samme borgere vil overholde ubeskåret al ret, og alle love og sædvaner, som de vides frit at have haft tidligere, idet vi under vor nåde strengt forbyder, at nogen af vore fogeder eller deres stedfortrædere eller nogen anden på nogen måde vover at besvære dem utilbørligt med hensyn til disse samme friheder, som vi har skænket dem. Hvis nogen i ubesindig forvoventhed drister sig til at forsøge det, vil han uden tvivl ikke undfly vor hævn. Til vidnesbyrd og fyldigere bevis har vi givet dem dette brev og bekræftet det med vort segl. Givet i det herrens år -- --).

1) Citat fra Codex irins civilis 1. I. C. III. 5. - 2) dvs. øl fra bryggerierne ved Travefloden i Lübeck. - 3) tholoneo = theloneo. - 4) adu[oca]tum aduentum *ms.*

2) Frankrig i det 12. århundrede politisk, økonomisk, socialt, kulturelt.

MUSIK

Som *hovedfag*.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

- 1) Den danske folkevis.
- 2) Der ønskes 1) en 4-stemmig udsættelse i streng stil af en vedlagt melodi (1) samt 2) en 4-stemmig fri udsættelse af en vedlagt melodi (2).
- 3) Der ønskes en 3-stemmig imiterende vokalsats over et vedlagt tema.

Forprøve.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Der ønskes en 2-stemmig fri udsættelse af en vedlagt melodi (1) og en 4-stemmig korallharmonisering af en vedlagt melodi (2).

Som *bifag*.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Der ønskes 1) en 4-stemmig fri udsættelse af en vedlagt melodi (1); og der ønskes 2) sat en overstemme i 5. arts kontrapunkt til en vedlagt cantus firmus (2).

RELIGIONSHISTORIE

Som *hovedfag*.

(Gammel ordning).

- 1) Religionshistorie: Blackfeetindianernes bæverkultur.
- 2) Nye testamente: Johannesevangeliet 8, 37-47 (incl.) oversættes og fortolkes.
- 3) Kirkehistorie: Reformationen i Sverige og Norge.
- 4) Dogmatik: En fremstilling af problemet Guds nåde og menneskets frihed og nogle af hovedpunkterne i dets historie.

Forprøve.

(Ny ordning, i henhold til den trykte betænkning, 1946):

Kirkehistorie: Frankerrigets kirkehistorie til og med Karl den Store.

β. Ved det matematisk-naturvidenskabelige fakultet.

Vinteren 1947-48:	Der	indstillede sig	6,	6	fuldendte	eksamen.
Sommeren 1948:	—	—	—	10,	9	—
Ialt indstillede sig			16,	15	fuldendte eksamen.	

Af disse fik 1 første karakter med udmærkelse, 13 første karakter og 1 anden karakter.

Hovedfag: Matematik.

Vinteren 1947-48.

Andersen, Christian Jørgen (1942).....	6,51 første
Lund, Karen Ellen Martha Elisabet (1942).....	7,57 første m. udm.
Mortensen, Erik (1942)	6,91 første

Sommeren 1948.

Molbo, Erik (1941)	6,80 første
Petersen, Børge Brenneche (1941).....	6,63 første

Hovedfag: Fysik.

Vinteren 1947-48.

Andersen, Arne Kai (1940)...	6,21 første
Jordt, Hans Jørgen (1941) ...	6,58 første

Sommeren 1948.

Carlsen, Frits Einar (1941) ...	6,66 første
Hansen, Bjarne Ingolf Rydahl	5,53 anden

Hovedfag: Kemi.

Sommeren 1948

Nygaard, Børge (1942).....	6,84 første
----------------------------	-------------

Hovedfag: Naturhistorie og geografi.

Vinteren 1947-48.

Mariegaard, Anton (1939)	6,51 første
-------------------------------	-------------

Sommeren 1948.

Danvig, Uffe Alfred Morten (1941).....	6,25 første
Højvert, Poul (1939)	6,27 første
Knudsen, Knud Svend (1939).	7,33 første
Wolthers, Per Leegaard (1938)	6,30 første

Skriftlige opgaver.

MATEMATIK

Vinteren 1947-48.

Forprøven.

I.

(I). Med R_1 og R_2 betegnes to vektorrum bestående af q -dimensionale vektorer, og med R betegnes mængden af alle de q -dimensionale vektorer, der kan skrives som sum af en vektor tilhørende R_1 og en vektor tilhørende R_2 .

1. Undersøg, om R er et vektorrum.
2. Find maksimalgraden n af R udtrykt ved maksimalgraderne n_1 og n_2 af R_1 og R_2 , når R_1 og R_2 kun har nulvektoren fælles.

(II). Undersøg, for hvilke værdier af den reelle parameter x det uegentlige integral

$$I(x) = \int_1^{\infty} \frac{4 dt}{4t^2 - x}$$

er konvergent, og angiv dets værdi i tilfælde af konvergens.

(III). Det antages givet, at funktionen $\varphi(x)$ er defineret og differentiabel for $-\infty < x < \infty$, og at differentialligningen

$$y(\varphi'(x) + y) dx + (\varphi(x) + 2yx) dy = 0$$

har den rette linie

$$y + x = 0$$

som integralkurve. Bestem $\varphi(x)$ og bestem en ligning mellem x og y , der fremstiller den integralkurve, som tangerer linien $x = 1$.

II.

(I). Gør rede for, at det er muligt at afgrænse et område Ω omkring punktet $(1, 0, a)$, hvor a er et vilkårligt reelt tal, således, at ligningerne

$$(1) \quad x(y + z^2) + 3y^3z^2 = a^2 \quad \text{og} \quad xz - yz^2 = a$$

indenfor dette område fremstiller en differentiabel bue, og bestem a således, at buens tangent i punktet $(1, 0, a)$ er parallel med planen $x - 3y = 3$.

Gør yderligere rede for, at man for $a \neq 0$ kan afgrænse Ω således, at ligningerne (1) indenfor Ω bestemmer x og z som to gange differentiable funktioner

$$x = f(y), \quad z = g(y)$$

af y , og bestem for $a = 1$ funktionerne $f(y)$ og $g(y)$ på nær fejl, som er $o(y^2)$.

(II). Der er givet to keglesnitsflader med ligningerne $y^2 = xz$ og $z^2 = y$ i sædvanlige retvinklede koordinater.

1. Angiv fladernes art og deres beliggenhed i forhold til koordinatsystemet.
2. Fladerne skærer hinanden i en ret linie og en rumkurve. Angiv denne linie, og find en parameterfremstilling for kurven med $z = t$ som parameter.
3. Find ligningen for kurvens oskulationsplan i det til parameterværdien t svarende punkt.
4. Vis, at oskulationsplanerne i tre kurvepunkter P_0, P_1 og P_2 svarende til de indbyrdes forskellige parameterværdier $t_0 = 0, t_1$ og t_2 har eet punkt fælles, og at dette ligger i den ved punkterne P_0, P_1, P_2 bestemte plan.

III.

I en plan π er bevægelsen af en stiv ligesidet trekant ABC med siden a styret ved, at A glider langs en ret linie l , der er fast i π , og B ved en stiv stang OB af længden a er forbundet med et fast punkt O på l . Stangen OB kan dreje sig om O og i forhold til trekant ABC om B . Idet Planen π og linien l tænkes orienteret, betragtes kun sådanne stillinger, hvor vinklen $\Theta = (l, \vec{OB})$ tilfredsstillende uligheden $0 \leq \Theta < \frac{\pi}{2}$. Det antages, at punkterne O

og C ligger på forskellig side af AB , når $0 < \Theta < \frac{\pi}{2}$.

1. Konstruer det øjeblikkelige drejningspunkt for trekant ABC , når $AO = \frac{5}{4}a$, og konstruer tillige hastighederne af B, C og tyngdepunktet G for ΔABC ,

- når A 's hastighed er rettet mod O og har størrelsen $\frac{1}{4}a$. Angiv trekant ABC 's øjeblikkelige vinkelhastighed, når B har farten v . Bestem den faste og den rullende polkurve ved den bevægelse, trekant ABC udfører, når θ vokser monotont fra 0 til $\frac{\pi}{2}$, og gør rede for den bevægelse, som punktet C herved udfører.
2. Trekant ABC tænkes nu homogent belagt med en masse m og stangen OB homogent belagt med en lige så stor masse m . Endvidere tænkes planen π at være en fast lodret plan og l at være en glat, nedad rettet linie deri. Forbindelserne ved O og B tænkes gnidningsfrie. Systemet holdes ved hjælp af en vandret, vægtløs snor, der forbinder C med et under O beliggende punkt af l , i ligevægt i en stilling, hvor BC er lodret. Bestem snorspændingen og reaktionerne i A og O .
3. Ligevægten bringes nu til ophør derved, at snoren klippes over, hvorefter systemet bevæger sig under tyngdens indflydelse. Find farten af C i det øjeblik, da B når l , og find det bevægelsesmængdemoment med hensyn til O , som systemet i samme øjeblik har.
(Inertimomentet af trekant ABC m. h. t. en akse gennem G vinkelret på trekantens plan er $\frac{1}{12}ma^2$).

Lærerprøven.

I.

Gør i enkeltheder rede for konstruktionen af en for alle x defineret kontinuert funktion, som ikke er differentiabel for nogen værdi af x .

II.

Vis, at der i mængden af alle polyedre P findes en og kun een positiv funktion $f(P)$, som har samme værdi for kongruente polyedre, er additiv, og for en enhedstærning har værdien 1.

Hovedpunkterne bør træde klart frem. Enkeltheder medtages i det omfang, tiden tillader.

Fagprøven.

1) Idet m og n er positive hele tal og $m < n$, skal det (ved residueregning) vises, at

$$\int_{-\infty}^{\infty} \frac{x^{2m}}{1+x^{2n}} dx = \pi \frac{\pi}{n \sin \frac{(2m+1)\pi}{2n}}.$$

2) Idet a er et givet positivt helt tal, skal man finde det positive hele tal $b = b(a)$, for hvilket

$$b^2 \leq 1 + a + a^2 + a^3 + a^4 < (b+1)^2.$$

(Hæft opmærksomheden ved »store« Værdier af a , og skeln mellem a lige og a ulige).

Vis dernæst, at 3-talsystemet er det eneste talsystem, hvori tallet 11111 (altså det femcifrede tal, hvis cifre alle er 1) er et kvadrattal.

3) Vis, at den kvadratiske kongruens

$$2x^2 + 12x \equiv 2008 \pmod{601}$$

ingen løsning har.

Sommeren 1948.

Forprøven.

I.

(I). Reducer hver af de kvadratiske former

$$F(x, y, z) = 3x^2 + 3y^2 + 5z^2 + 2xy - 2xz - 2yz$$

og

$$\Phi(x, y, z) = 6x^2 + 17y^2 + 6z^2 - 4xy + 8xz - 4yz$$

fuldstændigt, og eftervis, at en af søjlevektorerne i matricen hørende til en ortogonal substitution, der reducerer $F(x, y, z)$, er ortogonal til en af søjlevektorerne i matricen hørende til en ortogonal substitution, der reducerer $\Phi(x, y, z)$.

Bestem dernæst en egentlig ortogonal substitution, som fører $F(x, y, z)$ over i en form

$$ax^2 + by^2 + cz^2 + 2dyz$$

og $\Phi(x, y, z)$ over i en form

$$\alpha x^2 + \beta y^2 + \gamma z^2 + 2\epsilon xz,$$

og find de værdier, af a, b, c og d , der fremkommer, når den fundne substitution anvendes på $F(x, y, z)$.

(II). Vis, at kvadranten bestående af alle punkter (u, v) , for hvilke $0 \leq u, 0 < v$, ved det differentiable funktionspar

$$\begin{aligned} x &= v^2 \sinh u \\ y &= v^2 \cosh u \end{aligned}$$

afbildes entydigt på vinkelrummet bestående af alle punkter (x, y) , for hvilke $0 \leq x < y$.

Bestem dernæst den punktmængde R i kvadranten $0 \leq u, 0 < v$, der afbildes i den ved ulighederne

$$0 \leq x, 0 < y, y^2 - x^2 \leq 1, x \sqrt{2} \leq y,$$

afgrænsede punktmængde ω i xy -planen.

Gør endelig rede for, at planintegralet

$$\int_{\omega} \frac{y-x}{(y+x)(1+y^2-x^2)} d\sigma$$

eksisterer, og find dets værdi.

II.

(I). Gør rede for, at en på hele den reelle akse, $-\infty < x < \infty$, defineret funktion $f(x)$, som er kontinuert, og som tilfredsstiller ligningen

$$(*) \quad f(x) + \sin x = \int_0^x (t-x) f(t) dt, \quad -\infty < x < \infty,$$

er to gange differentiable for $-\infty < x < \infty$ (iøvrigt vilkårlig ofte differentiable) og bestem derpå $f(x)$ således, at (*) er opfyldt.

(II). Der ønskes givet et bevis for følgende sætning vedrørende en i et område ω i xy -planen defineret funktion $F(x, y)$ og et indre punkt (x_0, y_0) i ω :
 Når

1) $F(x, y)$ har kontinuerte partielle afledede $F'_x(x, y)$ og $F'_y(x, y)$ i ω ,

2) $F(x_0, y_0) = 0$, $F'_y(x_0, y_0) \neq 0$,

er det muligt at afgrænse et rektangel $R_0(x_0 - \delta \leq x \leq x_0 + \delta, y_0 - b \leq y \leq y_0 + b)$ tilhørende ω , således at

a) ligningen $F(x, y) = 0$ for ethvert x i intervallet $x_0 - \delta \leq x \leq x_0 + \delta$ har netop en løsning $y = f(x)$ i intervallet $y_0 - b \leq y \leq y_0 + b$,

b) funktionen $f(x)$ er differentiabel med en kontinuert differentialkvotient.

Undersøg dernæst, om den sætning, der fremkommer, når 1) erstattet med

1') $F(x, y)$ er kontinuert i ω og har i ω en partiel afledet $F'_y(x, y)$, der er kontinuert i punktet (x_0, y_0) ,

og b) erstattes med

b') funktionen $f(x)$ er kontinuert,

medens sætningen iøvrigt lades uændret, er rigtig.

III.

(I). I sædvanlige retvinklede koordinater i rummet er givet to punkter P_1 og P_2 med koordinaterne $(4, -2, 4)$ og $(2, 10, 0)$.

1. Bestem tallet k således, at ligningen

$$x - 2y + z = k$$

fremstiller en plan π gennem midtpunktet M af P_1P_2 .

2. Find længden af projektionen af P_1P_2 på π .

3. Find en ligning, der fremstiller den omdrejningscylinderflade F , der går gennem P_1 , og hvis akse går gennem M vinkelret på π .

4. Find koordinaterne til det punkt på skæringskurven mellem π og F , som har størst z -koordinat.

(III). Et stift legeme, som består af en homogen cirkelskive med masse m og radius r og en homogen stang OA af længden $2r$ og ligeledes med massen m , ligger i en lodret plan og kan gnidningsfrit dreje sig om en vandret akse gennem cirkelens centrum O . En vægtløs, ustrækkelig snor er delvis viklet om skiven og har sit frie stykke BC lodret. I forlængelse af BC fører en vægtløs, elastisk snor CD , som antages at følge Hooke's lov, lodret ned til et fast punkt D . Den vinkel, som OA danner med den lodret opadgående retning betegnes med θ .

Systemet er i ligevægt, når $\theta = \frac{\pi}{2}$, og ligeledes har man et system i ligevægt,

når $\theta = \frac{5\pi}{6}$, og der til stangen i A er fæstnet en partikkel med massen $\frac{7}{6}m$.

Vis, at når DC har sin naturlige længde, er OA lodret.

Den sidstnævnte ligevægstilstand, hvor $\theta = \frac{5}{6}\pi$, bringes til ophør derved,

at partiklen i A fjernes, og den påfølgende bevægelse betragtes.

1. Find vinkelhastigheden $\dot{\theta}$ og vinkelaccelerationen $\ddot{\theta}$ udtrykt ved θ .

2. Bestem trykket mod aksen i startøjeblikket, umiddelbart efter at partiklen er fjernet.

Lærerprøven.

I.

Gør rede for nogle behandlinger af vinklens tredeling i den græske matematik, beroende på højere kurver, samt for Descartes' behandling af opgaver af tredje og fjerde grad ved passer og lineal i forbindelse med en fast parabel.

II.

Indførelse af de komplekse tal ud fra de reelle tal.

Fagprøven.

I.

1. Find en primitiv rod mod. 19 og opstil den tilsvarende indekstabel.
2. Angiv alle primitive rødder mod. 19.
3. Angiv de eksponenter, hvortil tallene 1, 2, . . . , 18 hører mod. 19.
4. Løs hver af kongruenserne $27x \equiv 17 \pmod{19}$, $13x \equiv 103 \pmod{57}$, $2x^2 \equiv 3 \pmod{19}$.
5. Find alle med 5 delelige hele tal, hvis femte potens har formen $12 + 19d$.

II.

Formuler og bevis Eisensteins irreduktibilitetskriterium.

Vis dernæst, at hvis et polynomium

$$f(x) = a_n x^n + \dots + a_1 x + a_0$$

med hele koefficienter for et primtal p opfylder betingelserne

$$p \nmid a_n, p \nmid a_k, p \mid a_i \text{ for } 0 \leq i < k, p^2 \nmid a_0,$$

da har $f(x)$ en (over de rationale tals legeme) irreduktibel divisor af grad $\geq k$.

FYSIK

Vinteren 1947-48.

Forprøven.

I.

1) En ligearmet vægt med armlængden l har en vægtbjælke med massen V , hvis tyngdepunkt i ligevægtsstillingen ligger a cm under drejningsaksen. Denne er parallel med og liggende i plan med drejningsakserne for de to skåle. Hver skål har sammen med sin belastning massen m . Man skal finde svingningstiden T for vægten, når vægtbjælkens inertimoment om drejningsaksen er I .

I den ene af skålene er massen m fordelt således, at $\frac{1}{2}m$ er ophængt i en (vægtløs) snor h cm over selve skålfladen. Mens vægten befinder sig i ligevægtsstillingen, klipper man uden at støde til vægten snoren over, således at $\frac{1}{2}m$ falder ned på skålfladen. Idet man forudsætter, at vægten kun har nået at fjerne sig forsvindende lidt fra sin ligevægtsstilling i den korte faldtid, skal man finde vægtens vinkelhastighed ω_1 umiddelbart før stødet, samt dens vinkelhastighed ω_2 umiddelbart efter stødet. Det forudsættes, at dette er uelastisk.

2) En kugle med radius a cm bevæger sig med hastigheden v_0 i en vædske med massefylden ρ . Idet det forudsættes, at vædskens hastighed omkring

kuglen stemmer overens med det teoretiske potentialfelt, der frembringes ved en dipol-kilde, skal man finde hastigheden v af en vædskepartikel i en afstand r fra kuglecentret i en retning, der danner vinklen θ med hastigheden v_0 . Beregn heraf den samlede kinetiske energi E i vædsken.

3) Et system består af 1 mol af en ideal toatomig luftart ved 0°C og 1 atmosfære, der befinder sig i en cylinder med forskydeligt stempel, samt af et fast legeme ved $t^\circ \text{C}$ med massen m og varmekapaciteten c . Systemet bringes på reversibel måde til den fælles temperatur 0°C ved følgende processer: først sammentrykkes luften adiabatisk til temperaturen $t^\circ \text{C}$, hvorved der tilføres den Arbejdet A kgm. Cylinderen sættes derpå i blivende varmeledende forbindelse med det faste legeme. Idet man lader luften udføre arbejde, vil dens og det faste legemes fælles temperatur aftage, og man fortsætter hermed, indtil denne er blevet 0°C . Find det herved af luften udførte arbejde A_2 kgm. Find desuden luftens tryk p Atmosfærer i sluttilstanden. Man ser ved regningerne bort fra cylinderens varmekapacitet.

Hvor intet andet er angivet, er de opgivne størrelser i c-g-s-systemet.

II.

Opgave 1.

En spole med 100 vindinger, hver af arealet 30 cm^2 , har selvinduktionskoefficienten $L = 2 \cdot 10^{-3}$ henry. Dens ender er forbundet til belægningerne af en kondensator med kapaciteten 1000 cm . Spolen anbringes i et magnetisk vekselfelt, hvis magnetiske induktion svinger sinusformet mellem værdierne plus og minus 10 gauss, og med en frekvens, der kan varieres. Induktionslinierne er vinkelrette på hver vindings plan. Kredsens effektive modstand er 50 ohm .

- Ved hvilken frekvens ν_0 er kredsens impedans mindst, og hvor stor er denne impedans $Z_{\min}$?
- Hvor stor er den inducerede E.M.K.'s effektivværdi E i dette tilfælde?
- Hvor stor er den effektive strømstyrke I og svingningernes energi W i dette tilfælde?
- Idet den inducerede E.M.K.'s effektivværdi holdes konstant, forøges frekvensen, indtil energien i svingningskredsen er $\frac{1}{2} W$. Find den nye frekvens ν og forskellen $\nu - \nu_0$.

Opgave 2.

En kugleformet mælkeglas-lampe med radius 5 cm , hvis lysstyrke i alle retninger er 100 ls , er anbragt $1,5 \text{ m}$ over et vandret bord.

- Find belysningen på bordet i et punkt lodret under lampen.
- Find belysningen på bordet $1,5 \text{ m}$ til siden for dette punkt.
- Find den fra lampen udsendte lysstrøm.
- Find lampens lystæthed.
- Find lystætheden af et stykke hvidt papir med (diffus) refleksionsevne 80% , når det er anbragt på bordet lige under lampen.
- Find den lysstrøm, der rammer papiret, når dette er kvadratisk med kantlængden 10 cm .

Alle talregninger ønskes gennemført.

Tilladte hjælpemidler: logaritmetabel og regnestok.

Fagprøven.

Lysets polarisation.

Sommeren 1948.

Forprøven.

I.

1) En snurre består af en homogen cirkulær skive siddende på midten af snurreaksen (figuraksen), der står vinkelret på skiven gennem dennes centrum O . Find snurrens inertimoment I_0 omkring figuraksen, idet skivens radius er a , og dens samlede masse er M . Figuraksens tykkelse betragtes som forsvindende, dens længde og masse er valgt således, at inertieffekten om O er en kugle.

Snurren tænkes anbragt i en gnidningsfri og masseløs cardansk ophængning, således at den er understøttet i sit tyngdepunkt O . Dens bevægelse i begyndelsestilstanden består alene af en hurtig rotation med vinkelhastigheden ω_0 omkring figuraksen, som tænkes vandret. Pludselig modtager figuraksen et lodret stød ovenfra, ved at en massedel m , der har været ophængt h cm over aksens, efter et frit fald rammer denne i en afstand l cm fra tyngdepunktet, hvorefter m glider bort fra aksens med forsvindende hastighed. Man skal for den ved stødet fremkaldte nutation angive den lille vinkel φ , som figuraksen efter stødet danner med rotationsaksens. Tegn en skitse af $\bar{D}$ -aksens, $\bar{\omega}$ -aksens og figuraksens (med antydet stødsted og snurreksive) set lodret ovenfra, dels før og dels umiddelbart efter stødet.

Hvis man i stedet for at lade massen m falde ned på aksens havde anbragt den permanent på denne i afstanden l fra tyngdepunktet, kunne der være fremkommet en regulær vandret præcessionsbevægelse af figuraksens med vinkelhastigheden p omkring en lodret akse. Find p .

2) 1 mol af en ideal luftart med molekularvarmen $C_v = 6 \text{ cal/Grad.Mol}$ udfører følgende 3 reversible processer:

Fra begyndelsestemperaturen T_1 og trykket p_1 sammentrykkes luften adiabatisk til trykket $p_2 = 16 p_1$ og temperaturen T_2 .

Derefter opvarmes den ved konstant holdt tryk p_2 til temperaturen T_3 .

Endelig føres den ved adiabatisk udvidelse tilbage til begyndelsestemperaturen T_1 , hvorved den får trykket p_4 .

Idet p_1 , T_1 og T_3 forudsættes kendte, skal man finde T_2 og p_4 samt det samlede arbejde, A kJm, som luften ialt har udført ved processerne.

3) Idet lyd hastigheden i vand sættes til 1400 m/sec , skal man finde den maksimale trykamplitude Δp_0 og den maksimale forskydningsamplitude s_0 i en plan tonebølge af frekvensen 1000 sec^{-1} i vand, når dens fysiske lydintensitet er $10^{-3} \text{ Watt/cm}^2$.

II.

Opgave 1.

En 25 cm lang permanent stangmagnet har polafstanden 20 cm og det magnetiske moment $M = 20.000$ magn. stat. enh. Vinkelret på dens akse og 50 cm fra dens midtpunkt er anbragt en lille flad spole med 50 vindinger, 5 cm i diameter.

- Find fluxen af induktionslinierne gennem en vinding.
- Spolen forbindes med et ballistisk galvanometer, så kredsens modstand er 300 ohm. Hvor stor en elektricitetsmængde passerer galvanometret, når stangmagneten hurtigt forskydes 50 cm i akseretningen bort fra spolen?
- Op ad spolen lægges en anden spole. Når der i denne slutes en strøm på 0,1 amp., giver galvanometret samme udslag som ved magnetens flytning. Find spolernes gensidige induktionskoefficient i henry.

Opgave 2.

En fotocelle består af en 10 cm^2 stor, plan katode med baryumoverflade (løsrivelsesarbejde $W_1 = 2,5 \text{ eV}$). Anoden er et platin-trådnet (løsrivelsesarbejde $W_2 = 5,4 \text{ eV}$), parallelt med katoden i 1 cm afstand. Begge er anbragt i en udpumpet kvartsbeholder, og katoden bestråles gennem trådnettet med stråling af bølgelængden $2537 \text{ \AA}$.

- Hvilken maksimal kinetisk energi har de udsendte elektroner?
- Find kontaktpotentialforskellen (i volt) mellem elektroderne, og angiv, hvilken af dem der er den positive, hvis de er forbundet udvendigt med en kobbertråd.
- I den ydre ledning indskydes en spændingsdeler, så man kan give elektroderne vilkårlig spændingsforskel. Tegn en skitse af opstillingen. Hvor mange volt skal spændingsdeleren indstilles på, når fotocellens elektroner netop skal være forhindret i at nå over til anoden?
- Hvor stor bliver strømmen i fotocellen (i amp.), når anodespændingen er stor nok til at trække alle elektroner over, bestrålingen på cellen er $100 \text{ erg. pr. cm}^2 \text{ pr. sec.}$, trådnettet skygger for 50% af katodeoverfladen, og $\frac{1}{10}$ af de lyskvanter, der rammer katoden, udløser hver en elektron?

Elektronens ladning: $4,80 \cdot 10^{-10} \text{ el. stat. enh.}$

Plancks konstant: $6,62 \cdot 10^{-27} \text{ erg} \cdot \text{sec.}$

Alle talregninger ønskes gennemført.

Tilladte hjælpemidler: Logaritmetabel og regnestok.

Fagprøven.

α -partiklers gennemgang gennem stof.

ASTRONOMI

Vinteren 1947–48.

Forprøven.

Sirius har koordinaterne

$$\alpha = 6^{\text{h}}42^{\text{m}}5^{\text{s}}.4$$

$$\delta = -16^{\circ}38'.61$$

Beregn dens højde og azimut for observatoriet i København den 10. januar 1948 for tidspunktet kl. $22^{\text{h}}30^{\text{m}}20^{\text{s}}.5$ mellemeuropæisk tid. Stjernetid i middelmidnat i Greenwich for denne dag er $7^{\text{h}}13^{\text{m}}44^{\text{s}}.4$, og observatoriet har de geografiske koordinater:

Østlig længde fra Greenwich = $0^{\text{h}}50^{\text{m}}18^{\text{s}}.7$.

Nordlig bredde = $55^{\circ}41'.21$.

Femcifret regning.

Hjælpemidler:

- 5-cifret logaritmetabel
- Tabel til forvandling af tider
- De sfærisk-trigonometriske grundformler.

Sommeren 1948.

Forprøven.

Beregn under hensyn til refraktionen tiden (mellemeuropæisk tid) for en stjernes opgang og nedgang for Københavns observatoriums horisont en dag, da stjernetid i middelmidnat i Greenwich er

$$\theta_0 = 22^{\text{h}}40^{\text{m}}15^{\text{s}}.1$$

Stjernens rektascension og deklination er:

$$\alpha = 19^{\text{h}}48^{\text{m}}17^{\text{s}}.1$$

$$\delta = +8^{\circ}43'.90$$

Københavns observatoriums geografiske koordinater er:

Længde $50^{\text{m}}18^{\text{s}}.69$ øst f. Greenwich

Bredde $+55^{\circ}41'.21$

Horisont-refraktionen antages lig $35'.00$.

Femcifret regning.

Hjælpemidler:

1. Femcifret logaritmetabel.
2. Tabel til forvandling af tider.
3. De sfærisk-trigonometriske grundformler.
4. De sfærisk-trigonometriske differentialformler.

KEMI

Vinteren 1947-48.

Forprøven.

1. Hvor stort et rumfang brint, tørret med svovlsyre og målt ved 20°C og 770 mm, kan udvikles ved elektrolyse af fortyndet svovlsyre med en strøm på 2 ampere i 2 timer?
2. Beregn ækvivalentledningsevnen (ledningsevnen af et gramækvivalent) af K_2SO_4 ved 25° af følgende data:
Modstanden af 0,00250 molær K_2SO_4 i et bestemt ledningsevnekar ved 25° fandtes = 326 ohm, og modstanden af 0,0200 molær KCl under samme betingelser = 82,4 ohm. Den specifikke ledningsevne af 0,0200 molær KCl ved 25° er $0,00277\text{ ohm}^{-1}$.
3. Påpeg nogle ligheder mellem forbindelser af grundstofferne i hoved- og undergruppen i 6. gruppe i det periodiske system. Påpeg ligheder mellem undergruppens grundstoffer (specielt det første) og grundstoffer fra andre grupper af det periodiske system.
4. Angiv konstitutionsformler for $\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_3$, $\text{H}_2\text{S}_4\text{O}_6$, H_2SO_5 og $\text{H}_2\text{S}_2\text{O}_8$.
5. En opløsning indeholder aluminium- og calciumioner, som man ønsker at udfælde hver for sig som uopløselige forbindelser.
Hvilke fældningsmidler kan f. eks. anvendes?
6. Angiv en fremstillingsmåde for fenylyl-æthyl-keton. Hvilke forbindelser dannes af denne forbindelse 1) ved oxydation, 2) ved reduktion, 3) ved omsætning af CH_3MgI og hydrolyse, 4) ved omsætning med hydroxylamin og reduktion af den dannede forbindelse, 5) ved omsætning med PCl_5 , 6) ved omsætning med HCN og hydrolyse af det dannede produkt.
Er der nogle af de dannede forbindelser, der optræder i stereoisomere former?

Logaritmetabel og regnestok må benyttes.

Lærerprøven.

1. a) Forklar, hvad man forstår ved en stødpudeblanding og gør ved hjælp af massevirkningsloven rede for stødpudevirkningen. Anfør nogle eksempler på stødpudeblandinger og deres anvendelse.
b) Beregn den ændring i brintionkoncentrationen, der indtræder, når man til en opløsning, der er 0,1 n både med hensyn til eddikesyre og natriumacetat, sættes 1/1000 rumfang 1 n saltsyre.
2. Gør rede for de forhold, der er bestemmende for valg af indikator ved en syre-base-titrering.
Ingen hjælpemidler må benyttes.

Sommeren 1948.

Forprøven.

1. Atomerne af grundstofferne X, Y, Z, X', Y' og Z', der er ordnede efter stigende atomnummer, indeholder henholdsvis 2, 2, 2, 5, 7 og 1 valenselektron. I næstøverste niveau har de henholdsvis 8, 14, 18, 18, 18 og 8 elektroner. Hvilke er metalloider og hvilke metaller (lette eller tunge)? Angiv formlerne for de simpleste ioner af disse grundstoffer. Hvilke danner farvede ioner? Hvilke af metalionerne har størst tilbøjelighed til kompleksdannelse? Hvilket af hydroxyderne er den stærkeste base?
2. En blanding angives at kunne indeholde følgende salte:
 SnCl_2 ; $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$; KHSO_4 ; $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$; Hg_2Cl_2 ; FeSO_4 ; $\text{Ba}(\text{NO}_3)_2$
Ved behandling med vand giver den en grøn opløsning og et hvidt bundfald, som frafiltreres. Dette hvide bundfald påvirkes ikke synligt af ammoniak. Den grønne opløsning giver ved tilsætning af NaOH et bundfald, som opløses i overskud af NaOH + brintoverilte under dannelse af en gul opløsning. Hvilke salte fandtes i blandingen?
3. For fosforsyre er $\text{pK}_1 = 2,1$, $\text{pK}_2 = 7,2$ og $\text{pK}_3 = 12,3$. Hvad er pH-værdien i en opløsning, der indeholder 1 mol KH_2PO_4 og 1 mol Na_2HPO_4 i 1 liter vand? Hvad bliver pH-værdien af opløsningen ved tilsætning ad a. $\frac{1}{2}$ mol natriumhydroxyd eller b. $\frac{1}{2}$ mol saltsyre?
4. En ester, hvis molekylvægt er 130, giver ved hydrolyse en syre (A) og en alkohol (B). Syren danner et sølvsalt, som indeholder 59,6 % sølv ($\text{Ag} = 107,8$). Oxydation af alkoholen B giver en forbindelse (C), som ikke reducerer ammoniakalsk sølwnitrat, men danner en oxim, som indeholder 16,1 % kvælstof. Angiv navn og konstitutionsformel for esteren.
5. Angiv reaktionsformler for fremstilling af p-aminobenzoesyre-æthylester ud fra toluol.
Regnestok og logaritmetabel må benyttes.

Lærerprøven.

Gør rede for hvad man forstår ved og hvorledes man bestemmer elektrolytiske ioners overføringstal. Giv dernæst en fremstilling af teorien for koncentrationselementer og beskriv brintelektroden og dens anvendelse.

Ingen hjælpemidler må benyttes.

Fagprøven.

Polyener.

NATURHISTORIE OG GEOGRAFI

Vinteren 1947-48.

Eksamens 1ste del.

Efter kgl. anordning af 16. juli 1943.

Zoologi: De tre forelagte dyreformer (skorpion, bænkebidder, machilis) beskrives i henseende til ydre morfologi, bestemmes til gruppe, hvorefter der i korte træk gøres rede for de tre pågældende gruppers stilling i systemet.

Botanik: Giv en oversigt over generationsskifte og faseskifte (skifte mellem haploid og diploid tilstand eller mellem eenkerne- og parkernemycelium) hos brunalger og ascomyceter.

Geografi: Sveriges vandløb og søer.

Geologi: 1) De udleverede bjergarter (A og B) beskrives og bestemmes, og der gøres rede for deres dannelsesmåde. 2) Redegør for princippet: mineralfacies hos de metamorfoserede bjergarter. 3) De udleverede forsteninger (C og D) beskrives og bestemmes til slægt med angivelse af deres geologiske forekomst og formodede stilling i det zoologiske system. 4) De philocæne og præ-glaciale dannelser i Danmark.

Eksamens 2den del.

Efter kgl. anordning af 5. april 1935.

Zoologi: Tændernes bygning og dannelse hos mennesket.

Botanik: 1) Hvad forstås ved bestøvning? 2) Hvad forstås ved selv-, fremmed- og krydsbestøvning? 3) Hvad forstås ved dikogami og heterostyli? Eksempler. 4) Hvad forstås ved selvsterilitet? Eksempler. 5) I hvilke tilfælde er selvbestøvning udelukket? 6) I hvilke tilfælde er selvbestøvning obligat? Eksempler.

Geografi: Skotland. Kort uden navne medfølger.

Geologi: Københavns geologi. Plantefysiologi med genetik: Flere alternative gener (multiple alteter).

Zoofysiologi:

- 1) Hvorledes sættes pankreas' sekretionsmekanisme i gang?
- 2) Hvad er K-vitaminets betydning?
- 3) Hvad skyldes dykkersyge?
- 4) Hvorpå beror presbyopi?
- 5) Hvad er parathyreoideas funktion?
- 6) Hvilke forhold taler for, at absorptionen i tarmen er en aktiv proces? (En noget udførligere fremstilling ønskes).

Efter kgl. anordning af 16. juli 1943.

<p><i>Zoologi:</i> <i>Botanik:</i> <i>Geologi:</i> <i>Zoofysiologi:</i> <i>Geografi:</i></p>	}	<p>Samme opgaver som ved eksamens 1ste del efter kgl. anordning af 5. april 1935.</p>
--	---	---

Kulturgeografi: Risavlens geografi.

Eksamens 3die del.

Hovedfag: *Geografi*.

Større skriftlige opgave:

Der ønskes en udredning af nogle faktorer, som influerer på transeane luftruters forløb med særlig hensyntagen til den transatlantiske trafik.

Mindre skriftlige opgave:

Flyvningens betydning for den geografiske forskning.

Sommeren 1948.

Eksamens 1ste del.

Efter kgl. anordning af 16. juli 1943.

Zoologi: De forelagte muslingeskaller (østers, vandmusling, flodperlemusling) beskrives og bestemmes så vidt mulig til art. Der gøres rede for de pågældende muslingers forplantningsforhold og forekomst i Danmark i løbet af kvartærtiden.

Botanik: Enzymer.

Geografi: Samme opgave som ved 2. del, se nedenfor.

Geologi:

1. Den udleverede bjergart beskrives og bestemmes, og der gøres rede for dens oprindelse og dannelse.
2. Redegør for det normale seismogram og de oplysninger, det giver os om opbygningen af jordskorpen og jordens indre.
3. Kridtformationens udvikling i Danmark og Grønland.

Eksamens 2den del.

Efter kgl. anordning af 5. april 1935.

Zoologi: Hvad forstås ved en relik? Der ønskes en oversigt over de sen-glaciale relikter i Danmark og Østersøen.

Botanik: Hovedtrækkene af bygningen og de biologiske forhold hos vore kornsorters vigtigste skadesvampe.

Geografi: På grundlag af atlasblad nr. A. 3824 gives en fremstilling af Næstvedegnens geografi. Et kortblad medfølger.

Geologi: De udleverede forsteninger beskrives og bestemmes til slægt. Deres formodede systematiske stilling diskuteres, og der redegøres for de forelagte slægters stratigrafiske optræden. Giv endelig en oversigt over de graptolitførende aflejringer i Danmark.

Plantefysiologi med genetik:

Der ønskes en ganske kort omtale af stofomsætningen under respirationen og dernæst en redegørelse for de forskellige typer af gæringsprocesser.

Zoofysiologi:

1. Hvad er en axonrefleks?
2. Hvad bestemmer thiaminbehovet?
3. Hvilke standardbetingelser skal overholdes ved stofskiftebestemmelser?

4. Hvilket forhold er der mellem rytmen i hørenervens aktionsstrømme og lydets tonehøjde?
5. Hvorledes korrigeres et hypermetropt øje?
6. Fortæl om de røde blodlegemers bygning og dannelse.
(En noget udførligere fremstilling ønskes).

Efter kgl. anordning af 16. juli 1943.

Zoologi:

Botanik (for to kandidater):

Geografi:

Geologi:

Zoofysiologi:

} Samme opgaver som ved eksamens 1ste del
} efter kgl. anordning af 5. april 1935.

Botanik: For 1 kandidat:

Giv en af diagrammer illustreret beskrivelse af blomsten hos de udleverede arter (*Papaver pilosum*, *Dicentra eximia* og *Aubrieta deltoidea*).

Gør på grundlag deraf rede for de vigtigste ligheder og forskelle mellem de pågældende familier.

Hvilke former for frøspredning kendes indenfor disse i den danske flora.

Kulturgeografi: Vinavlens geografi.

Eksamens 3die del.

Hovedfag: *Botanik*

Større skriftlige opgave:

En kritisk redegørelse for de vigtigste mosestratigrafiske og plantegeografiske forhold i Nordeuropa, der tages som vidnesbyrd om postglaciale klimaændringer.

Mindre skriftlige opgave:

Danmarks senglaciale vegetation.

Hovedfag: *Planteфизиologi.*

Større skriftlige opgave:

For 1 kandidat: Brintionkoncentrationens betydning for de højere landplanter.

For 1 kandidat: Belysningsintensitetens betydning for kuldioxydassimilationsintensiteten.

Mindre skriftlige opgave:

For 1 kandidat: Betydningen af calcium for planterne og symptomer på calciummangel.

For 1 kandidat: Spalteåbningernes forekomst, funktion og betydning for stofproduktionen.

Hovedfag: *Zoologi.*

Større skriftlige opgave:

En oversigt over de forskellige anskuelser vedrørende den tamme hunds nedstamning.

Mindre skriftlige opgave:

De forelagte kranier (*Lycaon*, *Sperthos*, *Cuon*, *Otocyon*) bestemmes. Der gøres rede for de pågældende slægters stilling indenfor carviderne, samt for deres udbredelse.

10. PSYKOLOGISK-PÆDAGOGISK EKSAMEN

Sommeren 1948: Der indstillede sig 20, 19 fuldendte eksamen.

Af disse fik 17 første karakter og 2 anden karakter.

Andersen, Jørgen Viktor (1944 sem)	5,80 første	Leunbach, Esther Karup, f. Rasmussen (1936)	5,80 første
Blaabjerg, Ejner (1936 sem)	7,30 første	Ricklefs, Gertraud Helene Antonia, f. Hegedüs (1939)	6,78 første
Bronj, Betsy (1942)	5,50 første	Rothe, Wenja, f. Arnesen (1944)	5,40 anden
Elfelt, Else Marie (1922)	4,33 anden	Soegaard, Hans Arne (1931)	7,50 første
Enevoldsen, Lavra Marie (1924 sem)	6,90 første	Tanghøj, Johannes Valdemar (1944)	7,33 første
Hansen, Knud Fogh (1938)	7,50 første	Velsing-Rasmussen, Ruth, f. Larsen (1939)	6,33 første
Herlak, Ester (1940)	6,70 første	Vidriksen, Poul (1944)	5,60 første
Jespersen, Kirstine (1925)	6,56 første	Værge-Petersen, Karen Ingrid, f. Berntsen (1933)	6,70 første
Jørgensen, Arne Søgaard (1938)	7,50 første		
Jørgensen, Inger Lise Geckler (1942 sem)	6,33 første		
Lau, Gerda Berta (1933)	6,10 første		

Skriftlige opgaver.

Vinteren 1947-48.

Disciplin 17. Svagtbegavede børn:
Svagtbegavede børns tænkning.

Sommeren 1948.

Disciplin 1. Almen psykologi og pædagogisk psykologi:
Fortæl lidt om, hvordan individer (hvis De har lyst da eventuelt også dyr) kan leve i forskellige emneverdener, og hvordan dette kan vise sig i adfærden.

Disciplin 13. De elementære fags psykologi og pædagogik:
Fremsæt en begrundet redegørelse for de hovedkrav, der kan stilles til en regnebog.

Disciplin 16. Læse-, stave-, regne- og skrivevanskeligheder:
Dominerende hånd og øje og deres relation til læse- og skrivevanskeligheder.

Disciplin 18. Opførselsvanskeligheder:
Gør rede for nogle metoder til diagnosticering af opførselsvanskeligheder hos børn.

Disciplin 19. Kriminologi med særligt henblik på børnekriminalitet og ungdomskriminalitet:

Økonomiske faktorerens betydning for kriminaliteten.

11. MAGISTERKONFERENSER

α. Ved det filosofiske fakultet.

Ialt har 18 studerende i året 1947-48 taget magisterkonferens.

17. september 1947. *Sigfrid Dohn* (1929). Bestået.

Fag: Psykologi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne E. Tranekjær Rasmussen og dr. phil. Edgar Rubin.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Kan psykologien bidrage til etikens teori? 2) Mængdeopfattelse.

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: Bidrag til en fænomenologisk beskrivelse af religiøse bevidsthedstilstande.

Forelæsning (17. september 1947): Nogle ikke-karaktermæssige defekters indflydelse på karakteren.

24. september 1947. *Hans Otto Bang* (1936). Bestået.

Fag: Almindelig og sammenlignende litteraturhistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Paul V. Rubow og Ejnar Thomsen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Den oldfranske heltegedigtning, 2) Thackeray's stilling i den victorianske roman, 3) Drachmann's prosaværker (8-timers opgave).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: En analyse af kvindeskikkelserne i Racines profane tragedier.

Forelæsning (24. september 1947): Den senromantiske lyrik i Danmark med særligt hensyn til Molbech og Richardt.

24. september 1947. *Christian Hansen Jensen* (1935). Bestået.

Fag: Almindelig og sammenlignende litteraturhistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Paul V. Rubow og Ejnar Thomsen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: Opgaven 1) og 2) de samme opgaver som for Hans Otto Bang (se ovenfor), 3) Oehlenschlägers romaner (8-timers opgave).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: Henri Beyle-Stendahl og hans romaner sammenlignet med Prosper Mérimée.

Forelæsning (24. september 1947): Med hvilken ret kan man tale om moderne problemroman i dansk litteratur før 1870'erne?

1. oktober 1947. *Bertel Schyberg* (1939). Bestået.

Fag: Historie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Albert Olsen og dr. phil. Astrid Friis.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Balkanhalvøen – bortset fra Hellas i oldtiden, 2) Venezias landområde, forfatning, politiske og økonomiske udvikling samt kultur i tiden 1297-1669, 3) Parlamentarismens gennembrud i de europæiske stater uden for Danmark (10-timers opgave).

Opgaver til skriftlig besvarelse hjemme: 1) Fattigreformen under Struensee (3-ugers opgave), 2) Indkomstskattens anvendelse og udformning i europæisk statsliv og motiveringen herfor (3-ugers opgave), 3) Negerproblemet i U.S.A. (3-ugers opgave), 4) Forholdet mellem priser og revolutioner (3-ugers opgave), 5) Otto den Store (6-ugers opgave).

Forelæsning (1. oktober 1947): Føderalisme og unitarisme i Argentina 1819–1868.

6. december 1947 *Ellen Ingerslev* (1940). Bestået.

Fag: Almindelig og sammenlignende litteraturhistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Paul V. Rubow og Ejnar Thomsen.

Opgave til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Den oldfranske helte-digtning, 2) Thackeray's stilling i den victorianske roman, 3) Johs. Ewalds drama (8-timers opgave).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: Fieldings æstetiske teorier og deres betydning for hans forfatterskab.

Forelæsning (6. december 1947): Poul Møllers strøtanker.

23. februar 1948. *Marie Lorenzen* (1940). Bestået.

Fag: Nordisk filologi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Johs. Brøndum-Nielsen, dr. phil. Jón Helgason og Ejnar Thomsen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Der ønskes en redegørelse for de vigtigste af semifortis og infortis bestemte konsonant-udviklinger i nordisk, 2) En udleveret tekst normaliseres (på sædvanlig måde), oversættes og kommenteres, 3) Baggesens nationale digtning 1807 og nærmestfølgende år, med særligt hensyn til et eller flere af de pågældende rimbreve (efter eget valg) (10-timers opgave). Kandidatens besvarelse af Århus universitets prisspørgsmål i nordisk filologi for året 1944 trådte i stedet for hjemmeopgave.

Forelæsning (23. februar 1948): Forholdet mellem norsk og islandsk indtil ca. 1300.

23. marts 1948. *Harald Frode Nissen Krebs* (1940). Bestået.

Fag: Musikvidenskab.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Jens Peter Larsen og dr. phil. Victor Kuhr.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Engelsk musik i Elisabeth-tiden, 2) Den romantiske tyske Lied, 3) Der ønskes en redegørelse for Ph. Em. Bachs udformning af rondoen i hans samlinger af sonater etc. »für Kenner und Liebhaber« (2.–6. samling, 1780–1787) (10-timers opgave).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: Stil og genre i C. M. v. Webers klavermusik.

Forelæsning (23. marts 1948): Beethovens »Fidelio«.

16. april 1948. *Hans Gerhard Tybirk* (1941). Bestået.

Fag: Almindelig og sammenlignende litteraturhistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Paul V. Rubow og dr. phil. F. Billeskov Jansen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Om den såkaldte poetiske realisme; dansk litteratur, 2) Tragediedigtning i græsk stil i det 19. århundredes europæiske litteratur, 3) Engelsk lyrik i det 17. århundrede (8-timers opgave).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: William Hazlitt som forfatter af blandede essays.

Forelæsning (16. april 1948): Naturpoesien i den første trediedel af det 18. århundrede.

8. maj 1948. *Richard Wagner Hansen* (1940). Bestået.

Fag: Romansk filologi (Hovedfag: fransk. Bifag: spansk).

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Bengt Hasselroth og dr. phil. Paul V. Rubow.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) De moderne franske dialekters vigtigste karakteristika, 2) La querelle des Anciens et des Modernes, 3) Cicero: Oratio pro Sexto Roscio, 4) L'évolution de u latin dans les langues romanes (10-timers opgave).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: Spansk indflydelse på den franske komedie i det 17. århundrede.

Forelæsning (8. maj 1948): Les poèmes philosophiques d'Alfred de Vigny.

28. maj 1948. *Erling Bjøl* (1937). Bestået.

Fag: Almindelig og sammenlignende litteraturhistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Paul V. Rubow og Ejnar Thomsen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Aforismen i Frankrig, 2) Atterbom, med særligt hensyn til »Lycksalighetens ö«, 3) Summarisk oversigt over spansk drama i det 16. og 17. århundrede, med nærmere karakteristik af en enkelt af dets repræsentanter (10-timers opgave).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: Omkring »Ivar Lykkes Historie«.

Forelæsning (28. maj 1948): Tysk indflydelse på engelsk litteratur i det 19. århundrede.

28. maj 1948. *Kristof Glaman* (1941). Bestået.

Fag: Historie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Albert Olsen og dr. phil. Astrid Friis.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Politiske magter og modsætninger i Europa og middelhavslandene i året 1300, 2) Bøhmens ydre og indre historie 1346-1648, 3) Kan der siges at være forbindelse mellem det engelske landbrugs omlægning til større kornproduktion og prisudviklingen for korn 1650-1750 (10-timers opgave).

Opgaver til skriftlig besvarelse hjemme: 1) Giv en karakteristik af

de franske forfatninger 1791–95 på basis af den politiske udvikling i Frankrig (2-ugers opgave), 2) Hvad ved man om vekselhandelens udvikling i Nordeuropa – navnlig i Nederlandene i tiden 1600–1750? (3-ugers opgave).

Kandidatens besvarelse af universitetets prisspørgsmål i historie for året 1945 trådte i stedet for specialeopgave.

Forelæsning (28. maj 1948): Colbert og Levanthandelen.

28. maj 1948. *Anne E. Jensen*, f. Abrahamsen (Bech-Jespersen) (1941). Bestået.

Fag: Almindelig og sammenlignende litteraturhistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. F. Billeskov Jansen og Ejnar Thomsen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Litterære ideers passage fra England til Frankrig i det 18. århundrede (8-timers opgave), 2) Ældre og nyere teorier om fransk middelalderlitteratur, belyste ved et eller flere eksempler, 3) Romancen i dansk romantik.

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: Det oversatte lystspil i Danmark 1747–ca. 1770.

Forelæsning (28. maj 1948): Wordsworth som æstetisk kritiker.

1. juni 1948. *Anette Kirsten Ricard*, f. Meyer (1941). Bestået.

Fag: Almindelig og sammenlignende litteraturhistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Paul V. Rubow og Ejnar Thomsen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1)–2) samme opgaver som for Hans Gerhard Tybirk (se ovenfor), 3) Rousseaus indflydelse i det 18. århundredes åndsliv (8-timers opgave).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: Vekselvirkningen mellem det journalistiske og det digteriske hos Defoet.

Forelæsning (1. juni 1948): Darwinisme i dansk litteratur.

1. juni 1948. *Torkil Lund* (1938). Bestået.

Fag: Almindelig og sammenlignende litteraturhistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Paul V. Rubow og Ejnar Thomsen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Byron og Danmark (10-timers opgave), 2)–3) samme opgaver som for Erling Bjøl (se side 159).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: Søren Kierkegaards »Sygdommen til Døden«.

Forelæsning (1. juni 1948): Prometheusdigtning i nyere tid uden for Norden.

25. juni 1948. *Jørgen Læssøe* (1942). Bestået.

Semitisk filologi. (Hovedfag: assyriologi. Bifag: hebraisk, arabisk.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. O. E. Ravn og dr. phil. Johs. Pedersen.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Det assyriske riges ekspansion, fremstillet i hovedtræk, 2) »Ishtar's Hadesfærd«, CT. 15, 45 ff., og de problemer, der rejser sig ved denne tekst (fuldstændig transskription og oversættelse af teksten forventes ikke) (10-timers opgave), 3) Jeremias cap. 7, 12-18 oversættes og kommenteres.

Kandidatens besvarelse af universitetets prisspørgsmål i semitisk filologi for året 1945 trådte i stedet for specialeopgave.

Forelæsning (25. juni 1948): Ur i den nybabylonske periode. Som indledning: Kort oversigt over de vigtigste resultater af Ur's udgravning.

29. juni 1948. *Harald Peter Olsen* (1939). Bestået.

Fag: Kunsthistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. C. Elling, dr. phil. K. Friis Johansen og dr. phil. Victor Kuhr.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) Hovedtræk af den babylonisk-assyriske arkitektur, 2) Fransk portalplastik og deres kompositionstyper i 12. og første halvdel af 13. århundrede, 3) Hollandsk marinemaleri i det 17. århundrede belyst ved arbejder i Statens Museum for Kunst, 4) De i forelagte fotografier viste monumenter ønskes bestemte, daterede og indføjede i den arkitekturhistoriske udvikling (10-timers opgave).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: Arkitekturen i veneziansk maleri ca. 1520-1600 og dens sammenhæng med figurfremstillingen.

Forelæsning (29. juni 1948): Dansk arkitekturmaleri i det 19. århundrede efter Eckersberg.

29. juni 1948. *Erik Adolf Fischer* (1938). Bestået.

Fag: Kunsthistorie.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. C. Elling, dr. phil. K. Friis Johansen og dr. phil. Victor Kuhr.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1)-4) samme opgaver som for Harald Peter Olsen (se ovenfor).

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: *Maiestas Domini* i italiensk kunst før 1100.

Forelæsning (29. juni 1948): En karakteristik af Julius Paulsen og hans plads i dansk malerkunst.

2. juli 1948. *Georg Orla Heggum* (1930). Bestået.

Fag: Nordisk filologi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Johs. Brøndum-Nielsen, Ejnar Thomsen og dr. phil. Jón Helgasson.

Opgaver til skriftlig besvarelse under tilsyn: 1) H. C. Andersens »Nye Eventyr og Historier«, 3. række, 2. samling (jul 1872) (10-timersopgave),

- 2) En vedlagt tekst (kap. af gammeldansk oversættelse af Gulasaga), sammenholdt med en vedlagt facsimile, oversættes og kommenteres,
3) En angivet tekst (Thrymskviden) oversættes og kommenteres.

Opgave til skriftlig besvarelse hjemme: De danske middelaldersal-
mers oversættelses- og tekstforhold.

Forelæsning (2. juli 1948): Strindbergs naturalistiske sørgespil
(teori og praksis).

β. Ved det matematisk-naturvidenskabelige fakultet.

Ialt har 10 studerende i året 1947-48 taget magisterkonferens.

24. september 1947. *Per Asisoff* (1941). Admissus.

Fag: Matematik.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Børge Jessen og
dr. phil. Harald Bohr.

Forprøven til skoleembedseksamen bestået sommeren 1943, lærer-
prøven sommeren 1944, fagprøver sommeren 1946.

Større skriftlige opgave: Warings problem. Der ønskes en oversigt
over de forskellige metoder til problemets behandling samt detaljeret
fremstilling af en af disse metoder.

Forelæsning (24. juni 1947): Om den nyere udvikling indenfor den
additive talteori.

10. oktober 1947. *Torkel Weis Fogh* (1940). Admissus.

Fag: Zoologi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. P. Brandt Reh-
berg, dr. phil. R. Spärck, professor ved landbohøjskolen Erik Petersen,
lektorerne, dr. phil. H. Volsøe og dr. phil. Ellinor Bro Larsen.

Forprøve i kemi bestået 1941, 1. del (botanik og geologi) 1942.

Store skriftlige opgave: Der ønskes en oversigt over vort kendskab
til insekternes vandringer og deres årsager.

Praktisk opgave: Kandidatens besvarelse af universitetets pris-
spørgsmål i zoologi for året 1942 trådte i stedet for denne.

Mindre skriftlige opgaver: 1) De tre forelagte krebsdyr (*pandalus borealis*, *galathea*, *calcaris*) beskrives og bestemmes. Der gøres rede for forekomst og hovedtræk i biologien og systematisk stilling, 2) Hos de tre forelagte dyreformere (høne, hugorm, frø) beskrives og tegnes mundhulens tag. Derefter gives en beskrivelse af bygningen af den tilsvarende region hos pattedyrene samt en fremstilling af den sekundære ganes fylogenetiske udvikling og funktionelle betydning, 3) Blodets formelementer, dets cytologi og histogenese.

Forelæsning (10. oktober 1947): En oversigt over jordbundens proto-
zoofauna og dens betydning.

26. februar 1948. *Erik Aaes Jørgensen* (1937). Admissus.

Fag: Biokemi.

Eksaminatorer og censorer: Professorer, dr. phil. A. Langseth, amanuensis, dr. phil. E. Güntelberg og dr. phil. Hans H. Ussing.

Store skriftlige opgave: Cholinesterasernes forekomst og egenskaber.

Mindre skriftlige opgaver: 1) De vigtigste træk af de hunlige kønshormoners kemi og fysiologi, 2) Organiske diazoforbindelser, 3) Om reaktionshastighed.

Forelæsning (26. februar 1948): Pterinerne og deres biologiske betydning.

26. februar 1948. *Knud Henning Vejlbj* (1935). Admissus.

Fag: Biokemi.

Eksaminatorer og censorer: Professor, dr. phil. A. Langseth, amanuensis, dr. phil. E. Güntelberg og dr. phil. Hans H. Ussing.

Større skriftlige opgave: Der ønskes en fremstilling af de nyere anskuelser om polynukleotidernes struktur.

Praktisk opgave: Kandidaten er fritaget for denne.

Mindre skriftlige opgaver: 1) Der ønskes en redegørelse for carbohydrasernes inddeling og en beskrivelse af nogle vigtige carbohydrasetyper, 2) Organiske nitroforbindelser, 3) samme opgave som for Torkel Weis Fogh (se ovenfor).

Forelæsning (26. februar 1948): Hyaluronidase.

9. april 1948. *Paul Thomsen* (1942). Admissus.

Fag: Teoretisk fysik.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. C. Møller og dr. phil. J. C. Jacobsen.

Forprøven bestået sommeren 1944, lærerprøven vinteren 1945.

Store skriftlige opgave: Kærnernes elektromagnetiske egenskaber.

Mindre skriftlige opgaver: 1) De Maxwellske ligninger på firedimensional tensorform, 2) Der ønskes en fremstilling af den kvantemekaniske perturbationsteori.

Forelæsning (9. april 1948): Om sammenstød mellem ensartede partikler efter kvantemekanikken.

28. maj 1948. *Ib Schaufjuss* (1933). Admissus.

Fag: Fysik.

Forprøven bestået vinteren 1941.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. C. Møller og dr. phil. J. C. Jacobsen.

Store skriftlige opgave: Der ønskes en oversigt over, hvilke slutninger vedrørende kernekrafternes natur der kan drages ud fra de letteste atomkærners egenskaber.

Mindre skriftlige opgaver: 1) De Lagrangeske og Hamiltonske lig-

ninger for et konservativt mekanisk system, 2) Schrödingers ligninger og den fysiske interpretation af dens løsninger.

Forelæsning (28. maj 1948): Om forsøg over dannelse og annihilation af elektronpar og deres interpretation i Diracs teori.

7. juni 1948. *Erik Asbjørn Ursin* (1942). Admissus.

Fag: Zoologi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. R. Spärck, dr. phil. R. Brandt Rehberg, lektorerne, dr. phil. Mogens Westergård og dr. phil. H. Volsøe.

Forprøve i kemi bestået sommeren 1943, 1. del (geologi og botanik) sommeren 1944.

Store skriftlige opgave: Der ønskes en oversigt over muridernes yngletider i relation til det geografiske område.

Praktisk opgave: En undersøgelse over pattedyrfaunaen på de syd-fynske øer trådte i stedet for denne.

Mindre skriftlige opgaver: 1) De to forelagte snit af et hugorme-embryon (henholdsvis foran og bagved umbilicus) tegnes og beskrives. Derefter gives en fremstilling af urogenitalorganernes embryogenese hos hvirveldyrene, 2) Pattedyrenes hudkirtler, deres bygning, forekomst og funktion, 3) De forelagte skeletter (protopterus annictesis cenpia atosa) beskrives, bestemmes, og der gives en kort sammenlignende fremstilling af de pågældende gruppers indbyrdes slægtskab.

Forelæsning (7. juni 1948): En økologisk oversigt over drivisens dyreliv,

24. juni 1948. *Erik Rasmussen* (1938). Bestået.

Fag: Zoologi.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. R. Spärck, dr. phil. P. Brandt Rehberg, lektorerne, dr. phil. Mogens Westergård og dr. phil. H. Volsøe.

Forprøve i kemi og fysik bestået vinteren 1941, 1. del (botanik og geologi 1942).

Store skriftlige opgave: Afhandlingen: »Faunistic and Biological Notes on Marine Invertebrats, II« trådte i stedet for denne.

Praktisk opgave: Afhandlingen: »Faunistic and Biological Notes on Marine Invertebrats, I« trådte i stedet for denne.

Mindre skriftlige opgaver: 1) Med støtte af de forelagte præparater (frø, øgle, krokodille, fugl, echidus) gives en sammenlignende fremstilling af den fylogenetiske udvikling af skulderbælte og brystben hos de tetrapode hvirveldyr, 2) De forelagte præparater (diphyes lagitta, daliolium) beskrives og bestemmes til gruppe. Der gøres rede for gruppernes levevis og systematiske stilling, 3) Placenta. Dannelse, bygning og forekomst hos hvirveldyrene. – I tilslutning hertil beskrives

de to forelagte præparater (placenta af rovdyr og drøvtygger) og bestemmes til gruppe.

Forelæsning (24. juni 1948): Bundfaunaen i de nordeuropæiske brakvandsområder.

26. juni 1948. *Bent Fuglede* (1943). Admissus.

Fag: Matematik.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Harald Bohr og dr. phil. Børge Jessen.

Forprøven bestået sommeren 1945, lærerprøven sommeren 1946.

Store skriftlige opgave: Unitære transformationer i det Hilbertske rum.

Mindre skriftlige opgave:

1) En følge af reele funktioner $f_1(x), f_2(x), \dots$ af en reel variabel defineret i et endeligt eller uendeligt interval $a < x < b$ antages ensartet begrænsede og ensartet ligelig kontinuerte (d. v. s. der findes en konstant M , således at $|f_n(x)| \leq M$ for alle $n = 1, 2, \dots$ og alle x i intervallet, og der findes til ethvert $\varepsilon > 0$ et $\delta > 0$, således at $|f_n(x_1) - f_n(x_2)| < \varepsilon$ for alle $n = 1, 2, \dots$ og alle x_1 og x_2 med $|x_1 - x_2| < \delta$).

Vis, at det, når intervallet er endeligt, er muligt af følgen at udtage en ligelig konvergent delfølge. (Vælg delfølgen således, at den konvergerer i alle rationale punkter af intervallet.) Gælder det samme, når intervallet er uendeligt?

(Der lægges vægt på detaljeret udarbejdelse af alle skridt i beviset.)

2) Idet $z = x + iy$ er en kompleks variabel, skal man bevise, at ligningen $e^{-z} + P(z) = 0$, hvor $P(z)$ er et polynomium af grad ≥ 1 , kun har et endeligt antal rødder i halvplanet $x \geq 0$. Bestem antallet, når $P(z) = z^2 - 1$.

3) Lad A og B være to Lebesgue målelige punktmængder på x -aksen tilhørende intervaller henh. af længderne a og b og med positive mål $m(A)$ og $m(B)$, og lad A_t betegne mængden af punkter $x+t$, hvor x gennemløber A . Vis, at $m(A_t B)$ er en kontinuert funktion af t , hvis største værdi er større end $m(A)m(B)/(a+b)$. (Udtryk $m(A_t B)$ ved hjælp af de karakteristiske funktioner for mængderne A og B .)

Forelæsning (26. juni 1948): Birkhoffs Ergodesætning.

26. juni 1948. *Peder Kristian Lystbæk* (1943). Admissus.

Fag: Matematik.

Eksaminatorer og censorer: Professorerne, dr. phil. Harald Bohr og dr. phil. Børge Jessen.

Forprøven bestået sommeren 1945, lærerprøven vinteren 1946.

Store skriftlige opgave: Om sammenhængen mellem den punktmængdeteoretiske og den kombinatoriske topologi.

Mindre skriftlige opgave: Samme opgave som for Bent Fuglede (se ovenfor).

Forelæsning (26. juni 1948): Elementære fikspunktsætninger.

c. Almindelige bestemmelser og enkelte afgørelser.

1. IMMATRIKULATION

α. Immatrulation af studenter med udenlandsk eksamen

(j. nr. 72/47 og 72/48).

I henhold til kgl. anordning af 4. juni 1933 § 1, stk. 2 gav universitetets rektor 14 studerende, som tidligere havde været indskrevet ved fremmede universiteter, tilladelse til at blive immatrikuleret. Af disse 14 studerende var 2 danske statsborgere, medens de øvrige havde fremmed statsborgerskab; af disse udlændinge blev 1 immatrikuleret med forbehold af pladsvanskeligheder, medens 7 kun fik adgang til at studere ved et enkelt fakultet, 1 uden ret til at aflægge eksamen, 1 fik kun tilladelse til at aflægge magisterkonferens i marinbiologi, og 3 fik kun tilladelse til at aflægge den almindelige filosofiske prøve. (Anordningens § 2, stk. 2 og § 3a).

I henhold til anordningens § 1, stk. 3 gav ministeriet efter indstilling fra universitetets rektor 16 studerende som havde aflagt studentereksamen i udlandet (1 i England, 1 i Estland, 4 i Letland, 3 i Norge, 1 i Sverige, 4 i Tyskland og 1 i U.S.A.), men som ikke tidligere havde været immatrikuleret ved noget fremmed universitet, tilladelse til at blive immatrikuleret. Af disse 16 studerende var 9 udlændinge; af disse fik 6 kun tilladelse til at studere ved et enkelt fakultet, heraf 1 uden ret til at aflægge eksamen, mens 4 blev immatrikulerede med forbehold af pladsvanskeligheder (anordningens § 2, stk. 2 og § 3a). Af de 7 danske statsborgere blev 3 fritaget for at aflægge prøve i dansk sprog og kultur (anordningens § 3b).

β. Immatrulation uden studentereksamen

(j. nr. 71h/47).

Ved kgl. resolution af 19. marts 1948 blev der meddelt en cand. pharm. tilladelse til at blive immatrikuleret ved universitetet uden studentereksamen for at studere retsvidenskab på vilkår, at han forinden immaturationen bestod en tillægsprøve i tysk, engelsk og fransk af samme omfang som ved matematisk-naturvidenskabelig studentereksamen og ved alle prøver opnåede mindst karakteren mg÷.

2. NYORDNING AF TALEUNDERVISNINGEN FOR DE STUDERENDE
AF ALLE FAKULTETER

(j. nr. 100 e/46).

Foranlediget af en forespørgsel fra Aarhus universitet vedrørende taleundervisning for teologiske studenter fremsendte professor i musik, dr. phil. J. P. Larsen og lærerne i tale- og sangteori, dr. phil. Arthur Arnholtz og lektor Viggo Forchhammer under 12. juni 1946 følgende

forslag til en nyordning af taleundervisningen for studerende af alle fakulteter (se om indførelsen af taleundervisningen universitetets årbog for 1929-30, side 105-07, for 1931-32, side 161-63 og for 1932-33, side 104):

»Med den fra Aarhus universitet kommende skrivelse om taleundervisning for teologiske studenter – j. nr. 100e/46 – som direkte anledning har undertegnede sammen med overlærer ved statens institut for talelidende, dr. Egil Forchhammer drøftet tilrettelægningen af taleundervisningen for studerende af alle fakulteter ved Københavns universitet med henblik på den ved lektor V. Forchhammers afgang som lektor med udgangen af august 1947 opstående situation. På basis af erfaringer dels fra lektor Forchhammers mangeårige undervisning, dels fra den i de senere år afholdte stemmeprove for teologiske studenter og kandidater (ved prof. Larsen, lektor Arnholtz og overlærer E. Forchhammer) vil vi gerne fremlægge et forslag til en ordning, hvis gennemførelse efter vor opfattelse vil kunne sikre en væsentlig forøget effektivitet af dette arbejde.

1. *Stemmeprove.* Erfaringerne fra den omtalte stemmeprove for teologiske studenter og kandidater har i meget høj grad understreget betydningen af, at der på et relativt tidligt tidspunkt foretages en undersøgelse af stemmefunktion og sprogbehandling hos de vordende præster, for hvem en tilfredsstillende beherskelse af talestemmen – helst også af sangstemmen – er en betingelse for udøvelsen af deres embedsgerning. Gennem afholdelsen af denne stemmeprove er det muligt at sikre, at de direkte syge stemmer henvises til behandling på statens institut for talelidende, og at de, som uden at kunne karakteriseres som egentlig syge, må betegnes som »stemmeligt ineffektive« – d. v. s. behæftede med sådanne talemæssige mangler, at deres talefunktion må anses for væsentlig hemmet –, henvises til deltagelse i universitetets kurser.

Der har hidtil kun været afholdt stemmeprove af denne art for teologiske kandidater og studenter (oprettet med henblik på pastoralseminariets kurser i messesang og kirkelig læsning og tale) og for studerende til skoleembedseksamen med musik som fag (som et led i den for disse studerende anordnede optagelsesprøve). Vi må imidlertid mene, at det ville være af stor værdi, om prøven udvidedes til i størst muligt omfang at omfatte alle de studerende, hvis uddannelse sigter mod en gerning, for hvis udøvelse en tilfredsstillende stemmebehandling og talefærdighed må siges at være en væsentlig betingelse. Vi vil derfor gerne stille forslag om, at der optages forhandlinger med de forskellige fakulteter om spørgsmålet. I første række må formodentlig studerende under det teologiske fakultet, under det filosofiske fakultet (især studerende med dansk og øvrige sprogstuderende, derimod ikke musikstuderende, der har en særlig ordning) og under det juridiske

fakultet have en stærk interesse i, at der åbnes dem mulighed for i tide at kunne underkaste sig en stemmelig kontrolundersøgelse, men også universitetets øvrige studerende bør naturligvis have uhindret adgang til at møde til prøve. Det vil næppe være hensigtsmæssigt at søge prøven gjort obligatorisk, men det ville være af stor betydning, om man fra de særlig interesserede fakulteters side ville yde bistand til prøvens indarbejdelse som fast (omend frivilligt) led i studiet for alle, hvis stemme- og talefunktion ikke på forhånd må anses for absolut lydefri. Fakulteternes støtte vil kunne ske dels gennem omtale af stemmepróven i studieplanerne, dels gennem mundtlig anbefaling i forbindelse med skriftligt opslag umiddelbart før prøvens afholdelse. Det må anses for mest praktisk, at man møder til prøven snarest efter bestået forprøve (1. del), undtagen for de danskstuderende, der af særlige grunde bør møde straks ved studiets påbegyndelse.

2. *Kursus.* Som nævnt i det foregående henvises ved den hidtil praktiserede prøve de egentlig stemmesyge til behandling på statens institut for talelidende, og en udvidet henvisning, der også omfatter stud. mag.'er og stud. jur.'er, skulle uden videre være mulig. Undervisningen er gratis (bekostet af socialministeriet).

De »stemmeligt ineffektive« henvises til de af universitetet afholdte kurser for studerende af alle fakulteter. Disse kurser har hidtil været tilrettelagt således, at der hvertandet år påbegyndtes nyt kursus, omfattende et semester forelæsninger med demonstrationer over tale og sang (2 timer ugl.) + to semestre praktiske øvelser i taleteknik i hold på højst 10 deltagere (2 timer ugl. for hvert hold). Undtagelsesvis har der i det fjerde semester været afholdt yderligere et kort sangkursus, specielt fulgt af teologer. – Ved den foreslåede udvidelse af stemmepróven må det forudses, at der vil blive behov for at kunne påbegynde kursus hvert år i stedet for som hidtil hvertandet år. For at muliggøre en tilfredsstillende ordning vil det derfor vistnok være formålstjenligt at søge det indledende teoretiske kursus stærkt reduceret, så det samlede kursus kan tilendebringes på ialt to semestre.

Der foreslås da følgende plan fulgt: 1. Efterårssemestret: 2 ugl. timer stemmedannelse og artikulation, indledet med en kort gennemgang af de teoretiske grundbegreber, idet der iøvrigt henvises til en passende trykt fremstilling af det teoretiske stof; 2. Forårssemestret: 1 ugl. time fortsat stemmedannelse og artikulation + 1 ugl. time diktation og foredragslære. Undervisningen må som hidtil gennemføres med hold på højst 10 deltagere.

3. *Assistance- og bevillingsspørgsmål.* Den hidtil afholdte stemmepróve for teologer har været bekostet af pastoralseminariet, således at lektor Arnholtz (som timelønnet lærer ved pastoralseminariet) og overlærer Forchhammer (som udefra tilkaldt sagkyndig) har modtaget timebetaling (f. t. 9,72 kr.) for deltagelse i prøverne, mens prof. Larsen

som honorarlønnet lektor ved pastoralseminariet ikke har modtaget noget særskilt honorar for medvirkning. Ved den foreslåede nyordning ville det naturligste være, at prøven som helhed lægges ind under universitetet. Vi vil gerne foreslå flg. ordning: Overlærer Forchhammer påtager sig at medvirke ved samtlige stemmepróver og modtager som vederlag fast honorar. Ved prøverne for studerende fra de filosofiske og teologiske fakulteter medvirker lektor Arnholtz (som led i sin universitetsgerning) og ved prøverne for teologer tillige prof. Larsen (som lektor ved pastoralseminariet), uden at der ydes dem særskilt beregnet honorar).

De planlagte universitetskurser tænkes afholdt dels med bistand af autoriserede talepædagoger (kurserne i stemmedannelse og artikulation), dels af lektor Arnholtz – evt. med assistent – (diktion og foredragslære). Tilrettelæggelsen og ledelsen af kurserne i stemmedannelse og artikulation foreslås overdraget overlærer Forchhammer.

En skønmæssig beregning af deltagelse i stemmepróver og kurser kan naturligvis kun foretages med meget forbehold. Regnes antallet af studenter fra de teologiske, juridiske og filosofiske fakulteter til ca. 500 pr. årgang, vil med en deltagelse af 60–80 % for stud. mag.'er og stud. teol.'er og 30–40 % for juristerne samt nogle få studerende fra de andre fakulteter antallet af deltagere i stemmepróverne komme til at ligge omkring 200 pr. årgang. Med erfaringer fra den eksisterende stemmepróve som baggrund vil der hertil kræves ca. 40 timer. Af de prøvede vil – ligeledes på basis af hidtidige erfaringer – nøgternt beregnet ca. 40 kunne henvises til behandling på statens institut for talelidende, mens ca. 60 må påregnes henvist til universitetets kurser.

Som honorar til overlærer Forchhammer for medvirken ved samtlige stemmepróver (regnet til ca. 40 timer) samt for tilrettelæggelse og ledelse af kurser i stemmedannelse og artikulation foreslås bevilget 600 kr. årlig + gældende honorartillæg (f. t. 35 %), ialt f. t. 810 kr.

Som honorar til assistenter ved universitetets kurser foreslås bevilget almindeligt undervisningsassistenthonorar, f. t. 9,72 kr. pr. time. Med 60 deltagere, fordelt på 6 hold à 10 deltagere vil assistenthonoraret for 2 ugtl. timer udgøre $6 \times 2 \times 15 \times 9,72$ kr. = 1749,60 kr. for et semester, hvorfra går deltagernes bidrag 60×15 kr. = 900 kr., så at udgiften pr. semester skulle blive 849,60 kr. Da udgiften i 2. semester vil kunne reduceres lidt, dels ved lektor Arnholtz' udførelse af en del af undervisningen uden særskilt vederlag, dels ved mulig reduktion med et hold gennem normalt frafald, hvilken besparelse dog til en vis grad ophæves gennem reduktion af studenternes bidrag, kan bevillingen for de to semestre tilsammen måske anslås til ca. 1600 kr.

Den samlede bevilling til afholdelse af stemmepróver og universitetskurser skulle herefter kunne sættes til ialt ca. 2410 kr.

Til begrundelse af den foreslåede udvidelse af den eksisterende be-

villing skal vi særlig fremhæve, at der i forhold til tidligere er regnet med en udvidelse på to felter: 1. Stemmeprøven tænkes udstrakt til andre fakulteter end det teologiske, specielt det filosofiske og det juridiske, og der regnes med ca. 200 deltagere mod hidtil 40–50. 2. Kurserne i stemmedannelse m. m. regnes benyttet af 60 deltagere hvert år mod hidtil 30 hvertandet, altså firedoblet. – Yderligere skal det anføres, at de forøgede udgifter med tiden kan forventes helt eller delvis kompenserede, gennem bortfald af sygedage, evt. sygeorlov (især for præster og lærere), forårsaget af overanstrengelse af stemmen gennem uhensigtsmæssig behandling. –

Overfor den meget væsentlige udvidelse af den forebyggende stemmepleje der her er foreslået, står kun på et enkelt punkt en reduktion af den hidtil praktiserede undervisning, idet de teoretiske indledningsforelæsninger skulle bortfalde i deres nuværende form. Vi vil gerne til slut fremhæve det ønskelige i, at der med noget større mellemrum kunne afholdes tilsvarende offentlige forelæsninger med demonstrationer, beregnet til kun eet semester og uden forbindelse med de foreslåede faste kurser.«

Efter at forslaget var blevet behandlet på det filosofiske fakultets møde under 16. september 1946 fremsendtes det med fakultetets anbefaling, hvorefter universitetets rektor indhentede udtalelser fra de 4 øvrige fakulteter, som alle tiltrådte forslaget. Dog fandt det lægevidenskabelige fakultet det ønskeligt, at de studerende, som ved den foreslåede stemmeprøve skønnes at være »stemmesyge«, og som derfor henvises til behandling på Statens institut for talelidende og efter undersøgelse af institutets laryngologiske konsulent findes at burde underkastes egentlig lægelig behandling, henvises til at søge denne på rigshospitalets otolaryngologiske klinik.

Efter at universitetets rektor havde tiltrådt forslaget søgte universitetets kurator under 8. juli 1947 om en forhøjelse på 1600 kr. årlig af bevillingen under universitetets konto 15c, Til undervisningshjælp for lærere under det filosofiske fakultet samt om bemyndigelse til at den pågældende bevilling også fremtidigt måtte anvendes til kurser i stemmedannelse, hvilket for begge deles vedkommende bevilgedes af ministeriet under 20. august 1947. Hjemmel for udvidelsen af bevillingen under universitetets konto 15c, Til undervisningshjælp for lærere under det filosofiske fakultet, tilvejebragtes på finansloven for 1948–49, jfr. rigsdagstidende for 1947–48, tillæg A, bind I, spalte 1929–30.

Under 23. september 1947 godkendte universitetets rektor den foreslåede nyordning, der således kunne sættes i kraft fra begyndelsen af efterårssemestret 1947, dog således at man fulgte det af det lægevidenskabelige fakultet ovenfor omtalte ønske vedrørende behandlingen af de studerende, som skønnes at være »stemmesyge«.

3. DEN FILOSOFISKE PRØVE

Under den 1. og den 29. december 1947 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling to juridiske studerende tilladelse til at indstille sig til den almindelige filosofiske prøve for 3. gang (j. nr. 104o/47 og 104r/47).

4. DET TEOLOGISKE FAKULTET

Under 6. december 1947 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling 3 studerende tilladelse til at indstille sig til den almindelige filosofiske prøve og forprøven til teologisk embedseksamen i samme eksamenstermin på vilkår, at de pågældende kun får adgang til eksamination ved forprøven, såfremt den almindelige filosofiske prøve forinden er bestået (j. nr. 101e/47).

Under 5. januar 1948 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling 3 studerende tilladelse til at indstille sig til forprøven til den teologiske embedseksamen, uagtet de endnu ikke har bestået den ved anordningen af 28. februar 1908 foreskrevne latinprøve (j. nr. 101f/47).

5. DET RETS- OG STATSVIDENSKABELIGE FAKULTET

α. Udvidelse af undervisningen i kriminologi

(j. nr. 189/48).

Under 21. juni 1948 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor med tilslutning fra universitetets kurator, at lektor, magister K. O. Christiansen som følge af den stadige stigning i antallet af studenter til juridisk embedseksamens 3. del i forårssemestret 1948 har afholdt kursus i kriminologi med 4 hold i stedet for med 2.

Ministeriet bifaldt endvidere, at der for nævnte to ekstrahold ydes lektor K. O. Christiansen et honorar på 2000 kr. Hjemmel for bevilningen blev tilvejebragt under universitetets konto 4, Honorarer, på tillægsbevillingsloven for 1947-48, jfr. rigsdagstidende for 1947-48, tillæg A, bd. II, spalte 5863-64.

β. Bemyndigelse for dekanen til ved dokumenteret alvorlig sygdom eller legemlig mangel at tillade visse lempelser ved skriftlig eksamen

(j. nr. 186/48).

Under den 3. marts 1948 indstillede universitetets rektor efter anmodning fra en blind stud. jur., at den pågældende indrømmedes forskellige lempelser ved den skriftlige 3. del af juridisk embedseksamen, samt at dekanen, når der forelå dokumentation for alvorlig sygdom eller legemlig mangel, bemyndigedes til at tillade, at skriftlige opgaver

under fornøden kontrol fra universitetets side besvaredes uden for universitetet, og at der indrømmedes noget længere tid til besvarelsen end fastsat i ministeriets bekendtgørelse af 21. juli 1944.

Under 30. marts 1948 bifaldt ministeriet, at der umiddelbart for almindelig og konkret opgave ved juridisk embedseksamens 3. del skal besvares, på fakultetets kontor under fornøden kontrol ved blindeinstituttets foranstaltning foretages en afskrift af opgaverne på punkt-skrift til brug for den pågældende stud. jur., at det tillades ham at benytte een time mere til besvarelsen af hvert opgavesæt end fastsat i bekendtgørelse af 21. juli 1944, og at det efter dekanens nærmere bestemmelse tillades den pågældende at besvare opgaverne udenfor de almindelige eksamenslokaler eventuelt i sit hjem under fornøden kontrol af universitetet.

Derimod fandt ministeriet ikke tilstrækkelig anledning til at meddele fakultetets dekan den ansøgte almindelige dispensationsbeføjelse.

γ. Andre sager

Under 21. januar 1948 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at en stud. jur., der i vinteren 1946–47 bestod eksamen i forsikringsvidenskab og statistik, fik tilladelse til, når han indstiller sig til den juridiske embedseksamen, at overføre karakteren 13 i borgerlig ret og karakteren 12 i nationaløkonomi (j. nr. 102a/48).

I universitetsåret 1947–48 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling ialt 17 studerende tilladelse til at indstille sig for 3. gang til 1. del af den juridiske embedseksamen (j. nr. 102/47 og 102/48).

Under 10. oktober 1947 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en stud. jur. tilladelse til at indstille sig til 1. del af den juridiske embedseksamen for 4. gang (j. nr. 102ax/47).

Under 15. november 1947 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en stud. jur. tilladelse til at indstille sig til 2. og 3. del efter den ny ordning, uanset at han tidligere to gange har underkastet sig prøve i de nuværende 3. dels fag (j. nr. 102be/47).

Under 16. september 1947 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en stud. jur. tilladelse til at indstille sig til 3. del af den juridiske embedseksamen for 3. gang (j. nr. 102am/47).

Under 7. januar 1948 bifaldt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at en kandidat i forsikringsvidenskab og statistik, der ønskede at tage statsvidenskabelig eksamen, fritoges for at deltage i de for 1. dels studerende anordnede skriveøvelser, samt at det tillodes ham at overføre karaktererne i borgerlig ret, Danmarks statistik, nationaløkonomi og bogholderi fra 1. del af eksamen i for-

sikringsvidenskab og statistik samt karaktererne i statistiske øvelser, statistik og obligationsret fra samme eksamens 2. del til statsvidenskabelig eksamen (j. nr. 102g/48).

Under 11. december 1947 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en stud. polit. tilladelse til for tredje gang at indstille sig til 2. del af statsvidenskabelig eksamen, det juridiske fag (j. nr. 102bc/47).

6. DET LÆGEVIDENSKABELIGE FAKULTET

α. Bevilling til undervisning af de norske lægevidenskabelige studerende

(j. nr. 370/46).

Bestyreren af universitetets biokemiske institut, professor, dr. phil. Rich. Ege meddelte under 16. januar 1947, at institutet ikke kan modtage de norske lægevidenskabelige studerende til de obligatoriske biokemiske øvelser uden ekstrabevilling til videnskabelig og ikke-videnskabelig assistance.

Under 25. januar 1947 afgav fakultetet følgende indstilling:

»På tillægsbevillingsloven for 1945-46, jfr. rigsdagstidende for 1945-46, tillæg B, sp. 1825-26, bevilgedes et beløb af ialt 21.600 kr. til dækning af udgifterne ved undervisning af norske medicinske studerende ved Københavns universitet, at anvende i efterårssemestret 1945 og forårssemestret 1946.

Det ovennævnte beløb var beregnet at dække udgiften ved undervisningen af de norske studerende til den lægevidenskabelige forberedelseseksamen; denne eksamen blev af langt de fleste af de pågældende studerende bestået sommeren 1946 og af nogle få vinteren 1947, således at disse studerende nu fortsætter studiet til 1. del af den lægevidenskabelige embedseksamen.

Som det fremgår af den vedlagte fra bestyreren af universitetets biokemiske institut, professor, dr. phil. Rich. Ege modtagne skrivelse af 16. ds., kan institutet ikke modtage de norske medicinske studerende til de obligatoriske biokemiske øvelser uden ekstrabevilling til videnskabelig og ikke-videnskabelig assistance. Til supplerung af de af professor Ege givne oplysninger kan det anføres, at den lægevidenskabelige forberedelseseksamen i sommeren 1946 og vinteren 1947 blev bestået af et særlig stort antal, nemlig ca. 160 danske studerende, som også i den kommende tid skal gennemgå de biokemiske øvelser, og som lægger fuldt beslag på institutets personale. Professor Ege andrager derfor om, at der for tiden 1. maj 1947-30. april 1948 må blive bevilget et beløb af 615,50 kr. månedlig til en videnskabelig assistent og 375,34 kr. pr. måned til en ikke-videnskabelig assistent, ialt 11.890,08 kr. Professor Ege anfører desuden, at den nødvendige forøgelse af kurserne af hensyn til de norske studerende vil medføre

forøgede udgifter på institutets almindelige annuum og på rengøringskontoen samt på kontoen for gas og elektricitet. Disse udgifter kan formentlig først beregnes, når universitetets bidrag til tillægsbevillingsloven for 1947-48 skal udarbejdes, altså i december måned d. å...

Med henvisning til foranstående skal man indstille, at der under universitetets konto 24, Overordentlige udgifter, søges bevilget et beløb af ialt 11.890,08 kr. til ekstraassistance på universitetets bioke-miske institut for tiden 1. maj 1947-30. april 1948.«

Efter at denne indstilling med rektors og kurators tilslutning under 25. januar 1947 var blevet indsendt til ministeriet blev det ansøgte beløb ialt 11.890 kr. bevilget under universitetets konto 24, Overordentlige udgifter, på tillægsbevillingsloven for finansåret 1947-48, jfr. rigsdagstidende for finansåret 1947-48, tillæg B, spalte 2175-76.

β. Bevilling til lægevidenskabelige studerendes deltagelse i dissektionskursus ved Lunds universitet

(j. nr. 420/47).

Under 22. oktober 1947 androg fakultetet om, at der som tilskud til lægevidenskabelige studerendes udgifter ved det obligatoriske kursus i dissektion ved Lunds universitet stilles en bevilling på ialt 5250 kr. til rådighed, (jfr. også universitetets årbog for 1941-42, side 147-49 og for 1945-46, side 165). Som begrundelse anførtes nærmere:

»Det vil stadig være nødvendigt at sende et vist antal af de studerende til Lunds universitet, da Københavns universitets medicinsk-anatomiske institut, som det har vist sig, har en så ringe tilgang af dissektionsmateriale, at det er ugørligt at gennemføre undervisningen af det store antal studerende på effektiv måde; det ligmateriale, som institutet råder over, skal foruden til dissektion anvendes til fornyelse af de meget store præparatsamlinger på institutets studiesal og er som følge heraf ganske utilstrækkeligt. Medens antallet af dem, der består den lægevidenskabelige forberedelseseksamen, faldt noget under krigen, er tallet nu i rask stigning; således bestod henholdsvis 288 og 214 forberedelseseksamen i 1946 og 1947, medens de samme tal for 1944 og 1945 var henholdsvis 143 og 166; i tallet 288 for 1946 er medregnet ca. 70 norske studerende, som blev optaget i 1945, og som skal gennemgå hele deres uddannelse i København.«

Efter indstilling fra universitetets rektor og kurator bifaldt ministeriet under 2. februar 1948 det ansøgte. Hjemmel tilvejebragtes på tillægsbevillingsloven for 1947-48, jfr. rigsdagstidende for finansåret 1947-48, tillæg A, bd. II, spalte 5867-68 under universitetets konto 17, Bevillinger til støtte for de studerende,.

γ. *Bevilling til kursus i praktiserende lægers opgaver og arbejdsmetoder*

(j. nr. 431/45).

Det lægevidenskabelige studenterråd stillede under 12. november 1944 forslag om forsøgsvis indførelse af undervisning i praktiserende lægers opgaver og arbejdsmetoder. Efter en foreløbig behandling i fakultetet nedsattes et udvalg til at stille nærmere forslag om gennemførelsen af studenterrådets forslag. Udvalget bestod af professorerne, dr. med. Henning Rønne og dr. med. Erik Warburg samt praktiserende læge K.H. Backer.

Dette udvalg afgav under 7. april 1945 følgende indstilling til fakultetet:

»Udvalget har overvejet det af Det medicinske studenterråd fremsatte ønske om, at der gives de medicinske studenter nogen orientering om deres arbejdsforhold og opgaver som praktiserende læger.

Vel kan man på den af studenterrådet foreslåede måde give studenterne et indtryk af den praktiske lægegerning og pege på opgaver og problemer i den forbindelse, men man kan ikke bidrage væsentligt til, at de senere som læger står bedre rustet til at løse dem.

Man kan hertil sige, at livet er en god læremester, og at man som hidtil kan overlade til den enkelte at gøre sine erfaringer.

Man kan dertil føje, at enhver universitetslærer vil være indstillet på ud fra sine erfaringer at belære studenterne om forholdet mellem læge og patient og de samfundsmæssige forhold, som her kan få betydning.

Det er rigtigt, at de opgaver, studenterne senere som praktiserende læger bliver stillet overfor, er så mangfoldige, at man ikke ad nogen vej kan overflødiggøre de personlige erfaringer. Man kunne dog sikkert overflødiggøre en del.

Ligeledes er det rigtigt, at universitetslærerne ved deres eksempel og ved at gå ind på de praktiske og samfundsmæssige problemer i forbindelse med deres stof kan give studenterne en lære for livet. Det er dog et spørgsmål, om der ikke er områder, som ligger universitetslærernes erfaringskreds så fjernt, at de vanskeligt kommer ind på dem.

Vil man indskrænke sig til at finde en måde, på hvilken studenterrådets ønske – som det er formuleret – kunne imødekommes, vil man ikke dermed opnå at give studenterne nogen belæring af praktisk betydning.

Da udvalget er af den opfattelse, at dette bør tilstræbes, har man – uden at føle sig bundet af studenterrådets forslag – overvejet hvilke spørgsmål en belæring om lægens praktiske arbejde måtte omfatte, samt på hvilken måde en sådan belæring eventuelt kunne gives.

For at anskueliggøre *karakteren* af de spørgsmål, en sådan belæring efter udvalgets opfattelse bør omfatte, har man formuleret nedenfor anførte emner, *uden at man dermed har tilsigtet noget udtømmende eller endeligt.*

Den praktiserende læges stilling og opgaver. En oversigt over status præsens, samtidig visende de forhold, der indtil nu har øvet deres påvirkning og stillet deres krav, og de forhold, der må formodes i den nærmeste fremtid at ville gøre sig gældende. Indstilling af studenterne overfor de opgaver, man fra det offentliges side med rette kan vente, at de praktiserende læger løser.

Den praktiserende læges forhold til sygekasser (og kommuner). De af sygekasserne (kommunerne) bestemte arbejdsforhold. Det af sygekasserne (kommunerne) påvirkede forhold til patienterne. Den af sygekasserne (kommunerne) påvirkede behandlingsform.

Den praktiserende læges forhold til sygehuse og andre helbredelsesanstalter. Sygehusvæsenets organisation. Den rationelle arbejdsdeling mellem hjemmebehandling og sygehusbehandling. Praktiske forhold vedr. indlæggelse og samarbejde mellem lægen og sygehuset. Tilsvarende med hensyn til særforsorgsanstalterne.

Den praktiserende læges forhold til medicinske laboratorier, diagnosestationer og speciallæger. Herunder ambulant behandling på sygehus. Det rationelle samarbejde. Almene betragtninger og praktiske anvisninger.

Den praktiserende læges forhold til andre medicinalpersoner. »Hjemmesygeplejen«, private sygeplejersker, sundhedsplejersker, jordemødre, tandlæger. Herunder også massører, bandagister, optikere, tandteknikere. Desuden »socialhjælper« og »hushjælp«. Almene betragtninger og praktiske anvisninger.

Den praktiserende læges arbejdsform. Arbejdets tilrettelæggelse. Konsultationslokaler, medhjælp, journalføring og regnskabsføring. Økonomiske hensyn under behandlingen. Milieuets betydning for behandlingen.

Medicinordination i praksis. Baggrunden for denne fremstilling vil være den kendsgerning, at to læger med samme praksisstørrelse kan ordinere så forskelligt, at de dermed forbundne omkostninger for den ene læges vedkommende kan ligge på det dobbelte af, hvad den anden læges ordinationer koster i årets løb. Forskellen kan i en middelstor praksis beløbe sig til en halv snes tusind kroner om året og skyldes for det meste tankeløshed og ukendskab til prisberegningen. Herunder belysning af spørgsmålet »misbrug af medicin«.

Profylaktisk lægegerning i praksis. Hermed tænkes ikke på den profylaktiske lægegernings klinik, men på de muligheder, praksisforholdene i øjeblikket giver de praktiserende læger for at udøve profylaktisk lægegerning, samt på de forskellige opfattelser, der gør sig gældende med hensyn til spørgsmålets fremtidige løsning. Herunder spørgsmålet bedriftslæger.

De almindeligst begåede fejl under praksisudøvelsen. Fejl overfor patienten, de pårørende og overfor det offentlige. Lægegerningens humane krav.

Lægetik og kollegialitet. Herunder lægestandens organisation og dens regulering af de interkollegiale forhold.

Lægens erhvervs muligheder. Tilrettelæggelse af uddannelse. Nedsættelse og praksisovertagelse.

Disse emner vil, når de behandles med kendskab til forholdene i praksis og samtidig med kendskab til sundhedsvæsenets og sygdomsbehandlingsorganisation, for studenterne betyde både en orientering og en belæring, som efter udvalgets mening vil være påkrævet.

Selvom nogle af disse spørgsmål allerede behandles i den almindelige undervisning af studenterne, vil deres særlige belysning ud fra praktiske synspunkter og erfaringer være et meget gavnligt supplement.

Som foran anført skal de opstillede emner kun tjene til at belyse karakteren af den belæring om praktisk lægegering, som man fra udvalgets side finder det ønskeligt at give studenterne. Stoffet kan tænkes delt på anden måde, ligesom andre spørgsmål end de anførte kunne medtages.

De fleste af emnerne tager sigte på de praktiserende lægers stilling og opgaver, men de praktiserende speciallægers forhold vil uden vanskelighed kunne behandles i forbindelse dermed. Hovedvægten er lagt på de praktiserende lægers forhold, fordi denne lægegruppe er den største, og fordi de praktiserende læger kommer i selvstændig virksomhed på et langt tidligere tidspunkt end speciallægerne.

Udvalget har dernæst overvejet formen for en sådan belæring af studenterne.

Den af studenterrådet skitserede plan, der forudsætter nogle få orienterende foredrag pr. semester, holdt af forskellige læger, vil efter udvalgets mening nok betyde interessant underholdning for studenterne, også lærerig underholdning, men hvis fakultetet – som udvalget – mener, at der bør gøres en indsats til løsning af det rejste spørgsmål, vil dette være for ringe en indsats til, at fakultetet kan kalde den sin.

Hvis fakultetet – som udvalget – mener, at det rejste spørgsmål bør løses på den måde, at der gennem en foredragsrække som her skitseret bør gives studenterne en noget videregående belæring, vil det være vanskeligt hertil at benytte forskellige, evt. skiftende læger. Dels må foredragene holdes efter en vis plan, også fordi unødvendige gentagelser ellers ikke vil kunne undgås, dels bør fakultetet have et vist indseende med den belæring der på denne måde gives studenterne, hvilket vanskeliggøres, hvis man får med flere forskellige læger at gøre. De hensyn, der på forskellige punkter må tages også til sundhedsstyrelsens, lægeforeningens og andre administrative organers synspunkter vil på samme måde vanskeliggøres, hvis flere forskellige, evt. vekslende læger skal behandle stoffet. Det arbejde, der gennem nogen tid må

gøres for at give belæringen en hensigtsmæssig form, vil sikkert hurtigst føre til et resultat, hvis en enkelt læge får opgaven – og ansvaret.

Udvalget anser det for den bedste løsning, at der oprettes et lektorat i tilknytning til professoratet i hygiejne. I ganske overvejende grad vil den påtænkte undervisning komme til at behandle spørgsmål vedrørende sundhedsvæsenet og dets organisation, og vil dermed have langt den største tilknytning til undervisningen i hygiejne.

Det er udvalget bekendt, at professor Fredericia har interesseret sig for den tanke, at en praktiserende læge på visse punkter supplerede den af professoren givne undervisning på den her nævnte måde.

Udvalget har – forinden man enedes om overfor fakultetet at fremsætte dette forslag – overvejet om det rejste spørgsmål kunne finde en egnet løsning på anden måde, om det i det hele taget var påkrævet, at fakultetet bidrog til dets løsning.

Man har haft opmærksomheden henvendt på det af Foreningen af yngre læger foretagne forsøg på at løse det ved foredragsrækker med tilsvarende emner som her skitseret. Tilslutningen til disse foredragsrækker, der kun kunne søges af læger på de københavnske hospitaler, var imidlertid for ringe (30–40 deltagere) i forhold til foreningens medlemstal til, at den kunne tænke sig at holde det ret omfattende og meget bekostelige arrangement gående. Foredragsrækkerne blev indstillet efter at have været afholdt et par år, og man kan ikke regne med, at de bliver genoptaget.

Den væsentligste anke mod at henlægge denne undervisning efter embedseksamen er den, at studenterne da spredes over hele landet, således at langt den største del af dem vil være afskåret fra at deltage deri, og de på københavnske hospitaler ansatte kandidater vil ofte være hindret af deres vagttjeneste.

Anser man det – som udvalget – for påkrævet, at den skitserede undervisning gives, må den derfor gives i studietiden, og kan her kun sikres af fakultetet.

Udvalget ser derfor ingen bedre løsning af spørgsmålet end oprettelsen af det foreslåede lektorat under professoratet i hygiejne.

Undervisningen, der normalt må gives mellem 2. del A og B, bør være frivillig. Den omstændighed, at den på visse punkter må opfattes som et supplement til undervisningen i hygiejne, og at disse punkter vil kunne berøres af de skriftlige eksamensspørgsmål, vil formentlig give lektoratets undervisning den rette placering i studenternes bevidsthed.

Spørgsmål af særlig aktualitet og af almen interesse for studenterne og spørgsmål, som med fordel kan behandles fra forskellig side, evt. under diskussion, vil kunne behandles på studenternes mødeaftener. Vejledning med hensyn til emnevalg og indledere ville da kunne udgå fra lektoratet og være fordelagtig.«

Fakultetet vedtog i sit møde den 12. november 1945 i hovedsagen at slutte sig til udvalgets betænkning, idet man fandt det ønskeligt, at der blev oprettet en undervisning som den foreslåede. Dog mente man ikke at kunne gå med til at oprette et lektorat i faget, og da hele ordningen måtte betragtes som et forsøg, afgav fakultetet den foreløbige indstilling, at der på finansloven om muligt allerede for 1946-47 bevilgedes et honorar på 2400 kr. årligt i 2 år til en læge til undervisning i praktiserende lægers opgaver og arbejdsmetoder.

Efter at denne indstilling med rektors og kurators tilslutning var blevet indsendt til ministeriet, meddelte dette under 16. februar 1946, at ministeriet ikke så sig i stand til at stille noget hertil sigtende ændringsforslag til den kommende finanslov, men ville have sagen henvist til behandling af finanslovbudgettet for finansåret 1947-48.

Efter at universitetets kurator under 3. oktober 1946 havde afgivet en fornyet indstilling, bifaldt ministeriet under 4. januar 1947 det ansøgte, dog således, at honorarets størrelse er ansat til 1500 kr. årlig + midlertidigt tillæg.

Hjemmel for bevillingen blev først tilvejebragt under universitetets konto 15, Kursusudgifter, på tillægsbevillingsloven for finansåret 1948/49, jfr. rigsdagstidende for 1948-49, tillæg A, bind II, spalte 6149-50.

Ø. Andre sager.

Efter at professor, dr. med. Svend Lomholt ikke længere ønskede at afholde forelæsningsrækken over seksuel hygiejne for mandlige studerende ved universitetet, påtog læge P.-H. Nexmand sig efter forslag fra fakultetet og universitetets rektor under 27. april 1947 at afholde nævnte forelæsningsrækker (j. nr. 96a/46).

Efter at ministeriet under 16. juli 1947 efter ansøgning havde fritaget overlæge ved Samfundet og hjemmet for vanføre, dr. med. Poul Guildal for at afholde kursus i ortopædiske sygdomme med de lægevidenskabelige studerende, beskikkedes under s. d. overlæge ved ortopædisk hospital, dr. med. Aage Berntsen for et tidsrum af et år fra 1. september 1947 til at afholde det nævnte kursus efter fakultetets nærmere bestemmelse (j. nr. 240/47).

Under 15. oktober meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en stud. med. fritagelse for at aflægge prøve i latin som betingelse for at indstille sig til eksaminer under fakultetet (j. nr. 103a/47).

Under 15. oktober 1947 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en norsk studerende tilladelse til for 3. gang at indstille sig til den lægevidenskabelige forberedelseksamen (j. nr. 103aq/47).

I universitetsåret 1947-48 meddelte universitetets rektor efter fa-

kultetets indstilling 4 studerende tilladelse til at indstille sig for 3. gang til 1. del af den lægevidenskabelige embedseksamen (j. nr. 103/48).

Ved kgl. resolution af 4. oktober 1947 blev der efter indstilling fra fakultetet og universitetets rektor meddelt en tysk student tilladelse til at indstille sig til 2. del af lægevidenskabelig embedseksamen uden forinden at have aflagt den ved kgl. anordning af 25. september 1936 hjemlede forberedelseseksamen og 1. del af lægevidenskabelig embedseksamen samt uden at have aflagt den ved kgl. anordning af 11. april 1927 hjemlede almindelige filosofiske prøve, og således at resultatet af hendes 2. del alene beregnedes efter de 13 karakterer ved de herunder faldende prøver, men iøvrigt efter de i kgl. anordning af 25. september 1936 § 14 givne regler (j. nr. 72z/47).

7. DET FILOSOFISKE FAKULTET

α. Kgl. anordning af 17. februar 1948 om begrænsning i adgangen til at indstille sig flere gange til eksaminer ved Københavns og Aarhus universiteter
(j. nr. 459/46).

Efter anmodning fra studenterrådene ved Københavns og Aarhus universiteter og med tilslutning fra såvel samtlige fakulteter ved begge universiteter som fra lærerforsamlingen ved Aarhus universitet og Konsistorium ved Københavns universitet indstillede rektorerne for de to universiteter under 13. december 1947, at ministeriet ville foranledige udstedt en ny kgl. anordning om begrænsningen i adgangen til at indstille sig flere gange til eksaminer ved universiteterne i København og Aarhus.

Som begrundelse anførtes nærmere:

»Ved kgl. anordning af 14. februar 1941 om begrænsning i adgangen til at indstille sig flere gange til eksaminer ved universiteterne i København og Aarhus blev adgangen begrænset fra 3 til 2 gange. Om begrundelsen for denne begrænsning henviser man til universitetets årbog 1940-41, s. 176 ff., og til betænkning afgivet af universitetskommissionen af 1935, 3. del, s. 25. Af sidst anførte sted vil det ses, at en af grundene for begrænsningen var den, at ordningen med adgangen til at indstille sig 3 gange mentes at medføre en forlængelse af studietiden. Desuden mente man, at muligheden for oftere gentagen omprøve var egnet til at modvirke bestræbelserne for gennem de tidlige faglige prøver at udskille de for faget uegnede på et tidspunkt, hvor overgang til anden virksomhed kan ske uden alt for stort tidstab. Ingen af disse grunde har i den tid, hvori begrænsningen har været gældende, vist sig at holde stik. Tværtimod hensigten har ordningen vist sig i det store og hele at virke forlængende på studietiden, idet studenterne af frygt for at forspilde den sidste chance udsætter at indstille sig til eksamen længere end nødvendigt, hvortil kommer at

ordningen for manges vedkommende øger eksamensnervøsiteten udover rimelige grænser.«

Herefter udstedtes følgende *kgl. anordning af 17. februar 1948 om begrænsning i adgangen til at indstille sig flere gange til eksaminer ved Københavns og Aarhus universiteter*:

§ 1.

Ingen, der 3 gange har underkastet sig (fuldført eller påbegyndt) en eksamen eller en del af en sådan, kan oftere indstille sig til den pågældende prøve. Under ganske særlige omstændigheder kan der dog meddeles dispensation herfra; sådan dispensation meddeles efter indstilling af vedkommende fakultet ved Københavns universitet af universitetets rektor og ved Aarhus universitet af universitetets lærerforsamling.

Ved afgørelsen af, om en eksaminand kan indstille sig til en eksamen eller del af en sådan ved et af universiteterne, bliver der også at tage hensyn til de prøver af tilsvarende art, som han tidligere måtte have underkastet sig (fuldført eller påbegyndt) ved det andet universitet.

Ved prøven for embedslæger i henhold til anordning af 17. februar 1933 om eksamen for embedslæger og ved eksamen i gymnastik ved skoleembedseksamen under det filosofiske fakultet kan ingen indstille sig mere end 2 gange.

§ 2.

Herved ophæves *kgl. anordning nr. 60 af 14. februar 1941 om begrænsning i adgangen til at indstille sig flere gange til eksaminer ved universiteterne i København og Aarhus*.

β. Medhjælp ved taleundervisningen for alle universitetets studerende (j. nr. 100e/46).

Det under universitetets konto 15 g, Tilskud til rationel taleundervisning for alle universitetets studerende, bevilgede beløb af 600 kr., som indtil 31. august 1947 havde været udbetalt lektor Viggo Forchhammer for meddelelse af taleundervisning til alle universitetets studerende, blev efter at denne under nævnte dato afgik fra sin stilling og som følge af nyordningen af universitetets taleundervisning, se side 166, fra 1. september 1947 at regne udbetalt overlærer ved Statens institut for talelidende, dr. phil. Egil Forchhammer, der under 23. september 1947 af universitetets rektor beskikkedes som medvirkende ved afholdelsen af stemmepøver og kursus i stemmedannelse og artikulation.

γ. Bevilling til forhøjelse af vederlaget for undervisningen ved det psykologisk-pædagogiske studium

(j. nr. 125 f/46).

Ved indsendelse af budgetforslag for det psykologisk-pædagogiske studium i juli 1946 androg bestyreren af psykologisk laboratorium, professor, dr. phil. Edgar Rubin om følgende bevillinger vedrørende studiet:

1. At alle de undervisningstimer, der udføres af andre end laboratoriets faste personale, professorerne Rubin og Tranekjær Rasmussen samt af amanuensis From, må blive honoreret med 25 kr. pr. time, medens forholdet nu er dette, at nogle efter det oprindelige og godkendte budget er blevet honoreret med denne timebetaling, medens andre kun er blevet honoreret som undervisningsassistenterne ved det filosofiske fakultet med kr. 8,10 pr. time med sædvanligt procenttillæg.
2. At der til assistance for lektor Rasch ved opgaverrettelse i statistiske øvelser stilles et årligt beløb af 900 kr. til rådighed.
3. At der til hjælp til det administrative arbejde stilles yderligere et beløb af 500 kr. månedlig til rådighed.

Under 21. september 1946 videresendte fakultetet med sin anbefaling ovennævnte andragende, idet man dog ønskede at bemærke følgende:

»Den tidligere gennemførte adskillelse mellem lærerkræfter til forskellige honorarer har vist sig uholdbar, idet det i det store og hele er samme arbejde, der udføres, lige kvalificeret, og selvom det udføres af lærerkræfter med forskellig uddannelse, må man indrømme berettigelsen af kravet om et ensartet honorar.

Med hensyn til den for dr. G. Rasch foreslåede sum til opgaveretning, skønnes den at ligge på ca. halvdelen af timebetaling for den tilsvarende opgaveretning ved det filosofiske fakultets assistentkurser. Man skal derfor foreslå, at beløbet forhøjes med 900 kr. til 1800 kr., da den i langt højere grad end opgaveretningen ved de almindelige assistentkurser er videnskabelig betonet.

Den hidtidige kontorassistance for laboratoriet dækker ikke det udvidede arbejde, som indførelse af det nye studium har medført. Dette har i høj grad overbebyrdet begge professorer med en del administrativt arbejde til hinder for deres videnskabelige arbejde. Det arbejde, der ønskes overdraget sekretæren, er af særlig selvstændig og betroet karakter, ligesom der på grund af korrespondance med udlandet kræves en del sprogkyndighed. Et honorar på 500 kr. om måneden skønnes derfor rimeligt. Det mere manuelt betonedede arbejde i det for øjeblikket foreliggende omfang, maskinskrivning af lister til brug ved undervisningen, etc. skønnes at kunne udføres mod et honorar på 200 kr. mdl.

Under 22. februar 1947 indsendte universitetets kurator med tilslut-

ning fra universitetets rektor ovennævnte andragende, idet man dog kun tilsluttede sig punkterne 1. og 2.

Samtidig med indsendelse af budgetforslag i juni 1947 meddelte professorerne Edgar Rubin og E. Tranekjær Rasmussen, at man under 20. juni 1947 forespurgte de pågældende honorarlønnede lærere, om de ønskede at fortsætte undervisningen i de kommende semestre for det lave honorar + tillæg, og at man fra alle modtog benægtende svar.

Ministeriet meddelte herefter under 22. juli 1947 at det, således som sagen forelå oplyst, ikke kunne findes tilstrækkelig begrundet at søge bevillingsmæssig hjemmel for afholdelsen af udgiften ved en fastsættelse til 25 kr. pr. time af betalingen til samtlige de ved den heromhandlede undervisning medvirkende lærere, af hvilke nogle havde oppebåret 25 kr. pr. time, andre 8,10 kr. + 40 % eller 11,34 kr. pr. time. Da derhos disse satser efter det nu oplyste svarede nøje til de timebetalingssatser, som efter de pågældende læreres kvalifikationer ellers ydedes ved universitetsundervisningen, måtte det, forinden en ændring i dette forhold kunne gennemføres ved den psykologisk-pædagogiske undervisning, under alle omstændigheder først være godtgjort for ministeriet, at en sådan ændring ikke ville medføre konsekvenser for den egentlige universitetsundervisning.

Derimod bifaldt ministeriet de under punkterne 2. og 3. afgivne indstillinger.

Efter at universitetets rektor under 27. august 1947 havde anmodet ministeriet om at tage sagen under fornyet overvejelse, idet man henledte opmærksomheden på, at en hurtig afgørelse var påkrævet, idet lærerne allerede før efterårssemestret 1946 havde rejst deres krav om honorarforhøjelsen, indstillede rektor, at forhøjelsen blev beregnet fra 1. september 1946.

Foranlediget af ministeriets skrivelse af 22. juli 1947 tilskrev universitetets kurator under 5. september 1947 ministeriet som følger:

»I anledning heraf skal man udtale, at en forhøjelse af alle de ovennævnte honorarer fra nu kr. 11,20 til kr. 25 utvivlsomt nu eller senere, når en sådan ordning bliver kendt, vil medføre krav om forhøjelse af andre honorarer for arbejde udført af folk, hvis videnskabelige og pædagogiske kvalifikationer som helhed må siges at ligge på højde med lærerkræfter ved det psykologisk-pædagogiske studium. Man skal eksempelvis indenfor universitetet nævne hele gruppen af undervisningsassistenter, lærere ved de propædeutiske kurser i anatomi, de mange honorarer for udvidet deltagelse i undervisningen. Også mange lektorer, særlig de med selvstændig undervisning, får for deres arbejde en timebetaling, der ligger langt under kr. 25. Udenfor universitetet kan man nævne den timebetaling, der ydes mange professorer for at holde forelæsninger på Statens lærerhøjskole.«

I fortsættelse heraf udtalte rektor i skrivelse af 13. september 1947,

at ingen af de øvrige ved universitetet virkende lærere alene på grundlag af en forhøjelse af de psykologisk-pædagogiske lærerlønninger med føje ville kunne kræve en forhøjelse af deres egne lønninger, og at det derfor, såfremt der fra sådanne grupper skulle fremkomme krav om forhøjelse af lønningerne, måtte bero på en overvejelse af samtlige for de pågældende tilfældes i betragtning kommende forhold, om det ville være rimeligt at efterkomme sådanne krav. Endvidere gjorde rektor gældende, at hele planen for det psykologisk-pædagogiske studium nu bør underkastes en ny prøvelse under hensyntagen til de indvundne erfaringer, og at universitetet derfor agter snarest at nedsætte et udvalg til løsning af denne opgave. Indtil en sådan prøvelse er foretaget, anser man det imidlertid for nødvendigt at opretholde undervisningen med de nuværende lærerkræfter og at betale disse med et ensartet honorar af 25 kr. pr. time.

Under 18. september 1947 bifaldt ministeriet, men kun som en midlertidig ordning gældende fra 1. september 1947, at man indtil en nærmere prøvelse af den samlede studieplan, bl. a. omfattende spørgsmålet om antallet af de til studiet knyttede lærerkræfter, har fundet sted i det af universitetet foreslåede udvalg, kan godkende, at vederlaget for undervisning ved det psykologisk-pædagogiske kursus udbetales med 25 kr. pr. time til samtlige lærere ved studiet.

δ. Andre sager.

Under 29. september 1947 bifaldt ministeriet efter indstilling fra fakultetet og universitetets rektor, at en stud. mag. indstiller sig til skoleembedseksamen i hovedfaget dansk og bifaget engelsk i vinteren 1947-48 med de for den hidtidige eksamensordning gældende fordringer, men således at eksamen, hvis den bestås, godkendes som skoleembedseksamen efter den forventede nyordning, jfr. Universitetets årbog 1946-47, side 148 (j. nr. 104m/47).

Under 9. december 1947 bifaldt ministeriet efter indstilling fra fakultetet og universitetets rektor, at en stud. mag., der i sommeren 1947 havde bestået bifagseksamen i fransk, på grund af sygdom først indstiller sig til eksamen i sit hovedfag i sommeren 1948 (j. nr. 104p/47).

Under 21. april 1948 bifaldt ministeriet efter indstilling fra fakultetet og universitetets rektor, at en stud. mag., der i 1942 havde bestået 1. del af sproglig-historisk skoleembedseksamen med gymnastik som bifag, fik tilladelse til at indstille sig til eksamen i hovedfaget tysk i sommeren 1948, uanset at den mellem eksamens 1. og 2. del fastsatte frist af 5 år overskrides, når bifaget gymnastik eksamineres først (j. nr. 104b/48). Under s. d. bifaldt ministeriet efter indstilling fra fakultetet og universitetets rektor, at en stud. mag., der havde bestået 1. del af sproglig-historisk skoleembedseksamen med gymnastik som

bifag i 1938, fik tilladelse til at indstille sig til eksamen i hovedfaget tysk i sommeren 1948, uanset at 5 årsfristen mellem eksamens 1. og 2. del overskrides, når bifaget gymnastik eksamineres først (j. nr. 104c/48).

Under 7. januar 1948 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en stud. mag. tilladelse til for 3. gang at indstille sig til 2. del af magisterkonferens i almindelig og sammenlignende litteraturhistorie (j. nr. 104q/47).

Under 25. maj 1948 bifalddt ministeriet efter indstilling fra fakultetet og universitetets rektor, at en stud. mag., der i 1944 og 1945 havde været udsat for svære hjernerystelser og som følge af stadigt tilbagevendende hovedpine er ude af stand til at præstere intensivt åndeligt arbejde i et større antal sammenhængende timer, fik tilladelse til at absolvere den skriftlige del af magisterkonferens i nordisk filologi ved 6 skriftlige prøver, hver på to timers varighed (j. nr. 104e/48).

Under 10. juli 1948 bifalddt ministeriet efter indstilling fra fakultetet og universitetets rektor, at to stud. mag.'er fik tilladelse til at aflægge magisterkonferens i musikvidenskab således, at hjemmeopgaver i specialet under konferensens 2. del for deres vedkommende kunne skrives først (j. nr. 104h/48).

Under 5. marts 1948 bifalddt ministeriet efter indstilling fra fakultetet og universitetets rektor, at 6 stud. psyk.'er fritoges for at gennemgå de til studiet hørende obligatoriske øvelser i statistik (j. nr. 82c/48).

Under 4. marts 1948 bifalddt ministeriet efter indstilling fra fakultetet og universitetets rektor, at en stud. psyk. fritoges for at deltage i den obligatoriske undervisning i fagene psykologisk iagttagelse og erhvervsvejledning og psykoteknik, dog således at hun ved selvstudium skal gøre sig bekendt med disse discipliner efter en hende af ledelsen af det psykologisk-pædagogiske studium anvist litteraturliste og således, at ledelsen ved samtaler med hende konstaterer, at hun har gjort sig tilstrækkelig bekendt med den opgivne litteratur (j. nr. 82a/48).

Under 20. marts 1948 bifalddt ministeriet efter indstilling af fakultetet og universitetets rektor, at en stud. psyk. fritoges delvist for undervisningen i pædagogik og helt for undervisningen i åndsfagernes psykologi og pædagogik samt i talelidendes psykologi og pædagogik (j. nr. 82b/48).

8. DET MATEMATISK-NATURVIDENSKABELIGE FAKULTET

α. Forskellige bevillinger til undervisningen.

På finansloven for 1948-49, jfr. rigsdagstidende for 1947-48, tillæg A, bd. I, spalte 1931-32, optoges under universitetets konto 15, Kursusudgifter, under litra p et beløb af 4000 kr. til dækning af ud-

gifterne ved ekskursioner for de studerende i naturhistorie og geografi, og under litra q et beløb af 8000 kr. til dækning af udgifterne ved afholdelse af de obligatoriske sommerferiekurser i geologi, geografi, zoologi og botanik (jfr. universitetets årbog for 1945-46, side 169) (j. nr. 359/46 og 345/48).

Under 13. januar 1948 blev der efter indstilling af museumsrådet for universitetets zoologiske museum af universitetets konto 5, Medhjælp, stillet et beløb af 1400 kr. til rådighed til honorering af undervisningsassistance ved de obligatoriske øvelser i zootomi (j. nr. 12a/48).

β. Andre sager.

Under 19. april 1948 bifaldt ministeriet efter indstilling fra fakultetet og universitetets rektor, at det blev tilladt en civilingeniør at overføre til forprøven til skoleembedseksamen i den matematisk-fysiske faggruppe de af ham ved civilingeniøreksamen i fagene matematik og fysik opnåede karakterer, samt at han fritoges for at gennemgå øvelseskursus i geometrisk tegning (j. nr. 105d/48).

Under 26. november 1947 bifaldt ministeriet efter indstilling fra fakultetet og universitetets rektor, at en stud. mag. fik tilladelse til at overføre de af ham ved 1. del af civilingeniøreksamen opnåede karakterer i fagene matematik og fysik til forprøven til skoleembedseksamen i den matematisk-fysiske faggruppe (j. nr. 105f/47).

Under 30. juli 1948 meddelte universitetets rektor efter fakultetets indstilling en stud. mag. tilladelse til at indstille sig til forprøven i skoleembedseksamens matematisk-fysiske faggruppe for 4. gang (j. nr. 105e/48).

Under 11. oktober 1947 meddelte universitetets rektor en stud. mag. tilladelse til for 3. gang at indstille sig til 2. del af skoleembedseksamen i naturhistorie og geografi (j. nr. 105e/47).